Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЯКЩО МИ ХОЧЕМО ДОСЯГТИ ГОЛОВНОЇ МЕТИ, ТО МУСИМО ВІДМОВЛЯТИСЯ ЗАДЛЯ ЦЬОГО ВІД ПРОТИСТОЯННЯ І НЕПРИМИРЕННОСТІ

Напередодні відкриття чергової сесії Голова Верховної Ради Володимир ЛИТВИН на пропозицію «Голосу України» висловився про актуальні проблеми сьогодення

— Нинішня політична ситуація має два аспекти. Перший — події у парламенті, другий — реакція суспільства. Як, на вашу думку, громадськість сприймає те, що відбувається?

— Якщо бути відвертим, то суспільство майже ніяк не реагує. Бо дії з одного чи другого боку — переважно зорганізовані. Є мобільна група активістів, для яких демонстративно-вулична діяльність — спосіб існування. Це такі собі бійці, які за певну винагороду ладні виступати під будь-якими стягами. А суспільство загалом перебуває у режимі виживання. Люди перейшли на самозабезпечення, махнули рукою на державу. До того ж, як засвідчує наш власний досвід і підтверджує історія Веймарської Республіки в Німеччині, ніщо не підриває довіру до влади сильніше, ніж збіднення людей внаслідок втрати заощаджень.

Постає запитання: а чому збайдужіло сприймається такий стан речей? Ми сьогодні кажемо, що ощасливили народ і що 205 гривень краще, ніж 237. І політики вже майже переконали в цьому самі себе. Мені здається, що люди психологічно стомилися. Від революцій, від потрясінь. Вони їх просто бояться.

Це перша причина. І — друга. Склалося так, що бідність — фактично спосіб нашого існування. Якщо людина не бачила чогось кращого, у неї і запитів не може бути більше. Живе, пристосувавшись до того, що є. Це також особливість і характерність людської, а точніше — української психології.

(Закінчення на 2, 3, 4-й стор.).

МУЗЕЙ НЕБЕЗПЕЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Фоторепортаж наших кореспондентів з Чорнобильської зони

На заступника Генерального секретаря ООН, координатора міжнародних програм з питань Чорнобиля Яна Егеланда відвідування зони, Чорнобильської станції, об'єкта «Укриття» і Прип'яті справило, судячи з його відгуків, досить сильне враження. На імпровізованій прес-конференції на прип'ятській центральній площі пан Егеланд зізнався, що до поїздки не зовсім усвідомлював масштаби катастрофи. Очевидно, під впливом отриманої інформації і пов'язаних з цим емоцій він порівняв Чорнобильську зону з музеєм небезпечних технологій.

Досить точна асоціація багатьом у нашій країні може здатися образливою. Можна, звичайно, вважати тисячі працівників станції і зони відчуження співробітниками цього «музею» площею 2,6 тисячі квадратних кілометрів. Але чотири сотні людей, що повернулися після виселення в рідні будинки, навряд чи коректно називати експонатами.

(Закінчення на 24-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мешканці селища Паришів Михайло Матвійович і Марія Адамівна Урупи.

У НОМЕР

Планований візит

Сьогодні в Україну прибуває глава МЗС Ірану Камаль Харразі. Гість покладе квіти до пам'ятного знака жертвам голодомору. Після переговорів у зовнішньополітичному відомстві України заплановано спільну прес-конференцію двох міністрів — Камаля Харразі та Костянтина Грищенка.

Міністр закордонних справ Ірану зустрінеться з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином, Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Віктором Януковичем. Як **повідомили «ГУ» в іранському посольстві**, це плановий візит міністра на запрошення українського МЗС. Іранська сторона має намір обговорити підсумки й перспективи двостороннього та регіонального співробітництва двох країн, а також міжнародну ситуацію. Завтра Камаль Харразі вилетить до Білорусі.

Царичанку — по-царському

Так принаймні хочуть зробити на Дніпропетровщині з відомим селищем, яке відзначає 400-літній ювілей. Нині це — районний центр, а за часів гетьмана Самойловича — одне з найпомітніших козацьких поселень України. Заходи триватимуть протягом року. Плановано не лише грунтовніше дослідити славну історію краю, а й перетворити Царичанку на сучасний облаштований населений пункт. Силами області здійснюватиметься соціальна забудова, оновлюватимуться парки, пам'ятники і вулиці, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

Під сніговим завалом

опинилося 47 приватних та службових автомобілів на стоянці, котра належить ВАТ «Чернігівавтодеталь». Навіс ангару не витримав ваги мокрого снігу і впав, через що пошкоджено металевими перекриттями чимало машин. Створено комісію, яка підраховує суму збитків, завданих стихією.

Того самого дня завалилися від снігу дахи меблевого павільйону на ринку «Нива» та приватного складу на Масанах у Чернігові, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Коротко про важливе

Учора

■ Був День водно-болотяних угідь. Фахівці з'ясовували їх роль у національній екомережі.

■ Меморандумами уряду з Мінагрополітики, зерновою і пекарською асоціаціями та «Укрцукром», «Укролієпромом», «Укрм'ясом», «Укрмолпромом» «поділили» продовольчий ринок.

Сьогодні

■ Розпочинає роботу п'ята сесія ВР четвертого скликання.

■ Новеньку 50-гривневу купюру покажуть на банкнотно-монетному дворі Нацбанку.

Завтра

■ Першій лізинговій компанії «впаде» кредит на два мільйони доларів США.

Гідрометцентр прогнозує загибель 20—30 відсотків озимих у північних областях України

ЯКЩО МИ ХОЧЕМО ДОСЯГТИ ГОЛОВНОЇ МЕТИ, ТО МУСИМО ВІДМОВЛЯТИСЯ ЗАДЛЯ ЦЬОГО ВІД ПРОТИСТОЯННЯ І НЕПРИМИРЕННОСТІ

Напередодні відкриття чергової сесії Голова Верховної Ради Володимир ЛИТВИН на пропозицію «Голосу України» висловився про актуальні проблеми сьогодення.

(Початок на 1-й стор.).

Багато хто каже: народ хоче те чи інше, але хто запитував народ? Я думаю, зрештою, людям не дуже печуть Конституція і зміни до неї.

От якби у розділі, де йдеться про права громадянина, ми передбачили нові положення про відповідальність влади за незабезпечення виконання цих положень, тоді сказали б: «Це наше, життєво потрібне, бо робиться серйозний крок до забезпечення реалізації прав людини насамперед на достойне життя, роботу і заробітну плату». А ми сьогодні лише кажемо, що необхідно поставити завдання, щоб викоренити таке зло, як невиплачена заробітна плата. Ведемо мову про те, що цю заробітну плату треба «реструктуризувати».

Щодо тверджень про конституційну, політичну, парламентську кризу чи кризу влади в Україні, очевидно, усе це певною мірою має у нас місце. Проте головним чином це криза суспільно-політичної теорії, коли демократія почала переходити в охлократію — як спадщина тоталітаризму з культом сили вождя чи групи осіб. До речі, про це свого часу писав ще М. Драгоманов.

— Відчувається, що ви якось критично ставитеся до політичної реформи і загалом до потреби в ній. Ви вважаєте, очевидно, що краще працювати над економічним блоком?

— Я песимістично ставлюся не до політичної реформи. Вона і в нинішніх аспектах вкрай потрібна, у т. ч. й для того, щоб зосередити зусилля усіх гілок влади на поліпшенні соціального самопочуття людей. Я з великою тривогою і з застереженнями дивлюся на розвиток подій в Україні. Якщо ми не приймемо відповідного рішення, знайшовши порозуміння, отоді можна буде стверджувати, з великою мірою вірогідності, що процеси відбуватимуться від поганого до гіршого.

Такі реалії. Про них потрібно говорити тому, що в нас не буде й надалі збалансованості у стосунках між Президентом, урядом і парламентом, не буде взаємної відповідальності як суми відповідальності кожного. Президент домінуватиме над парламентом, а отже, і над суспільством. І це було б півбіди, якби він лише домінував. У нас, наслідуючи традицію, глава держави обов'язково буде «у процесі» й обов'язково займатиме той чи інший сегмент політичного спектру, а тому посилюватиметься протистояння і боротьба. У свою чергу, парламент і уряд продовжуватимуть часто-густо займати зручну нішу спостерігачів, показуючи пальцем на Президента як винуватця усіх негараздів. Один із лідерів опозиції, діючи в такому стилі, стверджує: сьогодні Президент — Генеральний прокурор, Голова Верховного Суду і голова виконавчої влади. А чому ж йому не хочуть дати можливості бути просто Президентом, верховним арбітром нації та гарантом Конституції і главою держави?

Якщо проблема тільки у способі обрання Президента, то вона легко розв'язується. Я просив опозицію: дайте можливість поставити на голосування вилучення із законопроекту статті 103. І, переконаний, народні депутати підтримали б, та не вийшло. Але причина глибша, в іншому. А саме — не дати можливості здійснити будь-які зміни. Діє принцип: ми прийдемо до влади, розсядемося, забезпечимо інтереси всіх членів команди, а потім подивимося, чи достатньо у нас повноважень і що з ними робити. Тому мені здається, що саму ідею збалансування політичної системи через збалансування відносин у владі було дискредитовано від самого початку.

До речі, ця ідея — не винахід сьогодення, не раптова спроба внести зміни, що подається Радою Європи як заангажованість. Про це у нас ідеться ще з 1999 року. А точніше, від самого прийняття Конституції, бо в ній закладено певні ади — позначилися стимули і механізми, які підштовхували нічне прийняття Основного Закону. Нагадаю: представники опозиції вносили проект змін до Конституції, який на 95 відсотків або на всі 100 повторено в новому законопроекті. За винятком однієї новели — способу обрання Президента.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Тоді це видавалося і подавалося як спроба реваншу після поразки на президентських виборах. Тобто життєву необхідність уточнення Конституції було переведено у площину політичної боротьби, політичного суперництва. Уже в наші дні, коли предметніше почали працювати над цим питанням, з'явилося кілька законопроектів. Окремі положення у них були діаметрально протилежні. До речі, на них як категорично наполягали, так і раптово, спонтанно від них відмовлялися. Це знову ж таки дало певні підстави вбачати у такій політичній метушні прагнення реалізувати якісь замасковані цілі, включно до зорієнтування змін на інтереси окремих осіб.

Серйозні політики не можуть, не повинні сьогодні говорити чи обстоювати одні принципи, апелюючи до суспільної думки, якщо вчора пропонували зовсім інше. Бо відтак виникає стійка і законна підозра, що зміни до Конституції хочуть використати для зведення політичних рахунків. Під політичні настрої такі кардинальні зміни не здійснюються. Сьогодні у нас точиться запекла боротьба між економічними групами. Для цього вони використовують прикриття, політичний дах, утворивши партії. Відмінності між цими політичними групами полягають лише в одному — як вони себе презентують за кордоном і для європейської спільноти, як камуфлюють свої дії і якої форми їм надають. І постає таке парадоксальне явище: позиції — різні, а обличчя — однакове, сутність одна й та ж. Тільки одні сьогодні при владі, а інші тимчасово поза нею. Я не маю на увазі політичні партії та політиків, яким властиві всі або принаймні вагомі ознаки класичної опозиції.

Отже, реальна боротьба ведеться за те, хто або чия команда буде контролювати державні інститути, а через них тримати під контролем розподіл і перерозподіл економічних ресурсів. Звідси, можливо, й песимізм стосовно перспектив політичної реформи. Бо весь політичний процес за наших українських умов нагадує мені політичну змову. Одні змовляються проти інших, а ті на цю змову хочуть чимось відповісти. Зрештою, якщо бути об'єктивними, то ми це поширили за межі країни і докотили аж до Ради Європи. Щоправда, не можу погодитися з положеннями її рекомендацій, бо вони засвідчили, що Рада Європи взяла до уваги аргументи лише однієї сторони. Отже, має взяти на себе відповідальність за посилення політичного протистояння в Україні. Бо її рішення кожна політична сила тлумачитиме на свою користь.

У рекомендаціях запропоновано, щоб ПАРЄ мала свого спеціального представника в Україні. Що ж, якщо ми самі не можемо дати собі ради, хай він приїздить і побуде на засіданнях ВР. І побачить, хто, коли і як порушує Регламент, що таке демократія по-українськи.

Сьогодні, як на мене, немає не тільки довіри між політичними силами, а й необхідного рівня порозуміння між різними гілками влади. Ми самі дали підстави не довіряти Україні, не довіряти українському народові. На нас дивляться вже як на не зовсім чесних людей. Ось над чим треба замислитися. А щодо інтересу до політичної реформи, то ми недалеко відійшли від свого минулого, яке одні намагаються ідеалізувати, а інші — вщент знищити. А його сутність полягала, зокрема, у тому, що живемо кампаніями. Мені прикро бачити, як копіюємо те, що відбувалося в Радянському Союзі останнього періоду. Коли не могли впоратися з економікою і починали шукати для себе якесь інше заняття. Бо так простіше, привабливіше, бо тут у нас всі почуваються фахівцями — як у футболі чи політиці. І починаємо працювати над політичними новаціями, забуваючи про інші сторони життя. Немає синхронного поступу.

Втім, коли немає міцної політичної основи, не може бути і стрункої економічної системи.

Я думаю, що, очевидно, і ця кампанія відпаде, якщо не буде досягнуто бажаного, потрібного результату. Бо, з одного боку, створюється таке враження, коли дивлюся на дії, мотиви та поведінку представників опозиції, що вони намагаються довести ситуацію до абсурду з прицілом на наслідування досвіду інших країн. Декого, зокрема, підживила ейфорія від грузинського варіанта розвитку подій. Таким політикам треба частіше бувати вдома, щоб зрозуміти, що Україна — не Грузія.

У нас є й інша група, яка також заганяє ситуацію у глухий кут. Очевидно, тут працює, не можу знайти іншого пояснення, такий принцип: доведемо країну до того, що на нас махнуть рукою, а тоді робитимемо все що завгодно. І на нас не звертатимуть уваги, як не звертають на декого сьогодні. Тоді й розвернемося і на повну силу, в повний зріст покажемо свої можливості.

Шкідливі, небезпечні і перша позиція, і друга. Бо ніхто не бажає компромісу. А чому? На мою думку, через те, що попри демократичну риторику, яку всі опанували, оскільки називають себе демократами, наші політики здебільшого мають тоталітарне мислення, вони звикли не переконувати, а ламати через коліно. Діє принцип: якщо ти не з нами, то ти — ворог, а ворога обов'язково потрібно знищити. Тобто немає того, що притаманне європейським політикам, — бажання, вміння і здатності до пошуку компромісу. Якщо ми хочемо досягти головної мети, то мусимо відмовлятися задля цього від другорядних моментів. Якщо хочемо реалізувати політичну реформу, забезпечити розосередження влади, стабільне функціонування всіх інститутів, але камінь спотикання — спосіб обрання Президента, то давайте це питання вилучимо і приймемо головне рішення. Але з причин, про які я казав, немає бажання ні в однієї, ні у другої сторін. Це — перше. І ще одне. Ми проводимо щоденні консультації, але не можемо зблизити погляди, бо переговірники не самостійні у своїх діях, не самостійні у своїх позиціях. Вони лише чекають, коли закінчаться переговори, щоб отримати чергову вказівку і зруйнувати тим самим попередні узгодженості.

— У ваших словах є певні суперечності. Ви кажете, що привести до одного знаменника весь парламент практично неможливо. А з другого боку, намагаєтеся це зробити. Ви намагаєтеся знайти компроміс, об'єднати і опозицію, і більшість. Чи не настав час тій частині парламенту, яка готова взяти на себе відповідальність, приймати рішення? Адже йдеться не тільки про спосіб обрання Президента, а й про те, якими будуть його повноваження. Має бути частина парламенту, яка готова приймати рішення, і Голова ВР теж має бути готовий прийняти це рішення. Бо не можна постійно тупцювати на місці, без кінця дискутувати на цю тему. Адже дискредитуються парламент, Україна. І що довше це триватиме, то болючішим буде вихід із цієї ситуації.

— Я з вами цілком згоден. Але сказане мною лише доповнює і підтверджує цю тезу. Сьогодні — іншого пояснення не знаходжу — збігаються інтереси непримиренних сторін: довести розвиток процесів в Україні до абсурду. Але кожна з них при цьому має свої власні плани, власні сценарії розвитку подій. Хочу підкреслити: розгляд змін до Конституції — пік того протистояння, яке є, це закумульований вияв суперечностей. Якби не було «конституційної проблеми», з'явився б інший привід, адже сценарії розроблялися набагато раніше.

По приклади далеко ходити не треба. Народний депутат ім'ярек бере хвилину для репліки. Хвилина закінчується, я толерантно чекаю 10, 15, 20 секунд. Потім змушений відключати мікрофон. Трибуну блокують: не дозволили закінчити геніальну думку. Але за цим картинно-театральним жестом криється простий розрахунок — не дати можливості розглядати питання про надання згоди на призначення Генерального прокурора України.

Переконаний: якщо відмовимося від подальшого розгляду питання про внесення змін до Конституції, то завтра робота парламенту може бути заблокована з інших причин. Це — намагання силовими методами, шляхом руйнування парламенту, парламентаризму, а отже, й демократії в Україні, реалізувати свої сценарії, і реалізувати якнайшвидше, щоб підштовхнути суспільно-політичні процеси. Бо атмосфера, настрої суспільства за такої невизначеності змінюються надзвичайно швидко. При цьому кожен вважає, що саме він нині перебуває в найкращій формі і саме цієї миті повинен досягти того результату, на який спрямовано дії — його власні та його команди.

Іншої логіки, іншого пояснення не бачу. Спроби знайти компроміс, вислухати всіх, узагальнити пропозиції і потім викласти це у вигляді постанов руйнуються. Вони багатьма сприймаються як вияв слабкості, зокрема моєї особисто. Але в мене немає інших важелів впливу, окрім як переконувати керівників депутатських груп, керівників фракцій, народних депутатів, що таке рішення буде найприйнятніше. Немає політичної партії, яка могла б примусити інших діяти відповідно, немає інших спонукальних можливостей. Але, я в цьому певен, перспектива і майбутнє саме за вмінням порозумітися і знайти прийнятне рішення, зосередити спільні зусилля на відстоюванні загальнонаціональних інтересів.

Верховна Рада не може перетворитися на обслугу бізнесових чи політичних структур. А намагання декого керувати парламентом сьогодні досить виразне. Спостерігається і таке явище, як парламентське кріпацтво. Я думаю, що депутати далі з ним не миритимуться, не погоджуватимуться на роль статистів — коли від їхнього імені говорять, а їм залишається лише освячувати голосуванням те чи інше рішення.

Надалі і моя позиція буде жорсткою у межах Регламенту, як того вимагають обставини. Бо якщо йти за цими сценаріями, то незабаром у країні може залишитися одна влада, а Верховна Рада буде виставлена на паплюження. Отоді й усвідомимо, що втратила країна...

— Коли ніхто не обмінюється аргументами, використовуються інші засоби. І тоді всі зосереджені тільки на боротьбі...

— Річ у тім, що дехто розглядає парламент не як самостійну інституцію, не як законодавчий і вищий представницький орган, а, повторюю, як структуру, що має прислужувати й обслуговувати. А тому стало модно його обпльовувати. Буваючи за кордоном, спілкуючися з багатьма лідерами, я жодного разу не чув зневажливого, скептичного висловлювання про парламенти їхніх країн. А в нас про Верховну Раду говорять, як про погану невістку, що у всьому винна.

Був, скажімо, нещодавно на нараді з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією, де, зокрема, йшлося про страхітливу статистику — стосовно людей, які гинуть в автомобільних катастрофах. За кількістю жертв це справді невидима війна. Але в чому ж причини? Причини, з'ясовується, винятково в тому, що парламент не хоче прийняти закон, який надав би державній автомобільній інспекції ширші можливості карати водіїв. Так, культура багатьох людей за кермом надзвичайно низька. Але треба дивитися і на стан доріг, і на стан автомобілів. І розглядати проблему в комплексі, сукупності. А все звелося до того, що у Верховній Раді сидять ті, хто визначив для себе правила і не хоче бачити всього іншого.

— Наприклад, загальної атмосфери в державі...

— Звідси й таке ставлення до Верховної Ради. Тобто весь час знову-таки намагаємося знайти ворога і звинуватити когось у тому, що справи йдуть не так, як хотілося б. Отож потрібно спершу змінити атмосферу, виробити взаємоповагу, елементарні правила взаємного ненападу. Парламент представляє інтереси народу. Якщо це представництво народові не подобається — треба виробляти нові правила його формування через процедуру виборів. В іншому разі залишається говорити тільки про необхідність «заміни народу».

— Ми говоримо в день, від якого рівно дев'ять місяців до президентських виборів. Дев'ять місяців виношують дитину. Цікаво, яка «дитина» народиться цього разу? Зокрема, ми вже побіжно торкнулися такої теми, як повноваження глави держави і можливості перерозподілу власності, фінансових потоків, ринків. Боротьба ж іде саме навколо цього.

— Я вже втомився казати, що за наших умов — як, мабуть, і в інших суспільствах перехідного характеру — владу багато хто бачить як найбільший капітал. Бо йдеться не про те, що людина прагне до влади, щоб реалізувати своє бачення розвитку держави, а для того, щоб переділити і забрати те, що залишилося. Тобто створити капітал, за допомогою якого потім можна було б «боротися за щастя простого люду».

Не хотілося б пояснювати такими підходами геть усе, але вони виразно проглядаються у процесі вироблення різних варіантів законопроектів про внесення змін до Конституції. Адже, згадаймо, спершу не передбачалося переобрання Президента парламентом. Але коли вже постало питання про нього — у згаданій статті 103, то логічним був би такий крок — відповідно змінити і повноваження Президента. Бо він — якщо гіпотетично припустити обрання його парламентом — стоятиме над законодавчим органом, який його обрав, і матиме не лише загальновизнане право розпускати цей орган. Такий Президент з такими повноваженнями матиме право заблокувати будь-які закони, прийняті Верховною Радою. Невідповідності тут очевидні і великі.

Це лише зірки швидко спалахують, але вони так само швидко і згасають. А політикам хочеться, щоб їхні зірки швидко сходили, але ніколи не згасали. Для цього вони прагнуть будь-що заручатися якнайширшою підтримкою, бути для всіх зручними — чи принаймні видаватися такими. А отже, говорять усе, що на даний момент від них хочуть почути, розраховуючи, що коли дістануться заповітної мрії, то вже тоді демонструватимуть об'єктивність, принциповість і вимогливість. Але психологічно вже на ранніх стадіях відбувається деформація особистостей.

Окрім того, ми боїмося когось образити. З людської точки зору це дуже правильно. Делікатність потрібна завжди, але в політиці, на моє глибоке переконання, треба водночас навчитися говорити «ні». Це важко, складно, непопулярно, але потрібно. А у нас часто-густо кажуть те, що від нас хочуть почути в даний момент чи то в Росії, чи то в США, чи то в Європі.

Якщо зустрічаємося з росіянами — будуємо ЄЕП, коли зустрічаємося з членами Європейського союзу — крокуємо до ЄС. А в підсумку незрозуміло, куди ми йдемо.

Україна посідає важливе політичне, геостратегічне, економічне положення, і вона, зрозуміло, має балансувати. Але це балансування нерідко нагадує гойдалку, на якій може запаморочитися голова. Ми ніяк не можемо знайти точку, де потрібно визначитися і зупинитися. Ось у чому велика проблема. І це проблема багатьох українських політиків. З одного боку, потрібні нові політики, які мислять сучасними категоріями, а з другого — час настільки спресований, що не дає можливості швидко і як слід адаптуватися, вивчити і врахувати достеменно все, що відбувається в Україні та світі. Саме звідси дедалі частіша поява політиків-метеликів. Легкі, красиві, привабливі, а результат — нульовий.

Разом з тим, як на мене, треба боятися надто й однобічно «рішучих і сильних» особистостей — це перший крок до диктатури в будь-яких її різновидах.

І ще одне: у сфері політики, особливо за наших умов, дуже важливо розуміти, чого ти не знаєш. Той, хто думає, що знає, скажімо, чого хоче народ, а насправді помиляється і діє відповідно до своїх бачень, — найнебезпечніший на керівній посаді.

— На сьогодні парламент такий розбалансований, розсипаний, розбитий, що зібрати його важко. Можливо, його треба розпустити й обрати інший?

— Це крайній, радикальний крок. Але він, на моє переконання, протипоказаний країні, і на нього категорично не погодяться народні депутати. Така постановка питання просто нереальна, принаймні зараз. Хоча я припускаю, що сьогоднішнє розхитування має під собою сценарій: довести ситуацію до президентських виборів, бажано дострокових, а після них добитися вже дострокових парламентських виборів — щоб під того лідера, якого буде обрано Президентом, підігнати парламент. Бо знову ж таки психологічно наші політики своє найвище призначення вбачають у тому, щоб керувати всім і вся, не виконувати свої повноваження, а давати всім наряди.

Гадаю, інстинкт самозбереження в депутатів у даному разі працюватиме на користь Україні. Бо немає гарантій, що новий парламент був би якісно іншим. Переконаний, що у нинішньому складі достатній потенціал і достатньо авторитетні люди. Цей парламент молодий. Середній вік депутатів — менше 50 років. Здається, це один із наймолодших парламентів у Європі. Народні обранці мають зробити все, і я докладу всіх зусиль для цього, щоб не дати нікому собою керувати. Ніхто не повинен крутити парламентом і країною у будь-який бік своєї душі. Усі підійшли до порога, за яким уже цілковита невизначеність.

Отже, вважаю, що ми повинні відкинути все і налагодити роботу, переставши себе обманювати, прикриваючись тезою про принципову лінію. Зверніть увагу, що в нас конфлікти і протистояння повторюються з певною циклічністю. Сьогодні черговий виток протистояння. Тому я усвідомлено і відповідально вимагаю: «Дайте можливість вільно працювати парламенту! Дайте можливість вільно дихати країні!». А то докотили країну, як казала Ліна Костенко, до прірви, а тепер стоїмо і сперечаємося — хто в цьому винен.

Треба повернути втрачену будівничу енергію і зробити Україну «нормальною» країною.

— Подейкують, що є плани на початку травня здійснити саморозпуск чи розпуск парламенту з певною метою. Далі — дострокові парламентські вибори дають змогу ще раз перевірити рейтинг. І другий момент — змусити опонентів витратити фінансовий ресурс, який вони приготували на президентські вибори.

— Я такі варіанти виключаю. Хоча плани щодо них і можуть бути. Але, по-перше, це неможливо — бо це неможливо. По-друге, навіть якщо частина з одного чи другого боку збереться і скаже: ми не хочемо працювати, то я можу відкривати і закривати засідання навіть за присутності одного головуючого. Тобто себе. Це Конституція дозволяє. У черговий раз на посміховисько вже не буде виставлено ні парламент, ні Україну. Я цього не дозволю зробити, хоч чого б це мені коштувало. Для цього треба переступити через мене, а це не так легко зробити, незважаючи на всі потуги та обіцянки тих чи інших політичних сил.

— Але ще чекаємо рішення Конституційного Суду...

— Хай вони вирішують, як вважають за потрібне. Парламент можна розпустити, якщо не проводяться протягом місяця пленарні засідання. Повторюю: я в будь-який момент можу вийти і оголосити, що засідання ВР відкрито, і після того продовжити його або закрити.

Питання в іншому. Ми маємо вилучити з політичного лексикону судження про недієздатність парламенту. Давайте скажемо так, як воно є — парламент ухвалив усі рішення, необхідні для життєдіяльності країни. На минулій сесії вперше за всі роки незалежності державний бюджет прийнято 27 листопада. Можна дискутувати про певну його недолугість, але те, що ми разом з урядом добилися збільшення, і досить відчутного, доходної частини — це благо для країни.

Згадаймо: коли формувався бюджет на 2003 рік, уряд запропонував обсяг його видатків у 48 мільярдів гривень. Ми ж у Верховній Раді збільшили до 54 мільярдів. Потім ще раз внесли зміни щодо збільшення. Давайте порівняємо бюджет, який пропонувався на 2003-й, і бюджет цього року.

Хіба парламент приймав рішення, які гальмували б розвиток країни? За минулу сесію ухвалено сто законів. Налагоджується система співпраці з Кабінетом Міністрів, який і через це додає в роботі. Але питання не в кількості, а в тому, як закони виконуються. Контрольна функція парламенту обмежена. Таких повноважень фактично не мають сьогодні комітети. І, мабуть, при внесенні змін до Конституції треба було б передбачити розширення контрольних функцій. Щоб ми могли спитати з керівника кожного напряму, щоб ми могли спитати з кожного міністра. А якщо блокують роботу ті чи інші сили, то вони, очевидно, за те, щоб в Україні панувала безвідповідальність. У нас політики переважно не хочуть брати на себе відповідальності. Це люди, яким подобається процес і яких мало цікавить результат. Ось про що маємо говорити, а не про розпуск парламенту.

І я знайду можливість донести цю думку до парламентаріїв, знайду можливість докричатися до них. Врешті-решт, розраховую на здоровий глузд депутатів. Давайте знову ж таки виходити з формальної логіки. Є рекомендації ПАРЄ. Там записано: рекомендувати президентові ПАРЄ направити до України спеціального уповноваженого представника. Давайте будемо розглядати зміни до Конституції у присутності цього представника, щоб він бачив, як у нас реалізуються демократичні способи організації життя і діяльності парламенту. Вже обридло виступати заручником політичної боротьби, протистояння. Вирішуватимемо все демократично через волевиявлення ВР. А кому щось не подобається — хай агітує український народ на наступних виборах і отримає контрольний парламентський пакет. І потім уже проводитиме ті рішення, які буде вважати за потрібні. Врешті-решт, слід навчитися вже тим, хто прагне цілковитої і неподільної влади, виявляти елементарне терпіння.

— Чи можете сказати конкретніше, хто намагається керувати парламентом? Чи адміністрація Президента, чи уряд? Які є способи відкинути можливість впливу?

— Намагаються впливати і впливають ті, хто має такі можливості. Я вітаю позитивний вплив. Я вітаю той вплив, який допомагає консолідувати парламент. Я вітаю той вплив, який дозволяє пришвидшувати прийняття необхідних законів. Я вітаю той вплив, що допомагає об'єднувати депутатів. Бо ми всі — представники одного народу. Всі живемо в одній країні, але розділені на ворогуючі табори. Навіть між воюючими сторонами буває якась етика, якщо вони дотримуються міжнародних угод з цього приводу. Але як позбутися негативного, дестабілізуючого впливу? За сьогоднішніх умов, за нинішньої системи, за нинішніх правил, нинішньої законодавчої бази у нас практично кожна активна людина ходить, що називається, під законом. Підкреслюю, практично кожна активна людина. Якщо слідом за тими, хто вище, повторюю: моголи-моголи, то вона гарна і її не чіпають. Спрацьовує принцип — хоч яка вона, але це наша людина, маємо її підтримувати. А якщо заявить щось таке, що йде врозріз з «генеральною» лінією, то нерідко на неї починають тиснути з усією суворістю закону.

Є подекуди намагання «тримати» на цьому і депутатів. Їм потрібно бувати на своїх округах і звітувати, що зроблено для виборців, «пробивати», у прямому розумінні цього слова, газопровід, водогін, дорогу. Депутат повинен звертатися, мусить просити, тобто в обстоюванні інтересів людей виступає здебільшого кимось на зразок жебрака. А оскільки у нас не працює без постійних збоїв система, повною мірою не реалізується Бюджетний кодекс, то є можливість впливати на нього: захочу — дам, захочу — недодам, можу субвенцію спрямувати в регіон, можу й ні. Як накажете сприймати, наприклад, випадки, коли капітальні вкладення, підкреслюю, державні капітальні вкладення починають ділити за принципом «своїх» і «наших»?

Депутат весь час стоїть перед вибором: або продемонструвати свою політичну принциповість, людську гідність, або все це обернеться великим нулем для регіону і округу. А він зобов'язувався сприяти людям у поліпшенні їхнього життя. Отож доводиться постійно маневрувати і балансувати. Не кажу вже про інші аспекти. Багато депутатів керували своїми підприємствами, мали свою справу, бізнес. Передали їх іншим людям, але залишається можливість впливати на ці структури. Знову ж таки, коли потрібно — за повною програмою і відповідно до нашого законодавства.

— Виходить, з одного боку, потрібна політична реформа, а з другого — зміна економічного законодавства, яка убезпечила б людину, і не лише народного депутата, від впливу на неї у такий спосіб.

— Є низка питань з цього приводу. Відбувається трансформація державної власності у приватну, колективну, акціонерну тощо. Але не завжди це робиться чесно, прозоро і відкрито. Хто ближче стоїть, той і більше має. Треба, щоб швидше завершився процес приватизації і підприємства почали врешті-решт працювати ефективно, щоб люди отримували заробітну плату. Треба, щоб розвивалася соціальна інфраструктура, щоб усе це робилося прозоро й демократично. Але через наших псевдореформаторів слова «реформи» і «ринок» стали лайливими. Сьогодні за ними вбачаються, як правило, злодії.

Чому нині всі так воюють, щоб зруйнувати парламент? Адже парламент, окрім усього іншого, — це трибуна. Парламент — це можливість показати через своє бачення, що відбувається в країні. А люди, які, здавалося б, зацікавлені в тому, щоб цю трибуну зберегти і використати, два тижні наприкінці минулої сесії змарнували. Опозиція блокує роботу ВР, хоча інформаційних ресурсів у неї обмаль, особливо в електронних засобах. І водночас не хоче використати й ту можливість, яка є.

Скажіть, будь ласка, чи можна назвати логічною таку політику? Очевидно, є інші плани і є бажання революційним шляхом пришвидшити їх реалізацію. В Україні не буде революції, Україна вже до краю виснажилася. Нехай краще експортують революцію, якщо вже не мають куди спрямувати свій запал.

— Володимире Михайловичу, є світовий досвід. Скажімо, після смерті Франко в Іспанії зібралися всі політичні сили, зокрема франкісти й комуністи, і підписали пакт, у якому визначили не тільки параметри в політиці, а й соціальні орієнтири для іспанців. То чому в Україні не заговорити про такий документ?

— У нас уже був період, коли витягували на світ такий документ, роздавали людям, усім читали, готували відповідні розробки, починаючи від конституційної угоди. Але все це виявилося нетривким елементом домовленостей, що їх підписували між партіями, між гілками влади. Не встигає висохнути чорнило на документі, як з новою силою починається боротьба. Бо кожна сторона ту чи іншу угоду тлумачить на свою користь. Тому сьогодні треба вести мову не про черговий папір, не про гарні фрази, а про совість. Щоб вона нарешті прокинулася. І головне — про відповідальність. Людську, політичну і моральну. Чому про це кажу? Бо наші політики живуть за попереднім принципом: якщо ми при владі — ми непогрішні. Зазвичай планують бути при владі довічно, а після них — хоч потоп.

Думаю, політики мають психологічно переорієнтуватися й усвідомити: оцінка їхньої діяльності буде не після смерті, а за життя. І наслідки цієї оцінки, моральні насамперед, нести дітям і онукам. Політики мусять усвідомити, що незнання історії не звільняє їх від відповідальності. Вони мають бути свідомі того, що новітню історію України, особливо останніх десяти років, уже написано. Оцінка кожного за його діяння уже є, і потім її відцензурувати чи змінити, вирізати ті чи інші фотографії, на яких вони з кимось обнімалися, заретушувати не вдасться.

Якщо вони це зрозуміють, а також те, що не завжди будуть на вершині влади, що рано чи пізно доведеться ходити серед людей і вислуховувати їхні репліки, судження про себе, то зрозуміють, що потрібно жити земним життям. Потрібно бути об'єктивним щодо себе та суперників. І усвідомити, що посади — це тимчасова довіра. А висновок щодо того, наскільки її буде виправдано, дадуть інші. Оце головне. Крім того, кожен, хто мріє про ▼

найвищу посаду і йде до неї, не гребуючи нічим, мусить подумати, і подумати добре, наскільки сильним може бути розчарування в його діях, наскільки він виправдає сподівання співгромадян.

Я не випадково зазначив, що незнання історії не знімає відповідальності. Треба озирнутися довкола, подивитися, як скористалися третім шансом утвердити державу не заради себе, а заради реалізації народної мрії — мати суверенну державу, де люди живуть заможно і гідно.

— Ваше бачення виходу парламенту з кризи? Чи відбудуться якісь зміни до і після виборів Президента?

— Якщо не забезпечимо перерозподіл повноважень між гілками влади, взаємно відповідальну діяльність Верховної Ради і Кабінету Міністрів, не знайдемо взаємоприйнятного рішення, то перспективи можна розцінювати песимістично. Те, що маємо сьогодні, розвиватиметься у набагато гіршому варіанті щонайменше до 2009 року, щонайбільше — до 2014-го. Якщо не буде внесено змін до Конституції, то після виборів Президента відбудеться переформатування сил у парламенті. З'явиться нова більшість, яка присягне на вірність новому главі держави, і він намагатиметься керувати парламентом. А прем'єр-міністр буде його заступником по уряду.

Країною правитимуть фаворити без жодної відповідальності за те, що відбувається. Прем'єр робитиме вигляд, що має причетність до призначення або звільнення того чи іншого міністра, того чи іншого керівника. Або, хоча й тихо, протестуватиме, що може коштувати йому посади. Тобто все зійдеться на одній людині.

Отже, хоч що б нам обіцяли, без започаткованих змін слід розраховувати на гірше. І щодо різних сценаріїв розвитку подій можна відповідати приблизно так: виснажливої, безплідної боротьби буде більше, аніж сьогодні, та, очевидно, набагато більше, ніж можемо зараз прогнозувати. З цього можна буде вивести свій, український різновид закону Паркінсона: обсяг протистояння і непорозумінь зростатиме, поглинаючи увесь час, відведений для роботи.

У разі внесення назрілих змін ми повинні отримати стабільність і передбачуваність, насамперед через розосередження влади. Роботи вистачить і Президентові, і прем'єру, і парламенту. Але тоді, я думаю, буде більше самостійності, ініціативи та впевненості, а відтак кращий результат.

Каркас вибудували, а тепер треба залучити всіх до його внутрішнього облаштування, забезпечення нормального, демократичного життя. Якщо ж усе залишиться так, як було і є, то негаразди триватимуть і поглиблюватимуться. Щоправда, зміняться ролі.

Треба віддати належне діючому Президентові. Він каже, вимагає, вмовляє: давайте проведемо реформу, інакше будемо ходити по колу, наражаючись на ті самі та нові проблеми. За цей шанс треба було б вхопитися обіруч, бо подібне випадає рідко. Не кожен на вершині влади добровільно визнає необхідність її перерозподілу.

— У ці дні буде десятирічний ювілей першої спроби перетворення України з президентської на парламентсько-президентську республіку. Десять років тому Леонід Кравчук вніс до парламенту проект закону про владу. Але його запідозрили в тому, що хоче зберегти свою посаду.

— Такий законопроект справді був. Це ще раз підтверджує об'єктивність і назрілість процесу. Тоді Президент зрозумів, що треба реформувати владу. Нинішній глава держави теж упевнився в актуальності цього питання. Залишилося зрозуміти це іншим політикам.

Врешті-решт, ми повернемося до цього питання. Коли кажемо, що треба розосередити владу на центральному рівні, треба орієнтуватися і на регіональний рівень, думати про роль і місце органів місцевого самоврядування. Адже є величезні парадокси та недоречності. Багато в чому місцеве самоврядування виконує суто декоративну функцію, хоча мало б відігравати ключову, вирішальну роль.

— Є ще одна проблема — консервація наявної владної моделі фактично означатиме консервацію всіх проблем. Зокрема, економічних, соціальних тощо.

— Це правильно. Коли у політичному запалі розгортається боротьба не на життя, а на смерть заради давно омріяної влади, решту питань та проблем відсувають на задній план. Саме це заганяє у глухий кут, з якого потім важко буде вийти.

▼ Якщо ми справді щиро вболіваємо за народ, якщо вважаємо себе представниками цього народу і якщо бачимо, що нас розводять по різні боки, то давайте шукати компроміс, долати неприховану неприязнь. З проведенням політичної реформи не можна зволікати до безкінечності. Бо це неминуче збурення, дестабілізація. Тому цей процес має бути щонайкоротшим, а рішення — щонайефективнішим. А сьогодні посіяно зневагу до Основного Закону. До нього звертаються, як правило, лише тоді, коли треба якось підкріпити свою позицію або вдарити по опонентові, а не послуговуються ним у повсякденному житті.

Тут хотілося б підкреслити істотний момент. Коли розпочалися дебати навколо змін до Конституції, які переросли в протистояння, то дехто з політиків чи не вперше познайомився з основним документом держави. Я переконався в цьому під час дискусій. У нас має бути повага до Конституції, а тлумачити її статті слід так, як там написано, а не так, як комусь хочеться.

— Ваші стурбованість ситуацією, розуміння проблем і виходу із кризового становища потребують матеріалізації, виходу в практику. Одному політикові важко, якщо не неможливо, втілити це все в життя. Чи є сила, на яку ви спираєтеся?

— Якби за мною стояла певна політична сила, то це навряд чи було б якоюсь втіхою. Мене обов'язково звинувачували б у заангажованості. Як здається, сьогодні в нашому розбурханому, неструктурованому суспільстві Президент, прем'єр та Голова парламенту мали б бути позапартійними. І відповідно забезпечувати узгодження позицій політичних партій, сприяти компромісам, згуртуванню суспільства. Не можу уявити, що хтось із керівників повинен говорити лише з однією політичною силою, звертатися до неї і виключно на неї спиратися. Це означало б, що він має справу лише з частиною суспільства, а не з усім суспільством.

Нині ще складно говорити про цивілізовану партійну систему, про цивілізовану багатопартійність в Україні. Бо діючі партії не пройшли процесу природного розвитку й укорінення в українське життя. Вони поверхові й нагадують мені дерево, яке не має міцного коріння і росте під загрозою відторгнення з ґрунту. У нас партії переважно створювалися не «знизу», а навпаки — «зверху». Ціла їх низка є продовженням бізнесових структур і покликана забезпечувати політичне прикриття бізнесу. Нам потрібні цивілізовані партії, а відповідно треба, щоб до них прийшли люди з моральними орієнтирами, з моральними цінностями.

Сьогодні політичні партії потребують потужного підкріплення середнім класом. Це можуть бути представники інтелігенції, середнього та малого бізнесу. Фактично інтелігенцію, інтелектуалів відсторонено від суспільно-політичного життя. Вони займаються в основному тим, що виживають. Нам потрібно багато працювати, щоб створити багатопартійну систему.

Важливо обережно підходити до закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі. Очевидно, він пройде через парламент. Але той законопроект, який пропонує просто зменшити «прохідний» бар'єр, зробити його одновідсотковим з тим, щоб заспокоїти депутатів — це ілюзія. Треба просто підняти попередні результати виборів і подивитися, що з 35 партій та блоків тоді подолали один відсоток лише півтора десятка.

Гадаю, вихід у тому, щоб зробити партійні списки відкритими, щоб кожна людина змагалася за мандат, представляючи свою партію в окрузі. Тоді партія буде зацікавлена, щоб знайти яскравих людей, котрі мають дійсний, реальний авторитет, до яких прислуховуються. З другого боку — яскраві й небайдужі наші співгромадяни придивлятимуться, до якої партії увійти. І тоді відбудеться те, про необхідність чого ми говоримо, потребу в чому декларуємо, — політичне структурування українського суспільства. Тоді з'явиться реальна політично-партійна відповідальність.

Але ця ідея не знаходить поки що відчутної підтримки серед лідерів політичних партій. Бо вона означає, крім усього іншого, що за місце лідера треба буде по-справжньому боротися.

— Хоча ви й не відчуваєте потреби приєднатися до будь-якої політичної сили, у політика має бути щонайменше своя команда. Оскільки без підтримки команди на наступних виборах можна зійти з політичної арени.

— З точки зору політичної перспективи те, чим я сьогодні займаюся, можна назвати політичним самогубством. Добре розумію і знаю, що таке команда, яка часто працює на себе. І не хотів би мати щось схоже. А сьогодні розглядаю як одну команду весь парламент. Принаймні хочу, щоб так було.

Я не воюю з кимось і завжди боюсь образити людину. Хотів би, щоб той, хто мене надто критикує, прочитав листи, якими відповідаю на звернення до мене. Насамперед у кожному, навіть тих, хто мене паплюжить, хочу бачити людину і зрозуміти, чому вона так вчинила. Можливо, я був недостатньо відкритий, можливо, дав підстави думати так. Переконаний: навіть коли залишу посаду, то спокійно дивитимусь у вічі кожному.

Треба виходити з того, що наша команда — весь український народ. Маємо спільно працювати і врешті-решт вийти з того стану, в якому перебуваємо нині.

Під час зустрічей із зарубіжними політиками соромно бачити поблажливе кивання головою і слухати чергові фрази про підтримку наших прагнень. Ми ж не каліки, яким потрібні милиці. Ми — величезна й самодостатня країна. А їздимо і просимо, щоб підтримали наш курс в той чи інший бік. Тому на нас і дивляться так — поблажливо, зверхньо — й плескають по плечу. Країна — одна з найбільших у Європі, талановитий народ, а не можемо продемонструвати свою національну гордість. Це ж найперша передумова для того, щоб тебе поважали — відчуття гідності. Вся ж наша енергія йде на те, щоб переконувати всіх у своїй європейськості. Хоча мали б спрямувати її передусім на облаштування свого внутрішнього життя. І тоді всі питання участі в європейських структурах стануть суто технічними.

Україна — достатньо велика і потенційно багата, щоб утвердитися в такому стані. Ми повинні відігравати центральну роль у Східній Європі, бути повноправним членом усієї Європи.

— Політиків з таким баченням, розумінням ситуації насправді небагато. Ви вважаєте, що, відпрацювавши свій термін у Верховній Раді, відійдете від справ?

— Хочу насамперед сказати, що ми повинні мати спільне бачення шляхів розвитку України і не боятися запізнитися до Європи. Те, що відбувається в країні, я пропускаю через своє серце. Не можна вічно перебувати в такому принизливому стані, треба колись заговорити про це відверто. Не можна спокійно дивитися на людей, які сьогодні не живуть, а виживають. Це на тлі того, що інші вже просто не знають, куди дівати гроші, який ще конкурс краси проспонсорувати. Певен, такої думки і переважна більшість народних депутатів. Я це бачу, я це відчуваю.

Країна доведена до невротичного стану, ми весь час балансуємо на межі національного виживання, тверду національну політику час від часу підміняємо політичною метушнею. І все заради чийогось власного самоутвердження. І ніяк не хочемо брати до уваги історичний досвід та суміщати його з реальністю. Не можна весь час жити за принципом: усе, що було до нас, треба зруйнувати і почати будувати на новому місці. Як правило — зруйнувати встигаємо, а от побудувати забуваємо. І залишаємо після себе руїни. Не тільки ті, які можна побачити, а найстрашніше — руїни в душах людей.

А щодо власних перспектив, то я так далеко не заглядаю.

— У вашому кабінеті висить картина — осінній пейзаж...

— Я нічого тут не змінював, жодних ремонтів не робив. Старався поліпшити умови праці народних депутатів. Крім того, хотілося б започаткувати в парламенті традиції. Щоб була достойна церемонія відкриття і закриття сесій, щоб сюди приходили молодь, діти і бачили, як функціонує державний механізм. Щоб ми демонстрували при цьому високу культуру, були взірцем для підростаючого покоління, як треба жити й працювати. Щоб коли в парламенті лунає Державний гімн, то його виконували всі народні депутати. Щоб не було такого, коли і Гімн, і патріотичні пісні слухають та співають по вуха в наваленому смітті, як це було під завісу минулої сесії. Це блюзнірство і національна ганьба — інших слів не доберу і не хочу добирати.

— Під час розмови з регіональними журналістами ви згадували про своє дитинство, як ховалися під батьківський плащ-намет...

— Найкраща для мене погода — це дощ. Завжди з'являється бажання походити під ним, відволіктися від думок. Іноді, коли гуляємо з дружиною в лісі, вона каже мені: відірвися від землі — подивись на небо. Страшно жити постійно в умовах, коли з'їдаєш себе, спалюєш. Я кажу це не для жалю. В політиці жалю не буває, але і в ній, я твердо в цьому переконаний, мають бути риси людського. І не маю сумніву, що в парламенті таких людей більшість. Мабуть, вони поки що не можуть про це на повний голос сказати.

— Володимире Михайловичу, ви постійно говорите, що треба знайти порозуміння, компроміс. Навколо чого має об'єднатися парламент? Це перше. Друге: в суспільстві переважає думка, що в нас немає повноцінної, консолідуючої і національної ідеї.

— Гадаю, що парламент може і повинен об'єднатися довкола розуміння того, що він є парламентом. Що це законодавчий і представницький орган влади. Тобто що депутати відповідальні перед українським народом, і тільки перед ним.

Часто лунає критика, а то й осуд існування коаліційної більшості за її умовну ситуативну монолітність. На молекулярному рівні в природі все ситуативне, до речі.

А щодо більшості, то її ситуативність — це та вісь, та матриця, на якій формується баланс інтересів. Між частковими крайнощами і цілісними визначеннями.

А що, опозиція не формується на засадах балансу інтересів? На тимчасових поступках, жертвуванні частиною ідеалів, програм, цінностей заради досягнення якоїсь однієї об'єднуючої мети? Ще й як! Погляньмо на спектр опозиційної коаліції — політична багатовекторність та ідейна різнобарвність простежуються неозброєним оком.

Інша справа, хто, за якими правилами і з якими намірами впливає на ту чи іншу ситуативну коаліцію. Образно кажучи, хто є штурманом, і в чиїх інтересах він прокладає курс.

Переконаний, ця проблема постала однаковою мірою і перед коаліційною більшістю, і перед ситуативною опозицією, оскільки і ті, й інші — маючи у своєму загалі слабкі сегментні утворення — легко підпадають під вплив вольових інтересів особи, структури чи системи, які зуміли вміло і вдало скористатися ситуацією...

Єдиним неситуативним коаліційним утворенням у державі є Верховна Рада України, оскільки представляє інтереси не окремої групи людей, а відразу всього народу. Саме вона позбавлена вузьковідомчих, корпоративних, не кажучи вже про кон'юнктурні, намірів нехтувати своєю історичною місією — консолідувати суспільство і вдосконалювати його політичний устрій.

Тож варто всім нам замислитися над останніми подіями в країні: що вигідніше народові і кожному громадянинові? Дискредитація парламентаризму чи опора на його наріжні державотворчі засади? Суспільний хаос чи змістовний і відповідальний діалог навколо будь-яких питань, будь-яких проблем, будь-яких рішень, вчинків та дій.

А тим, хто любить увесь час посилатися на європейські зразки демократії, наведу слова Маргарет Тетчер, яка, говорячи про справжню демократію, підкреслювала, зокрема, що це «правова держава з урядом, що має обмежену владу, де тиранія більшості, рівно як і меншості, перебуває поза законом ... Здоровий глузд повинен завжди стримувати моральний запал».

Щодо національної ідеї. Дозволю собі процитувати статтю 1 Конституції, де записано: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава». Ось вам національна ідея — всеосяжна і мобілізуюча. А щодо державної ідеології, яку дехто хотів би бачити і видавати за національну ідею, то про це говорять люди, які не відкривали й не читали Конституції. Адже там сказано, що жодна ідеологія не може бути обов'язкова. Інша річ — ідеологія державного будівництва.

Саме ідея побудови такої держави, про яку записано в Конституції, наскрізно проходила через усю нашу історію. І головне завдання сучасності — втілити її в конкретні справи, у життя.

Ми повинні чужого навчатися, але й свого не цуратися. Маємо, нарешті, почати жити, а не постійно воювати і принижувати країну. Нехай перманентна боротьба залишиться в минулому, в історії. Якщо послідовно сповідуватимемо такий принцип, то прийде результат, якого так чекаємо і про який так палко говоримо.

Як мені здається, саме тепер час для патріотизму. Але патріотизму не показного, демонстрованого лише в робочий час і за посадою, а виношеного в серці і втілюваного в помислах і ділах. Патріотизму, який не обмежується відданістю своїй Батьківщині, а й збагачений розумінням та сприйняттям універсальних, загальнолюдських ідеалів і цінностей.

Вихід у тому, щоб зробити партійні списки відкритими, щоб кожна людина змагалася за мандат, представляючи свою партію в окрузі

Точки дотику

Сьогодні розпочинає роботу п'ята сесія Верховної Ради України четвертого скликання

У планах — понад 1000 законопроектів.

На погоджувальну раду лідерів депутатських фракцій і груп напередодні відкриття нової сесії прийшли представники всіх політичних сил, але лідери опозиційної «трійки» — «Нашої України», СПУ і БЮТ —на погоджувальній раді так і не з'явилися. Щоправда, Віктор Ющенко, Юлія Тимошенко і Олександр Мороз зустрілися зранку з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином у його кабінеті.

Відкриваючи погоджувальну раду, Володимир Литвин висловив сподівання, що час перерви між сесіями дав змогу депутатам глибоко осмислити і проаналізувати всі процеси у парламенті та суспільстві. І що це дасть можливість «знайти точки дотику і порозуміння», працювати плідно й ефективно. Володимир Литвин повідомив, що в переддень відкриття п'ятої сесії о 15-й годині відбудеться «круглий стіл» з участю Президента України та лідерів парламентських фракцій і груп. А після цього депутати знову зберуться вже в стінах парламенту, щоб обговорити подальше бачення організації роботи Верховної Ради і, можливо, підписати політичну угоду.

Утім, жодних гарантій і самого факту підписання політичної угоди між парламентською більшістю та опозицією, і гарантій дотримання всіх вимог цієї угоди ніхто дати не міг. Постійний представник Президента України у Верховній Раді Олександр Задорожний в інтерв'ю журналістам сказав, що говорити про зміст політичної угоди ще зарано, бо під час зустрічі з Леонідом Кучмою до цієї угоди може бути внесено істотні зміни. За словами О. Задорожнього, для більшості неприйнятна лише одна умова опозиції — переголосувати

варіант конституційних змін (законопроект № 4105), схвалений парламентом 24 грудня минулого року. На решту вимог опозиції, зокрема й щодо збереження всенародних виборів Президента, більшість погоджується. «Ми погоджуємося на переговори і пошук компромісу в руслі проведення політреформи, — зазначив Олександр Задорожній. — Ми сприймаємо всі пропозиції, окрім визнання нелегітимним голосування 24 грудня». Тобто парламентська більшість категорично відкидає лише два варіанти: взагалі зупинити політреформу або переголосувати на цій сесії проект конституційних змін. Останнє, за словами О. Задорожнього, депутати не сприймають через юридичні наслідки. Бо тоді ця сесія розглядатиметься як сесія попереднього схвалення змін до Конституції, а остаточне прийняття конституційних змін може відбутися лише на наступній сесії восени, що майже нереально.

Однак погоджувальна рада затвердила розклад засідань Верховної Ради на 3—6 лютого, до якого внесено понад 100 питань. Десятого лютого у парламенті планується провести день уряду про стан збереження об'єктів соціально-культурного призначення у процесі приватизації та про літнє оздоровлення дітей.

Звичайно, чи зможе Голова Верховної Ради відкрити чергову сесію і чи вдасться нарешті уникнути політичного протистояння, залежить від політичних домовленостей, в яких неабияку роль відігравати-ме Президент. За словами Олександра Задорожнього, Леонід Кучма на сьогодні залишається «гравцем №1» на політичному Олімпі.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Шукати узгоджене рішення

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає на сьогодні прийнятними кілька варіантів розвитку подій у парламенті. Як заявив він в інтерв'ю журналістам, перший — почати працювати у звичайному робочому режимі, а до питання про зміни до Конституції України повернутися після відповідного рішення Конституційного Суду стосовно легітимності голосування 24 грудня і самого законопроекту № 4105. Якщо буде узгоджено позиції представників різних політичних сил, це питання взагалі не виноситиметься на розгляд ВР. Другий варіант — підписати політичну угоду. За словами В. Литвина, в ній потрібно передбачити таке: вилучити із законопроекту №4105 статтю 103 про спосіб обрання Президента; вилучити положення про імперативний мандат, про обмеження терміну обрання суддів з безстрокового до десяти років, а також положення про право загального нагляду за Генпрокуратурою. Прийняти закони про вибори до Верховної Ради на пропорційній основі та про вибори до місцевих рад, постанову про оголошення всенародних виборів Президента 31 жовтня 2004 року. Ухвалити нову редакцію закону про вибори Президента України, скоротивши термін виборчої кампанії зі 180 до 120 днів. Затвердити новий склад ЦВК. Прийняти постанову ВР стосовно процедури й особливостей розгляду змін до Конституції після повернення законопроекту з КС. А також зафіксувати в політичній угоді відмову від блокування трибуни як методу парламентської роботи.

За словами Володимира Литвина, звучала також пропозиція провести третього лютого о 9-й ранку позачергову сесію парламенту, на якій прийняти постанову щодо конституційних змін. Але для проведення позачергової сесії треба або звернення Президента, або 150 підписів. Оскільки такого немає, це — лише гіпотетичний варіант.

Відповідаючи на запитання журналістів, чи не диктує опозиція більшості свої умови, Голова Верховної Ради відповів: «Я не схильний сьогодні виходити з того, що хтось переміг, а хтось програв. Потрібно шукати спільне узгоджене рішення, щоб у черговий раз не програв імідж України». Глава парламенту також висловив упевненість, що на цій сесії буде прийнято закон про вибори на пропорційній основі. Питання лише в тому, які будуть списки — відкриті чи закриті.

Олександра КУЧЕРЯВА.

У НОМЕР

Євросоюз прагне розвивати відносини з Україною

«Визнаючи суверенне право України змінювати її конституційний устрій згідно з процедурами, що закладені в Конституції, ЄС стурбований тим, що в теперішніх політичних умовах пропозиції з конституційних змін матимуть несприятливий вплив на довіру та впевненість виборців щодо представницької демократії в Україні, особливо в рік виборів», — йдеться в заяві Євросоюзу. «Легітимність конституційних змін має бути зумовлена щирою підтримкою цієї мети в суспільстві», — сказано в заяві. Євросоюз зазначає, що прагне розвивати відносини з Україною і «пильно спостерігатиме за розвитком подій, що пов'язані з цим питанням, під час наступної сесії Верховної Ради». Брюссель також закликає Україну «позитивно відреагувати на пропозицію Венеціанської комісії продовжити співробітництво з питань конституційної реформи». «Європейський союз уважно спостерігатиме за умовами, в яких проходитиме президентська виборча кампанія, і за тим, як відбуватимуться самі вибори», — сказано, крім того, в заяві. Її підписали не лише нинішні члени ЄС, а й країни-вступники, країни-кандидати, а також деякі інші європейські держави: усього під документом стоїть 34 підписи.

А протокольчик — теє...

Жовтневий суд Дніпропетровська визнав недійсним протокол реєстраційної комісії загальних зборів акціонерів херсонського підприємства «Красень».

На діючому, одному з найстаріших виробників області мали місце спроби незаконної, як підтвердив суд, зміни керівництва. Тож після зборів акціонери «Красеня» звернулися до суду (за місцем перебування відповідача) з позовом на «Приватбанк», що є реєстратором акцій ЗАТ. Позивачі пояснювали — протокол реєстрації учасників зборів, складений представниками «Приватбанку», сфальсифікований, а кількість учасників не відповідає кворуму, необхідному для прийняття рішення.

Зокрема, судом з'ясовано: частина зазначених у протоколі акціонерів давно не проживає в Україні, окремі особи померли, а дехто з учасників не голосував узагалі...

Алла БРУСИЛОВА.

Кордони не розділяють, а з'єднують

Два автомобілі «Газель», двадцять п'ять комп'ютерів та устаткування для лінгафонного класу — такий подарунок отримали курсанти Академії державної прикордонної служби від Федерального міністерства внутрішніх справ Німеччини. Ще раніше за сприяння іноземного відомства було облаштовано півтора десятка контрольно-пропускних пунктів. Німецькі колеги допомагали і у відкритті центру автоматизованої системи управління Державної прикордонної служби України. Завдяки такій співпраці кордони не розділяють, а з'єднують військовиків обох країн.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ФОТОФАКТ

Троє працівників ПП «Кальчук», котрі підняли із дна моря металевий циліндр, вирішили розібрати його і здати як кольоровий брухт. Спочатку перевезли знахідку на вулицю Каспійську Нахімовського району Севастополя, де спробували демонтувати її на окремі частини. Сталася трагедія: від вибуху загинули двоє працівників цього підприємства, третього — тяжко поранено. За оцінкою військових фахівців, знахідка, з'ясувалося, — авіаційна морська донна міна німецького виробництва.

КОРНІЄНКО Анатолій Петрович

29 січня 2004 року передчасно пішов із життя генеральний директор Національної парламентської бібліотеки України, головний редактор журналу «Бібліотечна планета», заслужений працівник культури України

Анатолій Петрович КОРНІЄНКО.

Глибоко сумуючи з приводу непоправної втрати, колектив Національної парламентської бібліотеки України висловлює щире співчуття родині, друзям і близьким Анатолія Петровича. Ми завжди пам'ятатимемо і згадуватимемо добрим словом цю добру, чесну людину.

Українська культура зазнала втрати. На 69-му році життя перестало битися серце заслуженого працівника культури України, генерального директора Національної парламентської бібліотеки України

Анатолія Петровича КОРНІЄНКА.

За значний особистий внесок у розвиток української культури А. П. Корнієнко був удостоєний почесного звання «Заслужений працівник культури України» та відзначений державними нагородами: орденом «Знак Пошани», медалями «За трудову доблесть», «Ветеран праці», Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною відзнакою Міністерства культури і мистецтв України «За багаторічну плідну працю в галузі культури».

Своєю порядністю, людською добротою, творчою щедрістю Анатолій Петрович Корнієнко залишив по собі вдячну пам'ять у серцях тих, хто спілкувався з ним, хто знав і шанував цю чудову людину.

Вічна йому пам'ять.

Міністерство культури і мистецтв України.
Центральний комітет профспілки працівників культури.

Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності висловлює щире співчуття рідним та близьким, а також колективу Національної парламентської бібліотеки з приводу тяжкої втрати — смерті генерального директора, заслуженого працівника культури —

КОРНІЄНКА Анатолія Петровича.

Колектив Державного комітету телебачення і радіомовлення України висловлює глибокі співчуття рідним, близьким, колегам з приводу передчасної смерті генерального директора Національної парламентської бібліотеки України

КОРНІЄНКА Анатолія Петровича.

Депутатська фракція Соціалістичної партії України у Верховній Раді України висловлює щире співчуття народному депутатові України, членові фракції Баранівському Олександрові Петровичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері

Лідії Никифорівни.

Колектив редакції газети «Голос України» висловлює щире співчуття завідувачеві відділу кореспондентської мережі **Якову Гальченку** з приводу тяжкої втрати — смерті матері

Валентини Іванівни.

СУСПІЛЬСТВО

Зимовий рейд ворожими тилами

У Луцьку фашисти залишали військову техніку, а в Рівному — ще й недопиті чарки

ПАМ'ЯТЬ

2 лютого минуло 60 років з часу визволення міст Луцька та Рівного від німецько-фашистських загарбників.

Рівно-Луцька операція розпочалася 27 січня 1944 року. Першого ж дня війська 13-ї армії подолали слабку оборону ворога, а її кавалерійські корпуси потай по бездоріжжю проникли в його тил. Пройшовши за підтримки партизанів майже 200 кілометрів лісовими дорогами і болотами, кавалеристи 2 лютого раптовим ударом оволоділи Луцьком і Рівним, а також великим залізничним вузлом Здолбунів. Такий стрімкий перебіг подій був несподіваним навіть для Верховного Головнокомандувача Йосифа Сталіна, який не одразу повірив донесенню командування Першого Українського фронту про взяття двох обласних центрів, адже ворог на той час ще перебував у розташованій значно далі на схід Шепетівці. Тому лише 5 лютого він видав наказ про салют на честь визволення міст Луцька, Рівного, Здолбунова. Тривалий час саме цю дату помилково вважали днем їх визволення від фашистських загарбників. А в Луцьку ще до початку 80-х років минулого століття навіть була вулиця П'ятого лютого.

1-й Червонопрапорний гвардійський корпус під командуванням генерал-лейтенанта В. Баранова, просуваючися з боями правим берегом річки Стир, наприкінці січня 1944 року наблизився до Луцька. 2-га дивізія зайняла позиції в районі розташованого тоді за три кілометри від Луцька села Теремно (нині це один із мікрорайонів міста. — **М. Я.**), а окремі її полки — у селах Жидичин і Звірів, що за 10—20 кілометрів від обласного центру. На приблизно такій само відстані в районі міста Ківерці, а також в Теремно і довколишніх селах зайняли бойові позиції частини 121-ї гвардійської стрілецької дивізії.

Наступ на Луцьк розпочався 1 лютого о 22-й годині. Артилеристи відкрили вогонь, а сапери знешкодили мінні поля. О 6-й годині ранку військові частини 1-го гвардійського кавалерійського корпусу ввійшли до Луцька. Уже через три години місто цілком звільнили. У нічному бою було знищено і захоплено в полон 1600 фашистських солдатів та офіцерів, 49 гармат та мінометів, 22 танки, 24 склади з боєприпасами, військовим майном, продовольством.

«Доля міста Рівного, хоч як це дивно, вирішувалась і на заході.., — читаємо далі в кореспонденції Євгена Кригера шістдесятирічної давності («Известия» 9 лютого 1944 року). **— У ніч на 2 лютого вони (кавалеристи генерала Пухова. — М. Я.) з ходу увірвалися в Луцьк і повністю оволоділи старовинним містом. А тим часом 8-а гвардійська кавалерійська дивізія, якою командував генерал Д. Павлов, у районі Клевані (селище на Рівненщині. — М. Я.) вийшла на шосе і довжелезною колоною попрямувала на Рівне. Туди для підсилення оборони Рівного поспішали й ворожі частини, які перед тим діяли проти партизанів на півночі і заході від міста. Вони також вийшли на шосейну дорогу Клевань — Рівне. Приймаючи частини Червоної Армії за свої, німці прилаштувалися до наших колон. Певний час всі рухалися без затримки. Та згодом тих, хто прилаштувався, помітили. То тут, то там почалася стрілянина.**

Візник господарського взводу 33-го кавполку гвардії рядовий Опанас Прусаков їхав у колоні тилових підрозділів. На перехресті доріг з лісу вийшла піхота і вклинилась у розташування нашої частини. Спочатку на їх появу ніхто не звернув уваги. Та Прусаков чомусь відчув, що щось не так. Вирішив перевірити. Дозарядив магазин автомата і підійшов до прибульців.

— Хто такі будете?

— Майн гот! Вохін зінд вір гаратен? (Боже мій! Куди ми потрапили?) — почув у відповідь німецькою.

На вимогу здатися німці відповіли вогнем. Прусаков, не довго роздумуючи, випустив по незваних гостях весь диск. Офіцер і дванадцять ворожих солдатів були знищені автоматною чергою. Ті, хто залишився живий, кинулися назад до лісу. А тим часом німецькі війська відступали з Рівного на захід, не відаючи, що Луцьк уже в руках радянських військ...».

Рівне тоді було «столицею» окупованої України й резиденцією одного з найближчих поплічників Гітлера — Еріха Коха. У місті розташовувалося майже 250 гітлерівських установ і штабів. Наступ на Рівне радянських військ був такий несподіваний і стрімкий, що викликав в окупантів панічний страх. Вони спішно й безладно залишали місто.

Євген Кригер, якому пощастило одним із перших побувати в визволеному Рівному, так описує побачене тоді в місті: «У резиденції Коха нас заціkавила цілковита незайманість усього чиновницького господарства — столів, ящиків, приладдя, паперів, діловодства. Ні співробітники «рейхскомісаріату» вийшли на хвилиночку подихати свіжим повітрям. Та провітрюватись їм довелося досить далеко і від Рівного, і від Луцька, де на випадок відступу Кох створив філіал свого комісаріату. Геть бракувало часу збиратися, пакувати ордени та папери. Все кинуте в повному порядку. Такий «порядок» свідчив про цілковиту розгубленість німців, приголомшених несподіваним ударом наших військ на Рівне та Луцьк. Чим більше порядку на кинутих канцелярських столах «рейхскомісаріату», тим менше в німецьких військах. Не встигли навіть повідомити намісника фюрера про те, що настав час збиратися в дорогу. В офіцерських ресторанах «Тільки для німців» на столах залишилися незаймана їжа і келихи з недопитим шнапсом».

Ось так швидко і без значних втрат радянські війська оволоділи двома обласними центрами на заході України. А загалом у ході Рівно-Луцької наступальної операції з 27 січня по 11 лютого радянськими військами було визволено 200 населених пунктів. На честь цієї перемоги 5 лютого 1944 року Москва двадцятьма артилерійськими залпами з 224 гармат салютувала доблесним військам, які оволоділи містами Луцьк, Рівне, Здолбунів.

Учора в цих містах відбулися урочистості з нагоди 60-річчя їх визволення від німецько-фашистських загарбників, на могили воїнів-визволителів у меморіалах вічної слави було покладено вінки і букети живих квітів.

Микола ЯКИМЕНКО.
Луцьк.

Серед тих, хто визволяв Рівне 2 лютого 1944 року, був і Віктор Семенович Вавилов. Танковий взвод, яким він командував, форсував річку Горинь біля села Дорогобуж і невдовзі увійшов у Рівне. Танки В. Вавилова пройшли головною вулицею міста — Соборною, а потім танкісти вели бої за залізничний вокзал, де здолали опір цілої роти противника.

Дружина Віктора Семеновича Інна Іванівна пішла на фронт зовсім юною — у чотирнадцять років, доглядала за пораненими у військовому госпіталі. На її грудях також нагороди воїнської доблесті.

Нещодавно рівнянину В. Вавилову указом Президента України Л. Кучми надано звання підполковника.

На знімку: подружжя Вавилових — Інна Іванівна й Віктор Семенович.

Фото Ростислава МИРОНЮКА.

Паркінги переломного періоду

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Нещодавно спостерігав за тим, як гарненька «Шкода» та пихатий джип застопорили одне одного у високому паркінгу столичного торговельного комплексу «Україна». Не дивно, бо водії лавірували на маленькому острівці, обмеженому стінами і сигнальними фішками, які вказували межу двостороннього руху.

Я згадав про цю ситуацію, бо за кілька днів перед тим мене переконували: американський посол дуже добре відгукувався про будівництво цього торговельного комплексу. А відтак випадково побачений автомобільний екстрим якнайліпше характеризував логіку подій минулого місяця.

Пенсійний екстрим

З початку року розпочалася пенсійна реформа, про що урядовці розводилися, як про панацею від усіх бід для людей похилого віку. Але тепер багато хто з них так не думає, бо в січні пенсіонери переважно одержали всього-на-всього на п'ять—шість гривень більше, ніж у грудні. Навіть грубе співвідношення працюючих і пенсіонерів (2:1) свідчить про те, що Пенсійний фонд опинився в такому собі паркінгу, де пасиви вже наїжджають на активи. А старі люди знову опинилися на маленькому острівці, обмеженому стінами територіальних пенсійних фондів і сигнальними фішками Президента країни. Леонід Кучма вже висловив своє невдоволення голові Пенсійного фонду Борисові Зайчуку і з приводу надмірної диференціації розмірів пенсій, і з приводу подальшого підвищення мінімальної. Зараз не про це. А про те, чому Пенсійний фонд і далі асоціюється з тісним паркінгом торговельного комплексу. Завтра столичні будівельники киватимуть на тимчасові труднощі: мовляв, чогось там недообладнали. Тепер прислухайтеся до ініціаторів пенсійної реформи, які кажуть фактично те саме, хоча звучить це інакше: не-до-пе-ре-ра-ху-ва-ли! Я зараз веду не про політику, хоч вона, як і економіка, наука точна. Є запитання суто економічного змісту, які поставали в січні. Наприклад, скільки нам треба побудувати паркінгів, щоб зрозуміти, що за кермом сидять не обов'язково аси або американські посли? Якої кількості тролейбусів, виготовлених на заводі «Авіант», достатньо для того, щоб переконатися у відсутності на них попиту? Утім, даруйте, минулого місяця столична держадміністрація нарешті від них відмовилася. Але запитання, як довго нам ще лічити, щоб досягти точного рахунку, зависло в повітрі. І цілком можливо, що середній розмір заробітної плати за 2002 рік (306 гривень 45 копійок), який використовували для перерахунку пенсій, ще ревізуватимуть у суді. Хоч як там буде, а нічого неймовірного, якщо раптом з'ясують, що поява урядової постанови від 20 листопада 2003 року коригувала липневі розрахунки уряду на 70 гривень, необхідних для точного перерахунку кожної окремої пенсії.

...А життя дорожчає

Січень пройшов під знаком боротьби з інфляцією, тобто виконавча влада боролася з проблемами, які власноруч і створювала. Ми вже відзначали, що неочікуване збільшення доходів, спричинене зростанням економіки у 2,1 разу швидше, ніж планувало Міністерство економіки, в поєднанні з труднощами переходу Держказначейства на єдиний рахунок виявилося прикрим подразником для подорожчання кредитних ресурсів на міжбанківському ринку. Початок року ознаменувався збільшенням ціни на природний газ, а скасування багатьох податкових пільг, сезонне підвищення мита на сиру нафту і зерно в Росії створили передумови для подальшого зростання цін у різних галузях промисловості і сільського господарства. Прикро, але будівництво паркінгів для торговельних комплексів, скажімо, обійдеться замовникам дорожче на 20 відсотків (на суму сплаченого ПДВ).

Але чи не найбільше клопоту продовжує завдавати продовольчий ринок (читай «Баланс тижня» від 27 січня ц. р.). Тут, як кажуть, є дві новини — приємна і не дуже.

Почнемо з першої. Уряд таки відсунув на рік термін введення захищених голограмами документів на сертифіковані товари в роздрібній торгівлі. Отже, це не провокуватиме зростання цін. Але, за прогнозом зернотрейдерів, через подорожчання зерна на світових ринках і скорочення внутрішньої пропозиції у січні—червні вартість однієї тонни зерна сягне щонайменше 1450 гривень. Тож у першому півріччі ціни на продовольче зерно в країні зростуть на 21 відсоток — кепсько. Утім, за словами віце-прем'єра Івана Кириленка, ціни на хліб уряд втримає. У державних засіках лежить 2,5 мільйона тонн імпортного зерна, яке можна використати в разі підвищення цін для ресурсних інтервенцій. Звісно, зерна вистачить, і мова — не про голод. А про мізерну ефективність стабілізаційних постанов, які рекомендують встановлювати граничні рівні рентабельності з огляду на видатки, які, зрозуміло, можна й накрутити.

Для подолання зернового дефіциту Кабінет Міністрів не обмежився формуванням резерву, а ще й підвищив вартість вивезення зерна на експорт залізничним транспортом на 10 відсотків. Непогана думка, тільки запізніла: зерно 2003—2004 маркетингового року вивезли ще торік.

Усі ці маленькі прикрощі і негаразди в січні не похитнули віри головного банкіра країни Сергія Тігіпка в те, що за підсумками року інфляція становитиме 4—5 відсотків, тобто буде менша за ту, що закладається в бюджет на цей рік. Радник Голови НБУ з питань макроекономіки Валерій Литвицький вважає, що такий ціновий тренд дав би Нацбанку змогу ефективніше впливати на зниження процентних ставок. Але загалом він вважає, що прогнози — річ невдячна, особливо після результатів минулого року.

У січні Президент країни Леонід Кучма на Всеукраїнській нараді з питань боротьби з корупцією зробив свій власний баланс. Маловтішний для багатьох міністерств і відомств, місцевих органів влади. Може, якби таких балансів ми мали більше, наша економіка не асоціювалася б з паркінгом у торговельному центрі, в якому неможливо мирно роз'їхатися.

Сергій ВЛАД.

Грицівські витрішки

ЗНАЙ НАШИХ!

Якби ви прислухалися до розмов, що ведуть грицівські жіночки, то дуже здивувалися б. Не худоба чи городи їм у голові, а тренінги, гранти, прес-тури, атракції, економічні кластери... Ранок починають із перегляду останніх туристичних новин в Інтернеті. Про денні клопоти — окрема розмова. А вже на вечір — заняття в комп'ютерному чи англійському клубах.

Селищу, що в Шепетівському районі, у спадок від минулого залишилися збіднілий колгосп, рештки колись потужної автоколони та пара збанкрутілих цехів. Колись тут були свинокомплекс на п'ятнадцять тисяч голів та ще ферма. Мали люди до чого руки докласти. Коли все зупинилося, розвалилося, занепало, у Гриців прийшли безробіття і бідність. Багато грицівчан роз'їхалися по світах. Отак потроху й усі розбрелися б, якби не народилося в тодішнього голови селищної ради Наталі Гнатюк кілька цікавих ідей. Для початку створили в себе асоціацію відродження Грицева. Місцевий бюджет такий куценький, що про благоустрій, облаштування вулиць годі й казати. А треба ж і паркан підбілити, і дорогу відремонтувати, і дерево посадити, і річку почистити. Так почала діяти програма розвитку сільської громади, яку згодом підтримала американська Корпорація сприяння фермерському руховi та агробізнесу.

А тоді почали метикувати: що б іще такого втнути, аби Гриців на ноги поставити? І придумали: почали свої хати переробляти на туристичні оселі.

Якби ще кілька років тому хтось сказав Лідії Мацюк, що вона розвернеться на туристичному бізнесі, тільки розсміялася б. Який там бізнес?! На роботі скоротили, зарплати немає.

— А коли уявила, як нашою вулицею чужі люди ходитимуть, подумала: треба її хоч прибрати. Так і замітала десь із рік не тільки біля своїх воріт, а всю вулицю. А дехто лише посміювався — маєш собі туризм із мітлою в руках.

Підмовила Ліда ще й свою подругу — Галю Грибюк, яка теж залишилася без роботи. Потім до гурту почали приставати й інші. Досвіду не було, а хотілося, щоб туристи саме до тебе прийшли. Як заманити? І фіранки міняли, і меблі пересували, і мальви під вікнами пишалися. Лише з часом зрозуміли, що їдуть до них не за євроремонтами, а до сільської хати, яка пахне свіжоспеченим хлібом, липовим чаєм, вишитими рушниками.

Тепер, коли Галина приймає гостей, то дістає зі скринь скатертини, яким вже по сотні літ — сімейна реліквія і гордість. А хочете навчитися робити такі — одразу для вас буде влаштовано майстер-клас. Галинина бабуся, якій вже за вісімдесят, дотепер плете гачком. А донька ліпить глиняні фігурки для приїжджих. І це вже часточка сімейного бізнесу.

У кожній оселі — своя родзинка. Хочете провести вечір при свічках, англійському чаї і тихій інтелектуальній бесіді? Місцевий лікар із більш як тридцятилітнім стажем — Віля Вержбицька — чекатиме вас у себе. Її оселю недаремно називають англійським клубом — усі стіни в книжкових полицях. А втомилися від читання — завітайте до «Зеленого гаю». Ця хата остання в селі. Перескочив через тин — і вже в лісі. Хтось звабить туриста своїм садом, хтось — ягідником, хтось — справжньою оранжереєю в хаті, хтось — смачними українськими стравами. Пампушки, вареники, гречаники, борщі і калачі — все як годиться. Обов'язкова горілочка — своя, огірочна: в кожній пляшчині «росте» справжній огірок.

Й у вісімдесят можна проводити майстер-класи з народних ремесел

Але не став би Грицiв туристичним центром на всю округу, коли б тільки пампушками та м'якими перинами заманювали до себе гостей. Без розважальних програм, або, як їх тут називають, витрішків, не обійтися. Не маєш «готелю» — організовуй туристичні походи. А ще краще — кінні. Не маєш коней — веди на рибалку: і з вудкою, і на човні, і сіткою, і на щуку, і на коропа... Хто водить по гриби, хто — по ягоди, хто пропагує загартування водою. Навіть свій водоспад під мостом на Хоморі влаштували. А ще є програма духовного та морального оздоровлення. Хочеш почути пастирську настанову, попросити прощення за гріхи — у місцевій церкві вже зустрічає отець Василь.

Усе це — звичне сільське життя. Та треба вміти полюбити його не тільки самому, а ще й іншим подати так, щоб заробити на цьому копійку.

Нехай грицівські бізнесмени не мали з цього мільйонних прибутків. Але люди врятувалися від безробіття, створили свій, нехай невеличкий, але справжній сімейний бізнес. Практично всі, хто взявся за нього, вже зробили ремонти, щось добудували. Тепер у кожного в дворі своя криниця, з якої воду подають в дім. А там — обов'язково санвузол, ванна з гарячою водою.

Так живуть, звісно, не всі грицівчани. Місцеве комунальне господарство ледь животіє. Ніяк не вдається протягнути до селища кілька сотень метрів газової труби. Але підприємців цим уже не налякаєш. Вижили, викрутилися, трохи зіп'ялися на ноги.

— У мене тепер інша мрія, — розповідає Лідія Мацюк. — Хочу у дворі поставити хату з саману, щось схоже на Шевченківську мазанку. І соломою вкрити. А всередині — піч, веретено, старі глечики. Ще й прялку розшукаю. От буде диво. Сам Грицiв — це вже диво. З нічого, із злиднів зробили такі атракції, що ого-го. По досвід сюди їдуть навіть із сусідніх Білорусі та Молдови. А ще грицівчани уклали договір з обласним центром зайнятості і тепер ледь не щодня по всіх районах Хмельниччини влаштовують тренінги для безробітних —вчать заробляти копійку.

За рік півтора десятка осель відвідали майже тисяча туристів. Їдуть по екзотику переважно співвітчизники, але були гості з Канади, Франції, Польщі, Німеччини. І я зустріла там посланця корпусу миру із американської Віргінії. Вінні важкувато дається українська, втім, місцеві жителі вже звично белькочуть з нею англійською. Щоб із безробіття і злиднів та в міжнародний бізнес — це тільки наші люди та наше село зможуть.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Петрушка із спільної грядки

ЗАПИТУЄТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Ми проживаємо в 40-квартирному будинку. Здавалося б, людей не так вже й багато, але проблеми є. Головною з них стало використання двома власниками трикімнатних квартир всієї прибудинкової території. Вони зробили з неї земельні ділянки і вирощують помідори, цибулю та зелень, мотивуючи це тим, що, мовляв, у них, на відміну від інших мешканців, немає допомоги з села. А ми теж хочемо їсти суп із петрушкою з власної грядки. Роздсудіть, кому належить прибудинкова територія?

Мешканці Тячівського району Закарпатської області.

Відповідно до п. 4.1 наказу Державного комітету по земельних ресурсах України від 05.04.1996 р. № 31/30/53/396 прибудинкові території (земельні ділянки) передаються у власність або надаються в користування об'єднанням власників будинків для обслуговування наявного житлового будинку органами місцевого самоврядування. Суб'єктами права власності (користування) на земельні ділянки прибудинкових територій можуть виступати також об'єднання власників допоміжних та нежитлових приміщень, у тому числі вбудовано-прибудованих та багатоквартирних житлових будинків. При переході права власності на житловий будинок (його приміщення) або на частину будинку разом з цим об'єкта переходить і право спільної власності (користування) земельною ділянкою.

Щодо частки кожного власника квартири чи нежитлового приміщення у спільній частковій власності, то вона визначається відношенням загальної площі квартири чи нежитлових приміщень, що перебувають у його власності, до спільної площі всіх квартир і нежитлових приміщень будинку. Виділення частки земельної ділянки власникам квартир і нежитлових приміщень у натурі та їх окреме відчуження не допускається.

Право власності (користування) на прибудинкову земельну ділянку кожного співвласника будинку визначається у свідоцтві про право власності на частину будинку у вигляді відповідної частки. Кожний власник будинку відповідно до своєї частки має право на доходи, які можуть бути одержані від використання земельної ділянки, і повинен брати участь у витратах на її утримання. При відчуженні своєї частки у власності будинку в її вартість включається вартість відповідної частки земельної ділянки, але за умови права власності на неї.

Тож не баріться, а поділіть ділянку між усіма співвласниками і їжте суп із петрушкою вже з власної грядки.

Наталія ХОМЕНКО.

РЕАЛІЇ

Привізним молоком не наситишся

Відчутно зросли ціни на молоко та молочні продукти останнім часом на Одещині. В магазинах обласного центру, скажімо, літр молока (щоправда, як написано на упаковці, «суперпастеризованого») тепер коштує три гривні, кефіру — ще більше. Переробники кивають на селян: вони, мовляв, весь час підвищують ціни на сировину — за літр молока тепер мусимо платити 1,1 гривні. Та ще ремствують на нестачу місцевої сировини. А привізна з інших областей, звичайно, дорожча. Про рентабельність, а тим паче доходи власних підприємств, щоправда, замовчують — комерційна таємниця. Але й так видно: поки дійде оте молоко від сільського виробника до міського споживача — вартість його підвищується втричі.

Але є сенс і в твердженні, що місцева молочна ріка міліє. У сільгосппідприємствах регіону, за підсумками минулого року, загалом недібрали до рівня 2002 року понад 36 тисяч тонн молока, тобто обсяги його виробництва скоротилися майже на 27 відсотків. Далося взнаки і скорочення поголів'я корів, і зменшення надоїв на кожну з тих тварин, що ще залишилися, — у середньому по регіону на 152 кілограми за рік. Отож і доводиться переробникам дедалі більше сировини завозити з сусідніх областей.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Приватизація ділянки не повинна коштувати більш як 80 гривень

ОФІЦІЙНО ОБІЦЯЮТЬ...

Читачі «Голосу України» у своїх листах скаржаться: під час безоплатної приватизації землі доводиться платити немалі як для сільських мешканців гроші. Обурює і те, що селян фактично змушують удруге викуповувати вже давно приватні землю і хату. Оформлення держакта на садибу і присадибну ділянку для власників коштує 200—300 гривень. У кожному регіоні ці цифри різні. По роз'яснення, чому не такі вже й заможні люди змушені з власної кишені платити великі гроші за створення державної системи реєстрації, ми звернулися до віце-прем'єр-міністра з аграрних питань **Івана КИРИЛЕНКА.**

— Найближчим часом уряд прийме рішення про перелік платних послуг, зокрема й стосовно реєстрації землі та нерухомості. Я переконаний, що ціна реєстрації має бути прийнятна. Сьогодні за оформлення документації просять і 200, і 300, і 350 гривень, хто на що здатний. Хоча собівартість цих послуг у сільській місцевості не перевищує 80 гривень. До цієї суми входить і сам державний акт, і виділення землі в натурі, й оцінка.

Окрім того, після ратифікації у Верховній Раді Україна на вигідних умовах отримає розрахований на 20 років кредит Світового банку. Це 180 мільйонів доларів, які підуть тільки на створення єдиної системи державного кадастру та оформлення людям державних актів. Завдяки цьому три мільйони селян, які досі не отримали державних актів, одержать їх майже безплатно. Також ми наполягатимемо на тому, що всі послуги з оформлення землі й майна у селі не повинні коштувати більш як 80 гривень, документи слід видавати за собівартістю, бо селяни — небагаті люди.

Записала Галина КВІТКА.

ВІД АВТОРА (тел./факс 8 (044) 454-85-76): Важко не погодитися з віце-прем'єром, і хочеться сподіватися, що питання надання послуг з оформлення держактів селянам «за собівартістю», яке вже давно на часі, з категорії намірів хоча б напередодні президентських виборів стане реаліями життя. Прикро, що за важливе в нашій країні хапаються з таким запізненням. Непродуманість аграрних перетворень, які багатьох селян залишили без землі, знову ділитиме людей на ворогуючі табори. Цього разу на тих, хто платив за оформлення ділянки сповна, і щасливчиків, котрим державні акти діставатиться за собівартістю. Запрошуємо вас, шановні читачі, долучатися до розмови.

Сьогодні:

У січні 2004 р. «Голос України» опублікував такі закони:

8 січня, № 2

Закон «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень». № 1255-IV.
Закон «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Шостки Сумської області». № 1251-IV.
Закон «Про внесення зміни до статті 23 Закону України «Про захист прав споживачів». №1252-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною та Боснією і Герцеговиною про заохочення і взаємний захист інвестицій». № 1285-IV.
Закон «Про ратифікацію Торговельної Угоди між Україною та Боснією і Герцеговиною». № 1286-IV.

9 січня, № 3

Закон «Про ратифікацію Угоди про позику (Проект «Модернізація державної податкової служби України — 1») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку». № 1317-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною та Гонконгом — Спеціальним Адміністративним Районом Китайської Народної Республіки про взаємну правову допомогу у кримінальних справах». № 1320-IV.
Закон «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про психіатричну допомогу». № 1364-IV.
Закон «Про внесення змін до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». № 1383-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та урядом Держави Ізраїль про врегулювання претензій, які виникли внаслідок повітряної катастрофи, що сталася 4 жовтня 2001 року». № 1401-IV.

13 січня, № 5

Закон «Про внесення зміни до статті 32 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». № 1277-IV.
Закон «Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про транзит вантажів». № 1297-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною та Португальською Республікою про тимчасову міграцію громадян України для роботи в Португальській Республіці». № 1318-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною і Киргизькою Республікою про спрощений порядок зміни громадянства громадянами України, які постійно проживають у Киргизькій Республіці, та громадянами Киргизької Республіки, які постійно проживають в Україні, і запобігання випадкам безгромадянства та подвійного громадянства». № 1319-IV.
Закон «Про прийняття Статуту Продовольчої та сільськогосподарської організації Організації Об'єднаних Націй». № 1334-IV.
Закон «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Італійської Республіки про технічне співробітництво». № 1335-IV.
Закон «Про внесення змін до деяких законів України з питань захисту економічної конкуренції». № 1294-IV.
Закон «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо адміністративної відповідальності за порушення правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні». № 1299-IV.
Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України». № 1377-IV.
Закон «Про внесення зміни до статті 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність». № 1315-IV.
Закон «Про використання земель оборони». № 1345-IV.
Закон «Про ратифікацію Консульської конвенції між Україною і Республікою Куба». № 1367-IV.
Закон «Про захист суспільної моралі». № 1296-IV.
Закон «Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Куба про правові відносини та правову допомогу в цивільних та кримінальних справах». № 1368-IV.
Закон «Про ратифікацію Європейської конвенції про охорону археологічної спадщини (переглянутої)». № 1369-IV.
Закон «Про ратифікацію Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова». № 1372-IV.
Закон «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». № 1316-IV.

14 січня, № 6

Закон «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Монголії про співробітництво в галузі оборони». № 1371-IV.

15 січня, № 7

Закон «Про внесення змін до Закону України «Про інформаційні агентства». № 1379-IV.

27 січня, № 15

Закон «Про внесення змін до Закону України «Про лізинг». № 1381-IV.
Закон «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». № 1382-IV.

30 січня, № 18

Закон «Про оцінку земель». № 1378-IV.
Закон «Про ратифікацію Конвенції між Урядом України і Урядом Республіки Куба про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та майно». № 1321-IV.
Закон «Про денонсацію Договору між Україною та Республікою Узбекистан про запобігання виникнення випадків подвійного громадянства». № 1370-IV.

Захист духовності, а не боротьба

Відкритий лист головним редакторам газет «Факты», «Столичка», «Бульвар» та інших

Шановні колеги!

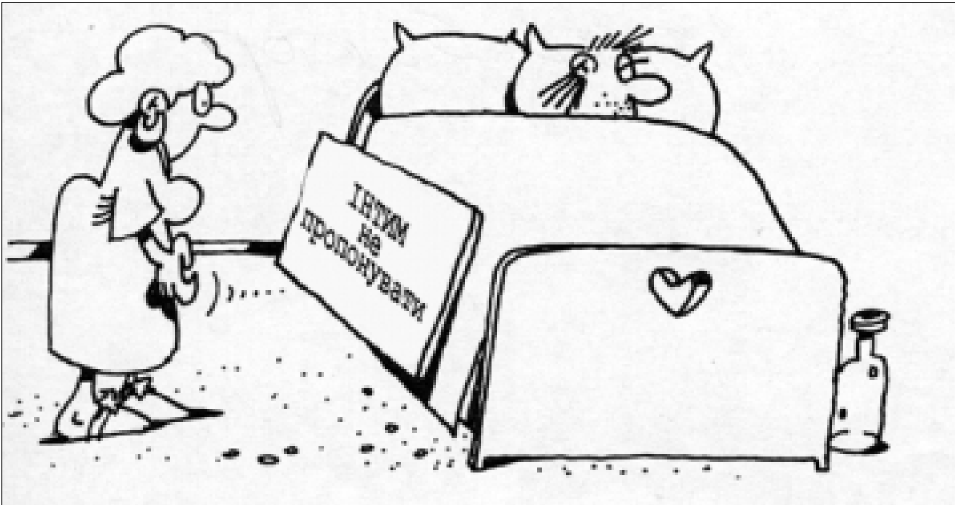
Проблема суспільної моралі на сучасному етапі розвитку українського суспільства є чи не найголовнішою з-поміж інших. Загальновідомо, що духовна криза є одним з основних чинників негараздів у нашій державі. В Україні, фактично, відсутнє етичне виховання дітей та молоді. Суспільству загалом за короткий проміжок часу стали чужими моральні принципи, а в інформаційній сфері нашої держави домінують публікації, фільми, передачі тощо, які містять елементи насилля, жорстокості, порнографії. До Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації щодня надходять численні звернення громадян стосовно виправлення цієї ситуації.

Як ви розумієте, і я як голова профільного Комітету Верховної Ради України, і парламент у цілому повинні докладати всіх зусиль задля забезпечення дотримання інтересів суспільства та неухильного виконання норм чинного законодавства.

20 листопада 2003 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про захист суспільної моралі». Для інформації, за цей законодавчий акт віддали свої голоси 278 народних депутатів України. Крім того, за нього, практично, одностайно голосували представники фракцій парламентської більшості: «ППУ та «Трудова Україна» (які, за оцінками експертів, мають безпосередній вплив на діяльність газети «Факты»); СДПУ(о) (члени якої входять до редакційної колегії та активно підтримують газету «Бульвар») та інші. Я, до речі, концептуально не підтримуючи норми Закону «Про захист суспільної моралі» щодо створення нового державного органу — Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі, утримався від голосування за цей законодавчий акт.

Але Закон України «Про захист суспільної моралі» після ухвалення Верховною Радою України був підписаний і Президентом України. Нині він вже набрав чинності, а отже, всі його положення мають чітко виконуватися суб'єктами інформаційної сфери.

Відповідно до статті 11 згаданого закону забороняється демонстрація друкованої продукції засобів масової інформації еротичного чи сексуального характеру у вікнах, вітринах та інших місцях загального огляду. Крім того відповідно до статті 6 цього ж закону заборонено розміщення оголошень про інтимні зустрічі за винагороду не в спеціалізованих еротичних засобах масової інформації, що присутнє, наприклад, на перших і останніх сторінках газети «Столичка» та в інших друкованих виданнях. Закон також каже про те, що друкована продукція еротичного характеру може розповсюджуватися лише за умови недоступності її неповнолітнім і ненав'язування споживачам. Слід зазначити також, що таку продукцію заборонено для продажу неповнолітнім.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Саме тому, Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації на своєму засіданні 14 січня 2004 року прийняв рішення звернутися до Державного комітету телебачення і радіомовлення України з вимогою попередити друковані ЗМІ про необхідність дотримання норм цього закону, а також посилити контроль за їх виконанням. Це зовсім не означає, що відтепер в Україні заборонено друкувати будь-які еротичні зображення. Але ваші видання зареєстровані не як еротичні засоби масової інформації, а здебільшого як суспільно-політичні та інформаційні. А отже, якщо ви надалі плануєте на перших і останніх сторінках своїх видань розміщувати еротичні фотографії, то, безсумнівно, видання потрібно перереєструвати на спеціалізовані еротичні засоби масової інформації, оскільки сьогодні навіть передрук зображень моделей журналу «Playboy» є порушенням законодавства України. До речі, журнал «Playboy» є саме спеціалізованим еротичним засобом масової інформації. Але навіть він не дозволяє собі друкувати на перших і останніх сторінках відверті еротичні зображення. До речі, на сьогодні в Україні зареєстровано понад 50 спеціалізованих еротичних видань.

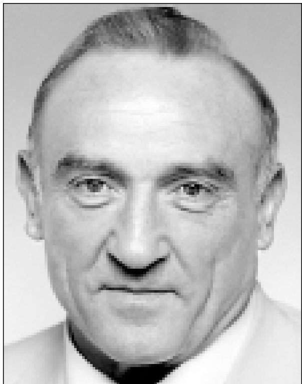
Зважаючи на все це, позиція комітету чітка — всі суб'єкти інформаційного ринку в Україні повинні діяти суворо в межах правового поля.

Микола ТОМЕНКО,
голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації.

Сушити весла у Придунав'ї не доведеться

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Юрій Крук у Придунайському регіоні уже втретє обраний у Верховну Раду. Народний депутат Придунав'я, як називають його тут, останні тижні 2003 року був заклопотаний не так політреформою, як формуванням Державного бюджету на 2004 рік. І максимально відстояв інтереси і свого підшефного, найбільш постраждалого в югославському конфлікті регіону, і транспортної галузі — як основної бюджетоутворюючої в Придунав'ї. До цієї галузі Ю. Крук причетний безпосередньо — в минулому моряк, начальник порту, заступник міністра транспорту України — директор Департаменту морського і річкового транспорту, у Верховній Раді він постійно працює в Комітеті з будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства і зв'язку, будучи нині заступником голови.

Більше бюджетом, ніж політреформою

На останній зустрічі з виборцями, що відбулася в грудні минулого року, таким було питання про принципи формування парламенту. Народний депутат висловився за мажоритарний «елемент» у Верховній Раді на даному етапі шляху країни до пропорційно-партійного парламенту.

— Ми ще не дозріли для суто пропорційної системи формування інститутів влади, — вважає Ю. Крук. — Я не заперечую проти пропорційної системи, за якою половина депутатів буде висуватися від партій, але в прив'язці до конкретних округів. Це дуже важливо на нинішньому етапі розвитку нашого суспільства, коли авторитет влади потрібно зміцнювати, коли є соціальна й матеріальна нерівність, усе ще порушуються права людини. Депутат в окрузі відчуває настрій людей, знає їхні проблеми, має можливість відстояти інтереси глибинки.

Так вважає не лише Ю. Крук. У парламенті, як відомо, створено об'єднання мажоритарщиків, що мають намір доводити свою точку зору в розрізі політичної реформи. Наочним прикладом до справедливості такої думки є сам Юрій Крук. Ось як оцінив народний депутат бюджет-2004.

Уряд слово тримає

Я голосував за цей бюджет після його детального вивчення і докладної розмови на рівні уряду, Мінекономіки, бюджетного комітету Верховної Ради і Мінфіну. Перший віце-прем'єр Микола Азаров тримає руку на пульсі подій стосовно нашого регіону. Про Придунайський край я не раз говорив з прем'єром. Уряд слово тримає. Обіцяли в 2003 році 200 тисяч гривень на ремонт і реконструкцію Будинку культури імені Т. Г. Шевченка в Ізмаїлі — дали. Обіцяли 150 тисяч на продовження будівництва школи в селі Ларжанці Ізмаїльського району і 620 тисяч — на завершення будівництва школи у селі Лиманському Ренійського — все дали. Зобов'язання минулого року виконано.

Цього року, сподіваюся, завершимо реконструкцію кафедрального Свято-Покровського собору в Ізмаїлі. Тоді на перший план вийде реконструкція місцевого Будинку культури, що, за пропозицією глави облдержадміністрації області С. Гриневецького, стане театром.

Півмільйона з так званих депутатських грошей піде на його реконструкцію. Ще мільйон пообіцяв голова облдержадміністрації. Підключиться і місцевий бюджет. Треба довести справу до кінця, щоб на півдні Одещини був свій театр.

По Ізмаїльському району пріоритет нинішнього року — школа в Ларжанці. 300 тисяч гривень державних коштів буде доповнено грошима з обласного і районного бюджетів. Наступного року школа має бути готова. Найважливіші питання у всіх трьох районах мого депутатського округу — газифікація і водопостачання сіл. Кошти на продовження цих робіт у бюджеті теж передбачено.

Важливо було зробити правильні розрахунки, щоб привернути увагу до потреб регіону. Я переконаний, що тільки в тандемі з економістами і керівниками міст і районів можна щось вирішувати. Цього року це в нас вийшло: показники порівняно з минулим роком значно покращилися. Якщо казати про дотацію, то по місту Ізмаїлу в першому читанні бюджету-2004 ця цифра була 3249 тисяч грн. На мою настійну вимогу й відповідно до наданих ізмаїльським міським головою розрахунків вона збільшилася в другому читанні до 5345,6 тисячі грн. Це додатково більш як два мільйони для місцевого бюджету. Дотація по Ізмаїльському району в 2003 році становила 10207 тисяч. Кабмін установив її в першому читанні нового бюджету на рівні 11599 тисяч грн., але, спираючись на економічні обгрунтування Ізмаїльської райадміністрації, вдалося домогтися в другому читанні 12353 тисяч. Зросла дотація і по сусіднім Ренійському і Кілійському районах, які теж входять у мій депутатський округ. З такими коштами можна жити. Це, наголошу ще раз, — результат злагодженої роботи з місцевими владними структурами. І, звичайно, спільної роботи бюджетного і нашого транспортного комітету, профільного для Придунав'я — найбільшого транспортного вузла в Україні. Дуже допомогли відстояти інтереси Придунайського регіону народні депутати — члени фракції НДП, що працюють у Комітеті з бюджету Верховної Ради. Разом з керівниками облдержадміністрації й обласної ради вдалося відстояти і цілу низку позицій по Одеському регіону в цілому. Адже Одещина є донором державного бюджету.

Порт у Рені.

Два корпуси і баржа

За останні два місяці я кілька разів зустрічався з президентом Українського Дунайського пароплавства, начальником Ізмаїльського порту і директором Ізмаїльського судноремонтного заводу. У судноремонтного заводу дуже складна фінансова ситуація, хоча головне — робота — є. А якщо є робота, то будуть і надходження. Перспектива в підприємства непроста — треба багато працювати. Ми розмовляли про це з директором підприємства Н. Шемшуром. ІСРЗ може просто не витримати конкуренції. На цьому ми розсталися з директором заводу.

Щодо Українського Дунайського пароплавства, то, сподіваюся, 2004 року ми одержимо дотацію в розмірі 16 млн. грн. на будівництво суховантажного флоту для ВАТ «УДП». На 10 млн. грн. мають бути споруджені корпуси двох морських суден, ще на 6 млн. грн. — баржі для пароплавства на Кілійському суднобудівно-судноремонтному заводі. Це «добрі» цифри. Це порятунок для Придунав'я, адже цей край більше, ніж інші, постраждав від зовнішніх і внутрішніх політико-економічних і навіть природних обставин. Надання цих грошей — дуже непросте питання, але я вірю, що уряд, бюджетний комітет підтримають нас.

Дуже важливо, що нам удалося відстояти нульову ставку податку на додану вартість на транзит. А якби ще забрали портові збори, можна було б, як кажуть моряки, сушити весла. Але це, на щастя, було знято з порядку денного, хоча торг почався з 25 відсотків.

Дороги життя

У Придунайському регіоні за останні кілька років уже побудовано три об'їзні дороги. У листопаді було здано об'їзну дорогу навколо с. Нової Некрасівки Ізмаїльського району, внутрішнього транспортного сполучення Рені—Ізмаїл—Одеса—Миколаїв—Маріуполь—Азовськ, прискорило і поліпшило проїзд до Ренійського порту і до переправи Рені—Галац.

Нині працюємо над питанням поромної переправи, яка дала б змогу з'єднати 7-й і 9-й міжнародні транспортні коридори. Але до поромного комплексу потрібна автомобільна дорога. Я зробив депутатський запит. Треба більш як 2 млн. грн. Сподіваюся, цей об'єкт буде враховано під час фінансування «Укравтодору». Дорогу потрібно збудувати вже цього року.

Реконструюється залізниця. На ділянці від Білгород-Дністровського до Ізмаїла освоєно в 2003 році близько 12 млн. грн. Ізмаїльський морський торговий порт матиме нові під'їзні колії, що дасть можливість збільшити вантажообіг на 1,5—2 млн. грн. Хороша перспектива, якщо врахувати, що порт переробляє майже 5 млн. тонн вантажів на рік.

Канал буде

Найактуальнішим для Придунав'я було і залишається питання наявності виходу в море для українських суден нашим судноплавним каналом. Рішення, як відомо, нарешті прийнято, але фінансування каналу з державного бюджету поки що на 2004 рік не передбачено, бо немає остаточного проекту, без якого неможливо включити об'єкт у бюджет. На засіданні колегії Мінтрансу я запитав про канал міністра. Він відповів, що канал цього року побудуємо.

Наталія ОЖОГОВА.

Ізмаїл.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ОФІЦІЙНО

Заява парламентської фракції Соціалістичної партії України з приводу перших результатів здійснення пенсійної реформи

22 січня 2004 року

Січень нинішнього року приніс нові свідчення безсоромності і цинізму правлячого режиму. В цьому особливо переконалися пенсіонери, які одержали перші пенсії після перерахунку їх згідно з новим законом про пенсійне забезпечення. Більш як вісімдесят відсотків пенсіонерів одержали пенсії, які порівняно з грудневими збільшилися в межах від трьох до десяти гривень. Якщо зважити, що за останні місяці різко підвищено ціни на продовольчі і деякі промислові товари, тарифи на житло і електроенергію, таке «підвищення» пенсій сприймається як відвертий глум влади з найзаслуженіших громадян України, які поклали своє життя на побудову нашої держави, захист Вітчизни від іноземних поневолювачів, підняли її з руїн і до наступу чорної реакції кравчуківщини-кучмівщини створили розвинену економіку і гідне людини життя, в якому перспективу мали люди всіх вікових категорій.

Початок пенсійної реформи з усією очевидністю показав, що вона прирікає старше покоління на жалюгідне існування, принижує людську гідність і гідність держави. На жаль, справджуються попередження опозиції і, зокрема, соціалістів про закладені в новому пенсійному законі положення, які дискримінують значну частину людей старшого віку і по суті своїй зменшують соціальні гарантії навіть порівняно з понівеченим урядом Кучми у 1993 році пенсійним законодавством. Але річ не тільки в недосконалості закону. Режим свідомо пішов на його введення. Поклавши в основу призначення та перерахунку пенсій застосування специфічного коефіцієнта, який розраховується за період з 1958 по 2002 рік, уряд одразу вдався до маніпуляцій з цим показником. Постановою Кабінету Міністрів № 1783 від 20 листопада 2003 року показник середньої заробітної плати за 2002 рік необгрунтовано зменшено з 376 гривень, зафіксованих Держкомітетом статистики, до 306 гривень 45 копійок. Тільки це дало можливість забрати у пенсіонерів щомісячно від 25 до 75 гривень.

Ситуація особливо загострилася на селі. Уряд Януковича спільно з кучмівською більшістю у парламенті запровадили податок на сільськогосподарську продукцію, вирощену на присадибних ділянках, змушують сплачувати шалені кошти за оформлення приватизації земель присадибних ділянок.

Режим уже тривалий час свідомо гальмує реформу заробітної плати, зробивши дешеву робочу силу єдиною підставою здешевлення, отже, конкурентоспроможності вітчизняної продукції. Тим самим штучно стримується зростання доходів працездатного населення і поповнення Пенсійного фонду. Нинішні маніпуляції з середньою заробітною платою, зі зниженням мінімальної заробітної плати вказують на те, що режим на цих операціях відмиває гроші на брудні передвиборні технології і поповнення капіталу олігархів. Це неприпустимо з будь-якого погляду, а якщо взяти до уваги, що держава обкрадає найнезахищеніших своїх громадян, дії правлячого режиму набувають особливої небезпеки для України, для її народу, для її майбутнього.

Фракція Соціалістичної партії України розцінює цинізм режиму щодо пенсіонерів як найвищий вияв зневажання загальноприйнятих норм моралі, нехтування Декларацією прав людини.

Ми вимагаємо від Кабінету Міністрів скасування зловісної постанови № 1783 як такої, що обмежує матеріальні і фінансові права пенсіонерів, кладе фальсифікації в основу державної політики і відкриває можливості для подальших маніпуляцій. Вимагаємо також відмінити оподаткування доходів селян від ведення підсобного господарства, провести безплатне оформлення земельних присадибних ділянок.

Соціалісти закликають політичні сили різних спрямувань одностайно виступити на захист пенсіонерів від посягань нинішнього правлячого режиму на їхні невід'ємні права. Соціалістична партія України закликає пенсіонерів, їхніх дітей і внуків вийти на акції протесту, відповісти згуртованістю в боротьбі за краще життя. Пам'ятайте: сьогодні режим наступає на літніх людей, завтра він розтопче надії і сподівання молодих. Кучмівщина хоче роз'єднати і посварити покоління. Якщо ми з вами усвідомлюємо себе людьми сучасної цивілізації, то повинні довести, що всі покоління в Україні єдині в ненависті до кланового режиму і готові змести його, як такий, що глумиться з прав людей, відриває нашу країну від світової цивілізації і краде в України її майбутнє.

Борітеся — поборемо! Разом — до кращого життя!

Олександр МОРОЗ,
керівник фракції. ▼

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Про інновації без овацій

13 документів парламенту, 52 — Кабміну, 80 відомчих рішень мали забезпечити дієвість моделі. Що маємо на виході?

Є така хибна закономірність у нашій країні. Будь-яка, хай і не нова, але актуально сформульована і вчасно озвучена керівниками країни ідея спочатку активно мусується на найрізніших рівнях, потім забалакується, переходить у розряд банальностей і, врешті-решт, остаточно забувається.

Подібне, ймовірно, може статися і з реалізацією інноваційної моделі розвитку економіки України, необхідність якої цілком чітко й абсолютно обгрунтовано сформулював Президент України Леонід Кучма на науково-практичній конференції, організованій та проведеній на загальнонаціональному рівні на початку 2003 року.

Судячи з тодішніх відгуків у ЗМІ, ідею Президента підтримали і схвалили всі: інтелектуальна еліта, промисловці та підприємці, держапарат у повному складі. Й що ж ми маємо на виході?

Завтра буде пізно відновити здатність

Як і раніше, інтенсивно, навіть не консервується, а саме формується індустріальна структура, націлена на виробництво товарів нижчого технологічного укладу. Скажу більше. Якщо найближчим часом, у найближчі вже місяці, навіть не роки, нам не вдасться змінити цей вектор на інноваційний, Україна цілком може опинитися серед країн, апріорі не здатних до сприйняття прогресивних технологій, виробництва і навіть експлуатації товарів, котрі визначають вигляд і зміст постіндустріальної світової спільноти.

І це не кабінетні домисли. Комітет економполітики регулярно проводить виїзні засідання на підприємствах галузей, які — за наявним у їхньому розпорядженні промисловим, науково-технічним і, головне, людським потенціалом — поки ще спроможні забезпечити Україні гідне місце в глобалізованому світі. Саме на таких підприємствах, у спільному комплексі наявних тенденцій, чітко проглядають також і не залежні від трудових колективів та їхніх керівників консервативні тенденції розвитку вітчизняної економіки. А паростки інноваційних рішень якщо і проявляються, як, скажімо, на горлівському «Стиролі», то це відбувається в більшості випадків усупереч, а не завдяки чинній у країні державній системі управління економікою. Тільки-но організаційно і законодавчо підтримали суднобудівників, як з'явився приклад інноваційного підходу на миколаївському заводі «Океан». Але лише закону на підтримку суднобудування недостатньо. Це ми на власні очі побачили на виїзному засіданні комітету на суднобудівних підприємствах Миколаєва і Херсона.

Таких галузей в Україні не так вже й багато. Їх буквально можна перелічити на пальцях. Це авіа- і кораблебудування, хімія та нафтохімія, металургія, енергетика, важке і сільгоспмашинобудування, приладобудування. Ну, й чи багато конкурентоспроможних товарів цих галузей ми бачимо на внутрішньому і зовнішньому ринках? Хоча те, що саме вони можуть і мають стати локомотивом усієї вітчизняної індустрії, і ширше — всієї нашої економіки і життя — з переведення її на інноваційні рейки, ніхто не заперечує. Безумовно, за реальної, а не на словах і в звітах, переходу до інноваційної моделі розвитку не лише окремих виробництв і галузей, а країни і суспільства загалом, від державних структур до окремо взятої конкретної людини, громадянина незалежної України.

Але от тут саме і відбувається традиційний для нас вододіл між словом і справою. Між правильно сформульованою і продекларованою метою і створенням дієвих механізмів її реального втілення.

Люди на «болоті» і з «калашем» в руках

Написавши на прапорах незалежності нашої держави демократичні ідеали, проголосивши курс на створення соціально-орієнтованої ринкової економіки, ми давно вже мали побудувати основи сучасної держави. Але в нас — як у відомій байці про те, що з украдених на заводі швейних машинок деталей під час домашнього складання обов'язково виходить автомат Калашникова. Хоч би який курс ми проголошували, хоч би які завдання та цілі суспільного розвитку декларували, насправді, за реальними результатами, опиняємося всі в тому самому болоті, з якого біжимо, не оглядаючись, всі разом і кожен окремо. Іншими словами, як і тридцять, і двадцять років тому вельми привабливі декларації не знаходять реального втілення.

■ ■ ■

Уряди, один за одним, постійно борються з наслідками невдалих рішень і своїх власних, і своїх попередників. І частота їх зміни така велика, що не можна казати не тільки про п'яти-, десятирічні плани соціально-економічного розвитку, а й про річні програми. Постає природне питання, чому?

■

Зусиль було чимало

Верховною Радою прийнято 13 відповідних актів і насамперед Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року. Не залишився осторонь і Кабінет Міністрів: 52 нормативні документи — це вже ж таки шматок роботи. Додати до цього більш як 80 відомчих рішень, що мали забезпечити все ту саму інноваційну модель, і здавалося б, справу зроблено. Зупинка лише за виконанням. Але саме конкретні виконавці, — ті самі науковці, інженери, проектувальники, дрібні підприємці, врешті-решт, робітники та селяни, — б'ються в ірраціональних тенетах нашої економічної безвиході.

Модель — не мода

Відповідь лежить у площині державно-політичного устрою. Чи була в засновників нової незалежної

України затребувана і осмислена модель майбутньої держави? Не романтичні гасла про загальну рівність перед законом і всеукраїнське братерство, про самонастроювання ринкових відносин, а чітко окреслені параметри і опорні точки діяльності державного механізму країни з величезною площею, яка мала 52 мільйони населення.

Треба чесно собі зізнатися: не було такої моделі. Тому за роки незалежності ми без єдиного пострілу і без репресій утратили більш як чотири мільйони наших співвітчизників. І через десятиліття діючої системи інноваційного соціально-економічного розвитку немає. Конституція цю проблему не розв'язала. Адже Основний Закон — це лише стрижень. У ліпшому разі система координат для конструювання і будівництва працездатного механізму в економіці країни. Механізму, якого в нас немає. Інакше чому — за всієї зовнішньої розмаїтості економічних програм урядів, що змінюються зі швидкістю калейдоскопа, — країна не тільки не виповзає із системної кризи, а консервує всі негативні досягнення попереднього часу.

Мало того. Основні індикативні показники якості життя мають стійку тенденцію до зниження. І жодними надшвидкісними, як це було оголошено нашою статистикою у поточному році, темпами зростання ВВП цю згубну для українського народу тенденцію не завуалювати.

■ ■ ■

Щоб створити держапарат, спроможний вивести країну на інноваційний шлях розвитку, вихідним політичним імперативом має стати не пошук рівноваги між гілками влади (цей постулат зафіксовано в Конституції), а механізм солідарної і персональної відповідальності перед народом. Отже, першим кроком затвердження інноваційної моделі мають бути інноваційні — в усякому разі для нашої державності — політичні рішення.

■

Раду, Президента, уряд — на п'ять років

Інноваційним підходом на політичному рівні вважаємо доцільним добитися одноразових (трохи більше як за один рік з невеликим — у чотири—шість місяців — розривом) і на єдиний термін, скажімо, на п'ять років, виборів депутатів Верховної Ради і Президента країни. Водночас за попереднім Президентом варто залишити право розпуску новообраної ВР, якщо їй у встановлений законом термін не вдасться створити парламентської більшості. Конституційно має бути також передбачено право і механізм імпічменту Президента.

Це політичне рішення буде ефективне, якщо, у свою чергу, законодавчо закріпити такі поняття, як парламентська більшість і парламентська опозиція. Чітко визначити їхні права та обов'язки, головний із яких — створення відповідального перед парламентом і народом уряду, котрий законодавчо призначається на той самий п'ятирічний термін.

За такого розкладу не важливо, чи буде уряд коаліційний (стосовно пропорційних квот для парламентської більшості) або ж більшість (коаліція чи партія) візьме на себе всю повноту відповідальності за результати діяльності Кабінету Міністрів протягом п'яти років. В останньому випадку за парламентською меншістю необхідно законодавчо закріпити право на створення так званого тіньового кабінету і чітко визначити його функції та призначення.

Президент, не важливо — будуть його обирати всенародним голосуванням або Верховною Радою, безумовно, має володіти правом пропонувати і відстоювати свої кандидатури в уряді. Але затверджуючи закон про персональне призначення членів Кабінету Міністрів, він нестиме солідарну з депутатською більшістю відповідальність за результати їхньої конкретної роботи.

За такої схеми відповідальнішими у своєму прагненні до портфелів стануть і потенційні кандидати в міністри.

Слабкість і безвідповідальність наших кабінетів виявляється в ручному методі керування економікою, що став для всіх звичним. Що, у свою чергу, обумовлюється аморфністю пропонованих урядами програм. Їхня змістова сутність обмежується набором однотипних декларацій, що кочують від одного уряду до іншого. Практично всі наші прем'єри та уряди оголошували себе реформаторами, а реформи пробуксовують. Обіцяли податкову систему з абсолютно фіскальної перетворити на стимулюючу — віз і нині там. Забезпечити соціальний прогрес — в результаті маємо регрес. Доходить, часом, до абсурду. Я вже не кажу про провал національних програм розвитку енергетики, вугільної галузі, авіабудування, суднобудування та всіх інших.

Але головне, жодному уряду не вдавалося зверстати бюджет розвитку. Працюючи над цим найважливішим для країни документом, ми всі перетворюємося навіть не на бухгалтерів, а на рахівників найнижчого штибу, які опанували лише двома арифметичними діями: відняти і розділити. Відняти у виробників, і розділити, як Бог дасть, а точніше — в залежності від ступеня впливу тих або інших владних угруповань, котрі лобіюють інтереси цілком певних кіл.

■ ■ ■

Аморфні програми всіх наших урядів, пропоновані і після камуфляжних дебатів затверджувані Верховною Радою, виконують лише одну функцію. Функцію індульгенцій терміном на один рік.

■

Адже не випадково в пресі заангажовані аналітики вже прогнозують терміни відставки Віктора Януковича, а, отже, і всіх нині діючих міністрів. Реальність такої небезпеки є, а це означає знову невизначеність, відсутність стабільності нинішнього і так політично не стабільного року.

Усталена практика свідчить про одне: відсутність інструмента, опанувавши яким, владні інституції змогли б забезпечити реальний розвиток економіки на справді інноваційних засадах. І таким інструментом, за умови здійснення інновацій у політичній структурі державного управління, про які йшлося вище, міг би стати п'ятирічний план соціально-економічного розвитку країни.

Мова не про повернення до держплану. Не до горезвісного планування обсягів промислового виробництва від досягнутого. Ми, безумовно, не маємо прийти до соціалістичного феномену виробництва заради виробництва. Коли, згідно з планами, в країні з кожним роком дедалі більше видобували руди для того, щоб робити більше металу — для того, щоб робити дедалі більше екскаваторів для дедалі більшого видобутку руди, і так по замкненому колу. Наш народ уже пережив добу, коли він виробляв більше за всіх у світі сталі та тракторів на душу населення, а якість життя конкретної людини відставала у своїй динаміці від динаміки економічного зростання.

Мал. Михайла САЧКА.

Може йтися тільки про системно-цільове планування макроекономічних параметрів та індикативних показників якості праці, конкурентоспроможності товарів і послуг, що виробляються, соціальної забезпеченості та захисту громадян, у кінцевому рахунку конкурентоспроможності країни і держави в глобалізованому світі. Про системно-цільове планування з розбивкою по роках, про інструмент, що його із завидним і незмінним успіхом використовують передові країни в умовах ринкової економіки.

Зверстаний на цих принципах законодавчо призначеним урядом п'ятирічний та річний плани має приймати Верховна Рада і затверджувати Президент, як закони України. Після чого щорічно протягом усього терміну наданих повноважень, не пізніше березня, Кабінет Міністрів України зобов'язаний представляти народним депутатам звіт за підсумками проведеної роботи. І не пізніше липня — план на наступний рік, який також мають приймати, як закон. І тільки на його основі (не пізніше вересня) — представляти проект бюджету, що гарантує і забезпечує виконання плану.

Від проїдання до розвитку

Якщо нам удасться запустити такий механізм управління економікою в умовах ринку, ми врешті-решт підемо від бюджетів проїдання і перейдемо до бюджетів реального розвитку. І, що найважливіше, на моє глибоке переконання, досягнемо не лише солідарної відповідальності трьох гілок влади перед народом, а й необхідної суспільству прозорості результатів діяльності народних депутатів, Президента, уряду. Це й будуть головні результати політичних інновацій.

Очевидно, що базою системно-цільового планування мають стати інноваційні проекти конкретних наукових, виробничих і соціальних структур з урахуванням реальностей, у яких їм доводиться працювати. Очевидно, що бюджет розвитку має забезпечити умови їхньої інноваційної діяльності. Очевидно, що при цьому вітчизняний виробник товарів і послуг (зокрема, якщо не насамперед, інтелектуальних) має одержати в повному обсязі економічну підтримку інновацій у рамках нормативно-правової бази, наявної і тієї, що розвивається. Очевидно, що механізм економічних преференцій, котрі ця база дає змогу використовувати, — я маю на увазі кредитування, амортизацію, страхування, оподатковування, митне регулювання тощо, — має враховувати конкретні особливості інноваційних проектів учасників процесу суспільного виробництва і відтворення в ринкових умовах. Очевидно, що ця колосальна за обсягом робота, яка, втім, сьогодні — з використанням сучасних інформаційних технологій — цілком може бути промодельована і здійснена в досить стислі терміни на якісно новому, інноваційному, рівні.

Очевидно й інше. Хоч яке грандіозне за складністю окреслене вище в найзагальнішому вигляді завдання, ми його зобов'язані виконати. Ми зобов'язані втілити в життя інноваційну модель розвитку України. Адже якщо відкинути деталі, основою економічної політики традиційно передових і таких, що успішно розвиваються, країн є інноваційний чинник. Не усвідомивши цього повною мірою, не опанувавши інноваційним мислення, ми прирікаємо нашу країну на те, що вона опиниться на узбіччях світової цивілізації.

Володимир ДЕМЬОХІН,
перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Інтерес — це мотор будь-якої дії

Якщо нам довірено представляти інтереси суспільства, ми зобов'язані не піддаватися ні очевидному тиску, ні «м'яким» маніпуляціям

«Щоб один не розумів мови другого.., і вони перестали будувати місто» — це, якщо пам'ятаєте, з Біблії. Думаю, метафора — прозора, хоча демократія, тобто те, що будуємо ми, — принципово грунтується на діалозі.
Здавалося б, основні принципи демократичного суспільного устрою розписано так докладно, і вивчали ми їх останніми роками так старанно, що перешкодити їх успішній реалізації міг би хіба що який-небудь форс-мажор. Через його брак ми винаходимо це самі. Як запевняють соціологи, дедалі більша частина українського населення вперто не помічає в нашому житті значущих подій. Політики в це затято не вірять, а політтехнологи різних мастей намагаються такі (події) інспірувати.

Уяву стимулює

Ну, наприклад, дуже поважна газета раптом починає журитися, що В. Ющенко програв битву в парламенті і не зважився на вуличні бої. Битва і бої —це, вочевидь, теж метафора, але уяву стимулює. А то набридло вже спостерігати, як «загоряє» опозиція на парламентській трибуні.

До речі, і повторювати, що в цей час реальний сектор і соціальна сфера марно чекають своїх «малих» реформ, теж набридло. Адже ніхто і не припускає, що законопроекти і кодекси прийматимуть в Українському домі.

Парламент неухильно входить у кризу. Правляча коаліція, зрозуміло, не може піддаватися маніпуляціям, що суперечило б самим засадам парламентаризму. Тим паче, що навіть стороннім спостерігачам зрозуміло: опозиції потрібно не «переголосування» по процедурі виборів Президента, а затягування часу.

Нагадаю, що прецеденти повторного голосування за наполяганням опозиції в парламенті нинішнього скликання вже були. І «більшість» переконалася: це не спонукало опозицію до жодних компромісів. Не спонукає і тепер.

Висувають знову нові вимоги, аж до проведення референдуму, що не матиме жодних правових наслідків, зате зажене нас у цейтнот за кілька місяців до виборів Президента.

Та вже одне те, що після чотирьох днів марних спроб домовитися на рівні лідерів фракцій і груп «непримиренні опозиціонери» прийшли до сесійної зали з «дудельками» і «свистельками», миттєво задіявши з появою спікера, який навіть не почав говорити, підтверджує: жодних конструктивних намірів «меншість» не має, і мета в неї одна — зірвати політичну реформу, намір якої — істотне скорочення обсягу повноважень Президента. Хоча в той час, коли вибори були ще далеко, саме опозиція називала ці повноваження надмірними і наводила нам у приклад «справжню Європу».

Прибалтійські екс-побратими по СРСР, що «європеїзувалися» раніше за нас, між іншим, спокійно задовольняються обранням парламентаріїв, які, у свою чергу, обирають президента. Та й у «старій демократії» —Німеччині щось не видно патріотів, котрі штурмують Рейхстаг з вимогою всенародного обрання німецького президента.

Уже й Венеціанська комісія, на яку так модно було посилатися з приводу і без нього ще рік тому, визнала обидва варіанти виборчої процедури правомірними, а українська опозиція досі страждає по «знехтуваному праву народа».

Зрештою, якщо так упевнені в безмежній любові електорату, зосередьте зусилля на кампанії 2004 року, прийдіть до влади — і, може, до 2006-го вам ще набридне. Чи парламентську «більшість» так вразять ваші реформаторські успіхи, що і під час парламентської процедури обрання Президента не ризикне протиставляти вам своїх кандидатів.

До нас їде...

Утім, фантазія повела нас занадто далеко. У реальності — «до нас їде ревізор»: Венеціанська комісія — Венеціанською комісією, а напрацьовані зв'язки теж чогось варті. У ПАРЄ, як відомо, деяких лідерів нашої «меншості» знають ще з тих пір, як вони представляли «більшість». І не просто представляли, а ініціювали рішення, що попереджають різні там «автократії, що зарвалися», на кшталт російської.

Щоб не бути обвинуваченим у «антиєвропеїзмі», уточню, що і сам тепер є членом Постійної делегації ВР України в Парламентській Асамблеї ОБСЄ й у лютому збираюся до Відня. Але одна річ — співробітництво, інша — «давання показань прибулому емісару», до якої з таким ентузіазмом вдаються інші представники нинішньої «меншості». Гарний демократичний парламент, в якому одні депутати бігають скаржитися «вчителю» на других! Адже за «вчителя» український електорат не голосував.

■ ■ ■

Британська «Financial Times», запитує: «Чи маємо ми, представники «старих демократій», право що-небудь радити та ще й читати мораль?» («FT» від 08.01.2004).
До речі, про «нові демократії», тобто про нас (колишні республіки СРСР), та сама газета, на мій погляд, справедливо, каже: «Цією демократією поки керувати нема кому... Немає зрілих політичних партій чи суспільних інститутів, здатних викликати довіру населення... Принаймні на ранніх стадіях свого розвитку демократія часто йде поруч з націоналізмом і популізмом» (там само).

■

Про це поговоримо докладніше.

Нема сумніву, що «бути здоровим і багатим ліпше, ніж бідним і хворим». І немає нормальних людей, які не хотіли б підвищення зарплат і пенсій, компенсацій втрачених внесків чи кращого фінансування науки і культури. Але прагнути до цього як до стратегічної мети — одне, а без усіляких вказівок на джерела фінансування ініціювати «негайне» прийняття відповідних законів — зовсім інше. І зветься це інше популізмом і дестабілізацією роботи парламенту і держави.

Не говоритиму тут докладно про вищезгаданий націоналізм: всі і без того знають, наскільки загострилося це явище в різних країнах, у тім числі і в стабільних «старих» демократіях. Тут, в Україні, націоналізм здатен просто розколоти країну надвоє, тобто — є загрозою державної безпеки.

***

Ніхто не може заборонити людині мати ті чи інші погляди. І цілком правильно, що демократія припускає вільне висловлення цих поглядів. Але, як кажуть у Європі, «моє право махати кулаками закінчується перед носом мого сусіда».

■ ■ ■

А великий європейський гуманіст Мішель Монтень заявив свого часу: «Видається надмірним самолюбством і найбільшою зарозумілістю ставити свої погляди до такого ступеня високо, щоб заради їх торжества не зупинятися перед порушенням суспільного спокою.., до того ж робити це у своїй власній країні».

■

Приблизно 200 років тому в тій само країні з'явилися Дантон і Робесп'єр, яким для кращого утвердження їхніх поглядів знадобилася гільйотина.

Маніпуляції на рівнях

Ви вірите в масові пориви, що змушують людей терміново і одночасно збиратися у певному місці для реалізації права на волю слова і демонстрацій? Особисто я — не вірю.

Я вірю фахівцям, що давно прийшли до загальної думки про те, що в кожної людини є три рівні формування рішення (необов'язково пов'язаного саме з політикою):

■ ■ ■

■ рівень свідомості, що передбачає пошук інформації і спробу її проаналізувати;
■ рівень підсвідомості, на якому людина крізь емоції і забобони все ще намагається контролювати свої почуття і відчуття, але не здатна чітко пояснити (навіть собі) причину їх виникнення;
■ рівень «рептильного мозку», найглибинніший, — рівень неусвідомленої мотивації, що виключає можливість аналізу власної позиції.

■

Давно відпрацьовані спеціальні прийоми, з допомогою яких можна впливати на третій.

Успішність підвищується, якщо вдасться зібрати людей в юрбу: перетворившись на якийсь час на «людину маси», психічно здоровий індивідуум керується не мисленням, а первісними інстинктами та емоційними умовними рефлексами...

Ви вважаєте, що це — надумано? Ще раз пригадайте телевізійну хроніку останніх років — від Карабаху до Косово, від Каракаса до Тбілісі. Згадайте, що відбувалося в донедавна благополучних регіонах, в яких цілком визначені «групи по інтересах» вирішили домагатися «торжества своїх поглядів».

Інтерес — це мотор будь-якої дії, так було, є і, напевно, буде завжди. За всім — від популярності певного сорту шоколадних батончиків до судових позовів до «Майкрософт» і війни «щирих демократів» з іракською диктатурою — цілком визначений інтерес.

Але оскільки до прямого, неприкритого тиску вдаються лише бандити і диктатори, тобто ті, для кого «демократичний» імідж не є значущою цінністю, представники і високорозвинених країн, і «середньовічних» теократій обряджають свій інтерес у деякі ідеалістичні цінності. Адже це тільки в давній Спарті риторів катували — за те, що зробили своїм ремеслом обман і обдурювання. Усі інші не цуралися підміни понять, апелюючи в такий спосіб або до емоцій (роль пропаганди), або до бажання (роль реклами).

І саме на цьому грунтується так званий політичний маркетинг. Адже недаремно один з провідних російських піарників заявив, що кращий навчальний посібник з його спеціальності — історія ордену ієзуїтів.

Але сьогодні до послуг продовжувачів «славних традицій» — ще і новітні технології, вироблені на стику наук. І людям потрібно це пояснювати. Навіщо? Не для того, зрозуміло, щоб посіяти в суспільстві підозрілість, а тому, що «хто попереджений, той озброєний», — заради самозахисту.

І особистість, і суспільство мають право не тільки на інформацію (на якому знову-таки роблять багато спекуляцій), а й на безпеку.

У розвинених демократичних суспільствах недарма виробили (в США — ще й законодавчо захистили) таке поняття, як «прайвесі» — щось на кштал недоторканного особистісного простору.

Нагадаю, що в прийнятому Верховною Радою рік тому Цивільному кодексі України також є статті про право на свободу і про право на індивідуальність. Перша забороняє, зокрема, психологічний тиск на особистість, хоч би в якій це було формі.

Насильництво «високими матеріями»

Останнім часом у нашому суспільстві посилилося обурення відкритою демонстрацією насильства і порнографії в ЗМІ, тому було прийнято відповідні нормативні акти. Але все це — лише видима частина айсберга.

Насильство на екрані може негативно вплинути на підлітків чи психічно неврівноважених людей. Утім, зростання реальних насильницьких дій серед людей дорослих і психічно здорових викликано не фільмами жахів, а напроти — «високими матеріями» у відповідній «упаковці». З людьми говорять начебто про патріотизм, релігійні цінності, про права людини, але роблять це у такий спосіб, що «на виході» одержують екстремізм, під прикриттям якого «групи інтересів» досягають цілком прагматичних цілей. І це зовсім необов'язково відбувається в деяких «гарячих точках» — подивіться репортажі з виступів так званих антиглобалістів під час різних міжнародних форумів найвищого рівня.

Саме по собі це дуже показово: форуми — не тільки місце концентрації ЗМІ, тобто можливість широко «засвітити» акцію протесту. Форум — це ще й місце, де представники влади, бізнесу та інших центрів впливу намагаються домовитися. Але будь-які домовленості йдуть урозріз з інтересами тих, хто прагне нав'язати свою волю іншим.

***

У розпорядженні поміркованої частини людства, по суті, є тільки два ці способи зберегти свою безпеку: переговори і самоконтроль.

Це правильно і для людства загалом — недаремно усе XX сторіччя воно намагалося створити то Лігу націй, то ООН, що, на жаль, втратила свій вплив унаслідок останніх міжнародних подій.

Це правильно і для держави.

■ ■ ■

Згадаємо імператив Франкліна Рузвельта: «Знайти серед безлічі суперечливих елементів єдність мети, що якнайкраще влаштовує всю націю!».

■

Заради досягнення цієї мети він, за його словами, «готовий був змінювати свої погляди двічі на день» — не з політичної безпринципності, а тому, що жодні теорії і догми не можуть мати пріоритет перед благополуччям людей, які довірили політикові представляти їхні інтереси. Тим паче, що в кризові, переломні часи, якими для США були рузвельтівські 30-ті, а для «нових» демократій, а також України, — в роки на стику тисячоріч, людей не надто хвилює ідеологія — їм потрібна програма дій.

А відповідність — це і є гармонія. Та сама, що народжується з протилежностей

Представляти інтереси населення, виробляти на основі цих інтересів «правила гри», тобто законодавчі акти і, нарешті, служити місцем загальнонаціональних переговорів (вироблення суспільного договору, якщо хочете) в демократичному суспільстві має саме парламент.

Для того, щоб йому це вдавалося, щоб парламент мав вплив на розум народу, а не був для нього подразником, потрібно, щоб питання суспільного інтересу входили до нашого порядку денного.

***

Навряд чи хто-небудь з депутатів не розуміє всіх цих істин, навіть якщо і створюється враження, що «один не розуміє мови другого». Просто варто нагадувати самим собі: якщо нам довірено представляти інтереси суспільства і домовлятися від імені груп, які представляємо, ми зобов'язані стримувати свої емоції, бажання і рефлекси і не піддаватися ні очевидному тиску, ні «м'яким» маніпуляціям.

Є багато напівжартівливих думок про те, що саме концентрує «лінза» купола над сесійним залом. Утім, архітектори вважають, що цей будинок найбільш відповідний у київській архітектурі. А відповідність — це і є гармонія. Та сама, що народжується з протилежностей.

Микола КРУГЛОВ,
народний депутат України.

Джерело відродження колишньої слави,

Якщо виходити з того, що права і свободи людини належать кожному індивіду, а права і свободи громадянина — тільки тим особам, що є громадянами цієї держави, то заголовок статті чітко визначає предмет сюжету, що розкривається, — йдеться про конституційні права і свободи громадян України, крім осіб з подвійним громадянством, без громадянства, громадян інших держав. Це дуже істотно, бо кожна держава зобов'язана передусім піклуватися про своїх громадян, виходячи зі своїх можливостей. Конституція України проголосила найширший перелік прав і свобод громадян України. Однак, як і кожна буржуазна Конституція, вона не записала чітких матеріальних гарантій реалізації проголошуваних прав і свобод, хоча слово «гарантується» безліч разів згадується в ній. У чому суть цього протиріччя? Вона полягає в тому, що, проголошуючи найширші права і свободи громадян, Конституція звільнила державу від обов'язку забезпечувати проголошені права і свободи.

Візьмемо для прикладу кілька статей Конституції, які проголошують найжиттєвіші, найнеобхідніші права громадян України. Ось у ст. 27 сказано, що кожна людина має невід'ємне право на життя... Обов'язок держави захистити життя людини. Чи справляється держава Україна з цим своїм конституційним обов'язком? Ні, не справляється. Вбивають скрізь: на аеродромах, у під'їздах, у ліфтах, на вулицях серед білого дня, у квартирах, у залі суду — скрізь.

А що ж держава? А держава скасувала смертну кару за умисне вбивство, платить мізерну (за мірками вартості життя) зарплату співробітникам правоохоронних органів, не має коштів на цілковите забезпечення цих органів необхідним комплектуванням. Корумпованість цих органів зросла до випадків участі їхніх співробітників у злочинних угрупованнях. Чому? Причин багато. Але головна — держава Україна бідна. Бідна матеріально, технічно, культурно, патріотично, ідеологічно, бідна на розум своїх керівників, їхнім жадібним прагненням до власного і сімейного збагачення, а не до добробуту громадян своєї держави. Бідність держави не дає можливості по-серйозному, по-науковому, по-державному боротися з криміналом.

Тому проголошена в Конституції фраза: «Кожна людина має невід'ємне право на життя» — порожня декларація, державою практично не забезпечена, а навіть навпаки — держава своєю бездіяльністю, неспроможністю заохочує кримінал. Сприяє позбавленню життя правослухняних громадян. Скасування смертної кари за умисне вбивство коштувало життя багатьом тисячам громадян України. А неспроможність правоохоронних органів приїхати вчасно на місце злочину, глибоко, на рівні сучасної криміналістики провести розслідування, скільки коштувала життів громадян, скільком злочинцям дала змогу уникнути заслуженого покарання?

У 29-й статті Конституції йдеться, що кожному заарештованому чи затриманому має бути надана можливість, від моменту затримки, користуватися правовою допомогою захисника. Чи реалізується це положення на практиці? Дуже рідко. Майже не реалізується. По-перше, тому, що правоохоронні органи часто не виконують вимог Конституції. У міліції трапляються випадки, коли б'ють затриманих, і це часто розкривається в судах, хоча ст. 28 Конституції прямо каже:

■ ■ ■

«Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню».

■

Часто не допускають захисників, про що є чимало скарг народним депутатам з боку і захисників, і затриманих. Але головне в іншому: ця стаття Конституції не реалізується передусім тому, що 70% громадян України такі бідні, що не мають змоги дозволити собі таку розкіш, такі непередбачені витрати, як найняти захисника. Адже захисники працюють на погодинній оплаті, а чим платити людині, котра заробляє 400—500 гривень на місяць, якщо на ці гроші треба прогодувати всю сім'ю? От і залишається для мільйонів громадян України порожньою декларацією конституційне право громадянина на повагу його гідності. От і гуляє в країні вибивання показань, зізнання в нескоєних злочинах, а держава мовчить, бо довела своїх громадян до такої бідності, коли не до захисників, легше погодитися з вимогами обвинувачів у чому завгодно, ніж себе захищати. І провина держави за долю кожного громадянина тут очевидна.

Візьмемо інші приклади. Як держава Україна забезпечує реалізацію права на працю, на відпочинок, на соціальний захист, на житло, на охорону здоров'я, на достатній життєвий рівень, на освіту та інші конституційні права і свободи.

Стаття 43 Конституції України чітко вказує: «Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю...». Що означає цей запис в Основному Законі країни? Мабуть, він означає: держава не зобов'язується перед своїми громадянами надати їм гарантовану роботу. Вона надає тільки умови. А хто ж зобов'язаний надати гарантовану роботу конкретному громадянину? Ніхто. Нехай піклується громадянин про себе сам. У цьому суть буржуазного розуміння права на працю.

Саме вільний ринок праці, де робоча сила як товар вільно продається і купується, — ідеал для роботодавців. Але чи є це ідеалом для працівників? Гадаю, ні. Особливо для безробітних чи тих, хто не може знайти роботу через відсутність професійного досвіду або похилий вік.

Ідеал для працівника, коли держава забезпечує отримання громадянином гарантованої роботи. Саме так було записано в ст. 38 Конституції Української РСР, за чинності якої безробіття практично не було. А в державі Україна без роботи виявилися мільйони чудових фахівців. Тільки за статистикою, майже три мільйони безробітних. Тисячі молодих людей з дипломами про вищу освіту не можуть знайти роботу за фахом. І державу це не особливо хвилює. Чому? Бо держава відмовилася від загальнонародної власності. Вона спустила за безцінь у приватну власність тисячі підприємств, що забезпечували роботою мільйони людей.

У результаті кількість робочих місць істотно зменшилися і люди залишилися без роботи. Чи є в цьому провина держави Україна? Пряма і безпосередня. В сусідній Білорусі, де не поспішають з приватизацією, безробіття практично немає і робота вчасно і нормально оплачується. Такі реалії реалізації в Україні права на працю. Висновок простий: держава, не маючи власності, не здатна створити умови для повного здійснення громадянами права на працю. Тепер це вже час зрозуміти кожному, хто працює, бо завтра він може стати безробітним.

Ст. 45 Конституції України проголошує, що кожен, хто працює, має право на відпочинок. Той, хто працює, а безробітний з вини держави, де його право на відпочинок? Згідно з Конституцією право на відпочинок включає щотижневі вихідні, щорічні відпустки, скорочений робочий день для окремих професій і в нічний час. І все. А де ж обов'язок держави створити мережу культурно-освітніх і оздоровчих установ, турбота про масовий спорт, фізичну культуру і туризм, створення умов для раціонального використання вільного часу? Цього обов'язку в держави вже немає тому, що немає в неї власності. Куди поділися чудові державні будинки відпочинку, де поправляли здоров'я мільйони трудівників за цілком доступними для громадян, які працюють, цінами? Вони є, але перебувають у приватних руках, а

■ ■ ■

ринкові ціни зробили ці місця оздоровчого відпочинку практично недоступними для мільйонів громадян України.

■

Ось вам і конституційне право на відпочинок. Відпочинок повноцінний, оздоровчий, такий, що відновлює працездатність тільки для багатих, а решта громадян опинилася за межами реальних можливостей реалізації права на відпочинок. Куди ти поїдеш відпочивати, якщо в тебе зарплата 500 гривень? А якщо менше? Але ж за державної власності і при зарплаті в 120 карбованців повноцінний відпочинок був доступний кожному. Висновок простий: якщо в держави є власність, вона здатна створити умови і для відпочинку своїх громадян, а якщо немає власності, відпочинок державою може бути забезпечений тільки у формі безробіття.

Ст. 46 Конституції України декларує право громадян на соціальний захист. Мається на увазі право на забезпечення у разі втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, а також старості. При цьому в даній статті сказано: «Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом».

Ми пам'ятаємо, що згідно зі ст. 8 норми Конституції України є нормами прямої дії, а закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і мають відповідати їй. Подивимося, як ці вимоги спрацьовують під час реалізації права громадян на соціальний захист. Насамперед зазначимо, що в Україні встановлено законом середній прожитковий мінімум 358 гривень. Отже, відповідно до Конституції, пенсії та інші види соціальних виплат і допомог мають бути не нижчі від прожиткового мінімуму. Так вимагає Основний Закон. А що реально забезпечує громадянам України Президент Кучма і весь його уряд? Ось цифри: мінімальна пенсія — 92 грн., максимальна — 150—200 грн.; допомога з безробіття (яке реформатори організували через приватизацію) — 100 грн.; сім'ї з дітьми одержують: незастраховані — 42,5 грн., застраховані — 88 грн.; субсидії на житлово-комунальні послуги — 36,4 грн.

Чи можна після цих «показників» говорити про соціальний захист громадян України? Як може прожити людина на 100—200 гривень на місяць? Це не вкладається в жодну логіку, в жодні розрахунки. Можна сміливо стверджувати: в Україні конституційно декларовано, але реально не забезпечено соціальний захист громадян. В Україні Президентом і всіма його урядами організовано геноцид (знищення) мільйонів громадян, які одержують пенсії і допомоги нижчі від прожиткового мінімуму. Але ж громадяни України є власниками незліченних багатств, усього народного надбання, що їх справно годувало до приватизації. Сьогодні, коли уряд говорить, що немає грошей на зарплати, пенсії, допомоги, забезпечення на рівні прожиткового мінімуму, потрібно ставити питання ребром: навіщо приватизовано прибуткові державні підприємства? Хто вам, реформаторам, дав право розпоряджатися загальнонародною власністю без волевиявлення народу?

Кожен громадянин України повинен знати, що він є законним власником землі, всіх корисних копалин, які є в землі і під водою, всіх електростанцій, трубопроводів, залізниць, усіх великих заводів, фабрик та інших багатств України. Кожен, хто живе в бідності, має знати, що його зухвало обікрали і він мучається у своїй убогості тільки через те, що його власністю незаконно розпоряджаються приватні особи. І краще жити він стане лише тоді, коли витребує, відбере, відвоює свою власність з чужого незаконного володіння. Бо вся приватизація, розпочата в 90-х роках, — незаконне і нелегітимне вилучення власності з народного володіння, з володіння кожного громадянина.

Два слова про пенсії. Радянський тип пенсії полягав у тому, що вони були державні і виплачувалися з держбюджету. Іуда Горбачов ще в 1990 році скасував цей порядок і ввів Пенсійний фонд. І тепер не держава відповідає за пенсії, усім своїм надбанням, а цей фонд: скільки зібрав, стільки й розподілив. Тепер пенсії розділили на базову частину, страхову і нагромаджувальну. Цим способом уряд дедалі більше перекладає пенсійне забезпечення з плечей держави на самих майбутніх пенсіонерів.

■ ■ ■

А що може нагромадити людина, котра заробляє 500 гривень на місяць, якщо їй тепер не вдається звести кінці з кінцями?

■

Ось і виходить, що для майбутніх поколінь пенсії скасовуються або будуть просто мізерні. Така реальність реалізації права громадян на соціальний захист.

Ст. 47 Конституції України проголошує, що кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожен громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність чи взяти в оренду.

Соціально нужденним житло надається державою безплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.

Подумайте, що означає ця декларація конституційного права на житло. Перше запитання, яке постає: коли буде можливість громадянину побудувати, придбати, взяти в оренду житло? Далі, якому громадянину, кому конкретно?

Відповіді на ці запитання є і вони прості та зрозумілі. По-перше, держава створює можливості для тих громадян, хто має гроші і здатний заплатити. По-друге, формулюванням: «створює умови, за яких... громадянин і матиме можливість»... держава зняла з себе практично зобов'язання щодо реалізації цього конституційного права громадян. Для того, щоб держава забезпечувала це конституційне право, вона повинна мати державний житловий фонд, вона повинна за найнижчими цінами відпускати будматеріали під конкретне будівництво, давати під низькі відсотки кредит у банку, забезпечувати низьку плату за квартиру і комунальні послуги.

Чи має такі можливості держава Україна? Ні, не має. Чому? Бо не має у своєму розпорядженні власності. Вона не контролює одержання прибутку, матеріально-фінансові процеси в суспільному виробництві, тому що суспільне виробництво в основному — приватне, не може змусити приватний банк дати кредит під низький відсоток або без застави, не може встановити низьку плату за квартиру і комунальні послуги, бо потрібно дотувати витрати на експлуатацію житла, а дотувати нема чим. Адже загальнонародна власність, що дає прибуток, у приватних руках. Тому висновок напрошується сам собою: ст. 47 Конституції України, яка проголошує право громадян на житло, — порожня ліберальна декларація. Реально забезпечити реалізацію цього права держава зможе тільки то-

От і залишається для мільйонів громадян України порожньою декларацією конституційне право громадянина на повагу його гідності

або Як забезпечити реалізацію конституційних прав і свобод громадян України?

ді, коли в її розпорядженні з'явиться власність, що дає прибуток. А поки в її розпорядженні тільки податкові збори, про житло громадянам, котрі заробляють 500—700 гривень на місяць, можна лише мріяти. Мрійте, громадяни, ви тепер усі пани, а житлом вас держава забезпечувала і квартплату брала нормальну тоді, коли ви були товаришами. Настав час замислитися.

А ще настав час замислитися і над тим, що за борги у квартплаті можна позбутися житла на законних підставах. У країні вже зареєстровано 23 тисячі безпритульних. А ми живемо там, де більш як півроку геть не спекотно. Що тоді? А тоді навколо великих міст будуть створюватися анклави, так звані «цивілізації трущоб». Як на Заході чи в Латинській Америці. Ось що означає позбавлення держави власності і неучасть держави в реалізації конституційного права на житло. Поки що в Україні активно будуються, всупереч вимогам екології, навколо міст палаци, але настане час і для будівництва халуп і землянок, якщо в розпорядження держави не повернеться розкрадена загальнонародна власність.

Дуже важливим, винятково життєвим є конституційне право на охорону здоров'я. Ст. 49 Конституції України проголошує: «Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних установах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно».

Як добре і чітко виписані обов'язки держави. Якщо вірити Конституції, то вже охорона здоров'я громадян України на високому рівні. Проте на практиці все виявляється не таким райдужним і навіть геть сумним. У державних лікарнях у лікарів і медперсоналу мізерні зарплати, необхідних препаратів практично немає, харчування скудне, обладнання застаріле, приміщення лікарень, навіть обласних, бувають у жахливому стані. Хворі змушені самі купувати ліки, платити за медпослуги, а ціни на ліки несумісні з їхніми зарплатами. Це й називається реалізація конституційного права на охорону здоров'я, безплатна медична допомога, створені державою умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. Практично

■ ■ ■

громадянин України, який заробляє навіть 1000 гривень на місяць, не може забезпечити собі достатнього лікування при серйозному захворюванні, а якщо необхідна операція — то й поготів.

■

Чому так відбувається? Тому що держава бідна — немає коштів. У 1989 році бюджет України становив 52 млрд. доларів США, а в 2004-му — 12 млрд. доларів. Ось і відповідь на запитання. Але в 1989 році в держави була власність, що давала прибуток у бюджет, а в 2004-му прибуток від нашої з вами власності, читачу, йде на приватні рахунки, а держава розпоряджається тільки податковими зборами. Отож кожен охоронятиме своє здоров'я самостійно, поки держава не поверне у своє розпорядження загальнонародну власність. Без цієї умови практична реалізація конституційного права громадян на охорону здоров'я — нездійсненна.

Охорона здоров'я кожного залежить від наповненості його гаманця. Решта, хто не має коштів, при серйозному захворюванні приречені практично на вимирання. Це також не можна назвати інакше як геноцид власного народу. Така реальність. І ті, хто прийняв рішення про приватизацію, а практично — про роздачу загальнонародної власності приватним особам, несуть пряму відповідальність за кожну передчасну смерть громадян України. У результаті приватизації цвинтарі заселяються, а Україна вимирає, це і є реалізація конституційного права на охорону здоров'я.

Ст. 48 Конституції України дуже дивує своїм лицемірством, безвідповідальністю і порожньою декларативністю. Вона говорить: «Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло». Якщо це конституційне право громадян, то, природно, у держави є обов'язок його реалізувати. Тоді на якій підставі держава встановлює мінімальні зарплати, пенсії, стипендії нижчі від прожиткового мінімуму? Або мінімальна місячна зарплата в 205 гривень, пенсія в 100 гривень, допомога з безробіття в 50 гривень, на думку Президента, його парламентської більшості та уряду, становлять «достатній життєвий рівень» для громадян України?

■ ■ ■

Якщо «кожен» має право, то перед «кожним» громадянином держава зобов'язана створити передумови для реалізації його конституційного права.

■

В Україні законом установлено середній прожитковий мінімум 358 гривень. Отже, кожен громадянин, який одержує на місяць менше цього мінімуму, має право, посилаючись на 48 статтю Конституції, подати в суд на платника своєї зарплати, пенсії, допомоги з безробіття і вимагати, щоб його зарплата була не нижча від прожиткового мінімуму. Інакше як реалізувати конституційне право громадянина на «достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї»?

Держава цілком порушує ст. 48 Конституції України, коли виплачує зарплати, пенсії, допомоги, забезпечення та інші платежі громадянам, нижчі від прожиткового мінімуму. Це пряме обкрадання громадян державою. І від цього нікуди не дітися панам лібералам і соціал-демократам «о», які володарюють сьогодні в Україні.

Згідно зі ст. 48 Конституції України кожен громадянин України, якщо він перебуває на обліку як безробітний або працює, але одержує зарплату нижчу від прожиткового мінімуму, чи пенсіонер, котрий одержує пенсію нижчу від 358 гривень, має право вимагати від держави забезпечити йому і його сім'ї «...достатній життєвий рівень... що включає достатнє харчування, одяг, житло». До речі, виходячи з цієї статті Конституції за жодних умов не можна позбавити громадянина України житла без надання іншого, «достатнього» для його проживання. Такі вимоги Конституції. А що держава? А держава лицемірно проголосила права громадян, зовні дуже демократичні, і боягузливо сховалася за куций бюджет і брудну приватизацію і тепер скиглить на кожну вимогу своїх громадян одне й те саме: «Криза», «Немає грошей».

Так, згоден, у вашій державі, панове, немає грошей, бо ви прибуткові об'єкти загальнонародної власності, з якої кожен громадянин України мав непрямий, але відчутний дохід, привласнили собі, а громадянам залишили можливість виживати в умовах ваших непродуманих, злодійських, безвідповідальних і нескінченних реформ. Тому «найкращу у світі», «найдемократичнішу» Конституцію України ви перетворили на порожній, з погляду реалізації конституційних прав громадян, декларативний документ, що іменується Основним Законом країни. Але якщо Основний Закон —декларативний пустодзвін, то які ж інші?

Подивіться на ст. 53 Конституції України, яка проголошує, що кожен має право на освіту. Мало того, «повна загальна середня освіта є обов'язковою». Що стоїть за реалізацією цього права громадян України? Насамперед матеріальна забезпеченість. Тільки за матеріальної забезпеченості батьків діти можуть ходити до школи і здобути повну загальну середню освіту. А якщо батьки не забезпечені, не мають матеріальної змоги навчати своїх дітей, то держава, згідно зі ст. 53 Конституції України, зобов'язана забезпечити здобуття дітьми повної загальної середньої освіти за свій кошт. Бо, згідно з Конституцією, середня освіта є обов'язковою. Малоімущі батьки мають право зажадати від держави навчати своїх дітей за казенний рахунок, якщо вони не в змозі матеріально забезпечити їхнє навчання. Однак держава в цьому плані не виконує своїх зобов'язань. В Україні вісім тисяч дітей, за офіційною статистикою, не відвідують школу. А фактично — значно більше, адже тільки безпритульних дітей 129 тисяч. Згідно зі ст. 53 Конституції, громадяни мають право безплатно здобути і вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі. Проте реально здобути таку освіту конкретному громадянину дуже важко. По-перше, через найжорстокішу корупцію під час прийому до вузів, а по-друге, і це головне, через матеріальну малозабезпеченість.

За даними соціологів, в Україні класове розшарування суспільства характеризується такими цифрами: багаті — 3 відсотки, середній клас — 12, бідні — 28, «майже середній клас» — 57 відсотків. Отже, тільки 15 відсотків населення можуть реально забезпечити навчання своїх дітей. А 85% практично не можуть дати вищу освіту своїм дітям. До речі, на платних відділеннях вузів України річна плата за два семестри навчання становить від 1000 до 2500 дол. США. А житло, харчування, підручники, одяг і т. д.? Кому доступне таке конституційне право на освіту? Скільки здібних талановитих людей відрізані від навчання, втрачені для примноження інтелектуальних сил свого народу.

Ось вам і реалізація права громадян на освіту. Хоча ст. 53 Конституції України дає таке право кожному громадянину. Декларативність проголошених Конституцією України прав і свобод громадян — ось характерна риса Основного Закону країни. Проголошення права на папері та заперечення цього права в реальному житті через матеріальні умови буття українського суспільства.

Але ж бо ми знаємо й інші часи, часи соціалістичної України, коли діти в середній школі навчалися практично всі, а у вищій усі, хто дуже того хотів, крім ледачих і нездатних чи непідготовлених до серйозного навчання. Оце була реалізація права громадян на освіту, реальну, хоча й на конкурсній основі. Так, тоді теж були хабарі, прояви корупції, телефонного права, але не в таких масштабах, як нині. Сьогодні гроші повністю правлять бал у сфері освіти, а в соціалістичній Україні правили бал здібності громадян, закон і державна політика, спрямована на забезпечення умов для здобуття середньої і вищої освіти громадянами України.

Отже, ми розглянули найбільш життєві конституційні права громадян України. Крім того, що сама Конституція України не містить механізму забезпечення реалізації конституційних прав громадян, держава Україна також не має можливості допомогти громадянам у реалізації їхніх конституційних прав. Держава, позбувшися власності внаслідок незаконної злодійської приватизації, прирекла себе на роль бідного та безпомічного, стосовно своїх громадян, охоронця того соціального ладу, що виник у результаті переділу власності на користь приблизно двохсот сімейств приватних власників в Україні. Так, великих власників держава охороняє справно, називає їх елітою, вручає нагороди, «золоті фортуни», а ось для інших громадян уготована бідність і убогість, духовна деградація, безкульту'я, вимирання і безпросвітне похмуре майбутнє. І це ми кажемо про цілий народ України, який зовсім недавно, у 1989 році був власником усього народного надбання. Народу за Радянської влади належали земля, її надра, води, ліси, основні засоби виробництва в промисловості, будівництві, сільському господарстві, засоби транспорту і зв'язку, банки і т. д. Держава розпоряджалася цим величезним матеріальним потенціалом, могла дозволити собі встановлювати низькі, доступні всім ціни на комунальні послуги і квартплату, електроенергію, пальне, харчові продукти першої потреби, навчання дітей, лікування хворих і т. д.

А що тепер, коли роздали приватним власникам всенародне надбання, яке годувало 52-мільйонне населення України? Тепер три відсотки населення живуть, як багатії, 12% — в достатку, а інші — в злиднях, в бідності, щодня відчуваючи на собі тяготи ринку, безгрошів'я, страх перед злиденністю, безробіттям, хворобою, невиплатою зарплати та іншими випробуваннями ринкової демократії.

Постає запитання, а чи є можливість задекларовані Конституцією України права і свободи громадян України реально гарантувати? Така можливість, безперечно, є, але за однієї неодмінної умови: приватизоване, а по суті розграбоване апаратом управління, номенклатурою, «тіньовиками», загальнонародне надбання має бути повернуте народу. Конкретно йдеться про націоналізацію базових галузей промисловості, землю, надра, як загальнонародної власності, здатної забезпечити гідний життєвий рівень усіх соціальних шарів населення України. Річ у тім, що базові галузі промисловості, надра, горілка і тютюн завжди дають прибуток. І цей прибуток має бути надбанням не окремих приватних осіб, а всіх громадян України. Держава, маючи у своєму розпорядженні не тільки куці та голі податки, а й увесь прибуток від найголовніших галузей народного господарства, матиме змогу проводити соціальну політику в інтересах абсолютної більшості громадян України. Націоналізація дасть можливість різко збільшити бюджет України в три-чотири рази і підняти рівень життя населення спочатку бодай на порядок вище від нинішнього.

Збільшення купівельної спроможності населення стане найсильнішим стимулом для розвитку промисловості, всіх сфер господарського життя. Саме в цьому закладено джерело відродження колишньої слави України, подолання кризи, повороту реформ до потреб людей.

Націоналізація дасть змогу покінчити з безробіттям, розпочати відродження всіх галузей народного господарства України, включаючи мале і середнє підприємництво.

Держава, маючи у своєму розпорядженні величезні матеріальні ресурси, буде здатна знизити плату за комунальні послуги, електроенергію, підвищити пенсії, зарплати, стипендії, військове забезпечення не нижче від прожиткового мінімуму, забезпечити доступність цін кожному громадянину на основні харчові продукти і ліки, навчати дітей, лікувати хворих, розвивати науку і культуру. А це і є забезпечення реалізації конституційних прав громадян України.

Громадяни України ще не усвідомили, що їх зухвало, підло обікрали, відібравши не тільки їхні особисті вклади в ощадбанку, а й джерела життя для багатьох поколінь. Загальнонародна власність призначена служити всьому народу, а не двомстам приватним особам, що купаються в розкоші за рахунок зубожіння народу. Націоналізація базових галузей господарства — ось відповідь на запитання, як забезпечити реалізацію конституційних прав громадян України.

Василь СІРЕНКО,
доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Академії АПрН України, народний депутат України, фракція комуністів.

▼

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Заява громадянина — єдина підстава для реєстрації

Інші вимоги бюрократів — незаконні

Право свободи пересування та вільного вибору місця проживання, його гарантування закріплене статтею 33 Конституції України та міжнародними актами глобального характеру, до яких приєдналася Україна: Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, Конвенцією про захист прав людини та основних свобод і протоколами до неї.

Система прописки за кілька десятиріч своєї дії — спочатку в СРСР, а потім і в Україні — була, по суті, безальтернативним монопольним засобом обліку населення та розміщення виробничих сил з усіма супроводжуючими цей «феномен» негативними явищами і наслідками. Її збереження в умовах утвердження демократичних засад державотворення в Україні стало порушенням самою державою права громадян на свободу пересування та вільний вибір місця проживання.

14 листопада 2001 року це визнав і Конституційний Суд України, прийнявши рішення стосовно неконституційності існуючого інституту прописки, тобто такого, що суперечить Основному Закону України (статті 24, 33, 64).

Постало нагальне завдання

Отже, постало нагальне завдання скасувати діючу дозвільну систему прописки.

■ ■ ■

Яким має бути конкретний механізм її заміни; як у процесі цієї реформи поєднати інтереси держави з гарантуванням і забезпеченням прав людини, перш за все у соціальній сфері — права на освіту, отримання пенсій, житлових субсидій, медичного обслуговування, надання пільгового лікування, одержання державного житла, виконання такого обов'язку громадянина, як служба в армії, забезпечення виборчого права тощо?

■

Необхідно при цьому делегувати життєво важливу частину функцій, які забезпечувала прописка, якісно іншій системі. Це — складні проблеми, які доводиться вирішувати Україні вперше.

Тому не слід розглядати скасування прописки як одномоментну, одноразову акцію. Цей процес, за оцінкою фахівців, повинен бути поетапним і потребуватиме, в першу чергу, законодавчого забезпечення.

11 грудня 2003 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».

Цим Законом вводиться нова демократична повідомча форма обліку населення — реєстрація.

Прийнятий закон визначає порядок реалізації свободи пересування та вільного вибору місця проживання і встановлює випадки їх обмеження.

Дія цього закону поширюється на громадян України, а також на іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, мають право вільно та безперешкодно за своїм бажанням переміщатися по території України в будь-якому напрямку, в будь-який спосіб, у будь-який час, за винятком обмежень, встановлених законом. А вільний вибір місця проживання чи перебування закон забезпечує як право на вибір адміністративно-територіальної одиниці, на території якої хоче проживати чи перебувати особа.

І зазначаєте адресу

■ ■ ■

Передбачено реєстрацію місця проживання шляхом внесення відомостей протягом 10 днів після прибуття до нового місця проживання, фіксування у паспортному документі відомостей про місце проживання або місце перебування із зазначенням адреси житла особи та внесення цих даних до реєстраційного обліку відповідного органу реєстрації.

Для реєстрації подається письмова заява, паспорт, квитанція про сплату державного мита або документ про звільнення від його сплати і два примірники талона про зняття з реєстрації.

Закон забороняє вимагати для реєстрації інші документи.

■

Заява громадянина є єдиною підставою для реєстрації місця проживання.

Це положення повною мірою захищає права громадян від бюрократичної тяганини, яка мала місце при оформленні скасованої прописки. Хотів би на це звернути особливу увагу, бо не виключаю, що від громадян спробують вимагати якісь інші документи. Тому всі громадяни повинні керуватися саме цим законом, а не вимогами бюрократів.

Реєстрація громадян України, які проживають за межами держави, здійснюється консульськими установами України за кордоном або іншими дипломатичними представництвами.

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

У відповідності з положеннями закону щодо реєстрації місця проживання у паспорті буде ставитися відмітка про реєстрацію чи зняття з реєстраційного обліку.

В законі записано, що місце проживання особи, яке на день набуття чинності законом підтверджувалося пропискою або було відповідно зареєстроване, вважається зареєстрованим.

Нелегалам — ні!

Важливою функцією запроваджуваної системи реєстрації має бути забезпечення умов боротьби зі злочинністю, зокрема таким її проявом, як тероризм, а також із нелегальною міграцією. Для нашої держави, що розташована на перехресті міграційних шляхів з Азії до Європи і нині відчуває справжній натиск нелегальних мігрантів, ця проблема є актуальною. Нелегальному проживанню іноземців слід покласти край. Введена законом система обов'язкової реєстрації місця проживання іноземців легка в застосуванні і необтяжлива, водночас вона стає дієвим інструментарієм санкцій, передбачених чинним законодавством.

■ ■ ■

Обмеження свободи пересування та вільного вибору місця проживання допускаються лише у випадках, передбачених Конституцією та законами України. Наприклад, у тих адміністративно-територіальних одиницях, які розташовані у прикордонній смузі. Сюди відносяться також і з них, що згідно з законом належать до зон з обмеженим доступом, та території, де введено воєнний або надзвичайний стан.

■

Крім того, визначено категорію осіб, щодо яких обмежується свобода пересування.

Йдеться про тих, до кого у відповідності з процесуальним законодавством застосовано запобіжні заходи, пов'язані з обмеженням або позбавленням волі, іноземців та осіб без громадянства, які не мають законних підстав для перебування в Україні.

Закон встановлює відповідальність за порушення права громадян на свободу пересування та вільний вибір місця проживання, передбачено оскарження в установленому порядку рішень з питань свободи пересування та вільного вибору місця проживання чи місця перебування особи, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб.

У нас діє значний масив нормативно-правових актів (за даними фахівців, близько 200 документів), що пов'язують реалізацію особами прав або виконання ними обов'язків з наявністю чи відсутністю в них прописки. У зв'язку з цим зазначені акти різних рівнів мають бути переглянуті з метою приведення їх у відповідність з положеннями Конституції України, прийнятим законом, загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права. Цей колосальний обсяг роботи має здійснити Кабінет Міністрів України.

Держреєстр і приватне життя

Про державний підхід до запровадження системи реєстрації свідчитиме, перш за все, збереження за людьми можливості користуватися усім комплексом соціальних послуг, передбачених законом. Є надія на те, що нова система зробить їх досконалішими і зручнішими за місцем реєстрації, тобто реального проживання громадянина.

Є і морально-психологічний ефект: з відміною прописки населення звільняється від принизливої і нав'язливої залежності від примх чиновницько-бюрократичного апарату.

В Україні вживаються заходи, спрямовані на приведення чинного законодавства у відповідність з міжнародними стандартами. Прийнято низку нормативно-правових актів, про що вже широко повідомлялось у пресі. Україна приєдналася до основних міжнародних актів з прав людини, уклала двосторонні угоди, здійснила реорганізацію системи державних органів, що виконують міграційне законодавство.

Проте національне законодавство з цих проблем, акти Президента та Кабінету Міністрів України, положення й інструкції, інші підзаконні акти центральних органів виконавчої влади не повною мірою приведені у відповідність Конституції України та нормам міжнародного права.

Особливу увагу варто звернути на законодавче опрацювання основних засад державної міграційної політики України, а також на розробку ряду законопроектів, які стосуються Державного реєстру фізичних осіб. З цієї проблеми опрацьовується кілька законодавчих актів. Треба сподіватися, що котрийсь із них буде взято за основу і на його базі створено оптимальний варіант закону, який забезпечуватиме правове регулювання у цій важливій галузі.

■ ■ ■

На нашу думку, слід звернути особливу увагу на дотримання прав людини в інформаційній приватності та захисті персональних даних. Ми неодноразово вказували розробникам цих законопроектів на надто великий перелік персональних даних, які доведеться подавати громадянинові, — десь близько 20 різноманітних документів. Тоді як для реєстрації місця проживання достатньо лише його заяви.

■

Отже, державну реєстрацію фізичних осіб не можна перетворювати на інструмент порушення прав людини. Вона не повинна бути потенційним джерелом зловживань, незаконних махінацій, зокрема використання певними політичними силами для визначення форм впливу на виборців, звуження права людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання. Необхідно, щоб такий закон, відповідно до статті 59 Конституції України, унеможливлював масштабне і некероване використання даних Державного реєстру. Основоположним елементом у системі захисту прав людини є судова влада. Разом з тим, потребує вдосконалення механізм забезпечення належного рівня виконання рішень Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції. Важливими є постанови пленуму Верховного Суду України, що містять роз'яснення для судів з питань, які викликають труднощі в їхній практиці, в тому числі з зазначених питань.

Одним із дієвих механізмів захисту права на свободу пересування та вільний вибір місця проживання є інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, конституційні положення якого сприятимуть виконанню положень прийнятого закону, в першу чергу — органами державної влади та місцевого самоврядування, посадовими і службовими особами, підвищенню їх відповідальності за дії чи бездіяльність.

Важливою правовою гарантією є закріплене у частині четвертій статті 55 Конституції України право звертатися по захист своїх прав і свобод до відповідних міжнародних організацій, членом яких є Україна. Йдеться про Комісію ООН з питань прав людини та Європейський суд з прав людини.

Геннадій УДОВЕНКО,
голова Комітету ВР
з питань прав людини,
національних меншин
і міжнаціональних відносин.

ПОЛІТИКА

Народу, котрий бідує, потрібний прогрес

Про необхідність конституційної реформи, відповідні дії народних депутатів України свідчить не тільки ситуація в країні. Але ще і результати грудневих виборів у Росії, названі представниками ОБСЄ вкрай сфальсифікованими, недемократичними. А іншими вони і не могли бути за системи влади, що має ті самі виразки, що і система влади в Україні.

Самовихваляння за допомогою контрольованих засобів масової інформації прихильників капіталізму (тобто націоналістів, демократів, лібералів, які стоять при владі ось уже 12 років і безжалісно, цинічно пограбували народ шляхом загальної приватизації) не може приховати одного факту. А саме — Україна, як і Росія, після забезпеченого корисливими, часто вкрай аморальними і жорстокими прихильниками капіталізму небаченого занепаду в усіх сферах життя в 1990-х роках, нині, фактично, стоїть на місці й нагадує людину, котра топчеться в болоті і дедалі більше занурюється в нього.

Реформа — вимога часу

Мені в депутатській роботі часто доводиться зустрічатися з цим. Приміром, розроблена мною і прийнята конституційною більшістю парламенту Концепція розвитку рибного господарства України не лише не реалізується, а й, навпаки, у зв'язку з капіталістичним курсом, приватизацією гинуть рибогосподарські підприємства України.

Моряки в пошуках роботи, поневіряючись по всьому світу, часто опиняються в складній ситуації. Я сприяв поверненню моряків на Батьківщину з африканських країн, Іраку. З цього приводу було прийнято підготовлену мною постанову Верховної Ради України —звернення до Президента США, глави уряду Великої Британії. Нині намагаюся допомогти повернутися морякам-громадянам України з іракської в'язниці, з півдня Африки, Канарських островів тощо.

Та забезпечити відновлення і розвиток рибної промисловості, забезпечити всіх моряків роботою можна тільки повернувши Україну на прогресивний соціалістичний шлях розвитку.

Мені вдалося врятувати деякі підприємства від ліквідації, надати конкретну допомогу багатьом підприємствам, однак за капіталістичної спрямованості вони щодня залишаються під загрозою знищення. Олігархи, котрі приватизували ці підприємства, а заодно і правоохоронні органи, порушуючи законодавство, затримують виплату заробітної плати.

За соціалістичних часів десять тисяч працівників керченського суднобудівного заводу «Залив», що випускав найкращі танкери у світі, стабільно одержували високу заробітну плату. Тепер кількість працюючих скоротилася в чотири рази, як і на багатьох підприємствах країни. Заробітну плату працівникам цього заводу, до приватизації якого має стосунок депутат Дмитро Жванія — член парламентського блоку Віктора Ющенка, затримують, за моїми даними, на кілька місяців.

Щодо забезпечення населення теплом я ініціював нараду в Міністерстві палива та енергетики, направляв звернення в усі владні інстанції, зокрема, 17 грудня 2003 року разом з іншими депутатами направив звернення до Кабінету Міністрів України, до Генерального прокурора України.

Нині робота керченської Камиш-Бурунської ТЕЦ і теплопостачання в Ленінському районі Криму, порівняно з минулим роком, трохи покращилися. Але тарифи, наприклад для навчальних закладів, непосильні для оплати, як і інші тарифи для населення.

Деякі міські голови, адміністрацій, не звертаючи уваги на протести людей, і, зокрема, на мої відповідні звернення, порушуючи Конституцію України, протягують через ради рішення про закриття, скорочення закладів освіти й охорони здоров'я.

Відвідав село Мар'ївка Ленінського району Автономної Республіки Крим, де ситуація така сама, як і в більшості сіл України. У минулому багатий колгосп згідно з капіталістичною реформою ліквідовано.

Голови сільської ради на зустрічі не було. Селяни скаржилися на неуважність з боку влади, на злидні, неможливість зорати, засіяти землю через відсутність у них техніки, на те, що в селі — гостра проблема забезпечення водою, паливом, на безпросвітність життя. Не маючи змоги зустрітися з головою сільради, звернувся до голови райдержадміністрації, котрий оперативно розглянув ці проблеми, але пояснив, що для їхнього розв'язання немає коштів.

Розірвати зачароване коло

Гадаю, нам усім уже час зрозуміти, що зростання цін, тарифів, відсутність коштів для розв'язання проблем пересічних громадян, бідність населення, безправ'я не зникнуть із заміною високопоставлених осіб. За нинішньої системи виборів зазвичай до влади приходять люди з великим капіталом, зацікавлені у збереженні нинішнього антинародного курсу, який збагачує їх. Влада забезпечить їм ще більші гроші, що на наступних виборах зберігає їм владу. Виходить замкнуте коло. Без конституційної реформи це зачароване коло розірвати неможливо. Життя народу не поліпшуватиметься.

Але якої спрямованості має бути реформа: капіталістичної чи соціалістичної? Члени блоку В. Ющенка стверджують, що треба зберегти капіталістичну спрямованість, що комуністичні партії зійдуть з політичної арени, і вказують на результати грудневих виборів у Росії.

Однак закликати до продовження нищівного курсу, обраного 1991 року, це все одно, що пропонувати людині, котра зайшла по горло в болото: йди далі, правильною дорогою йдеш. Ми вважаємо, що треба виходити з капіталістичного болота, повертатися на прогресивний соціалістичний шлях, який відповідає інтересам 90 відсотків населення.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ

Причин невдачі Компартії Російської Федерації кілька. По-перше, навіть капіталістичні експерти визнають: Компартії виділяли на телевізійних каналах Росії стільки само часу, скільки президентській «Единой России», тільки зі зворотним знаком. Про Компартію показували лише такі передачі, що чорнили її.

Порушуючи закон про вибори, Президент Росії В. Путін виявляв свою підтримку «Единой России». У найширших масштабах із цинічним, відкритим, грубим порушенням закону використовувався адміністративний ресурс, здійснювалася фальсифікація, у зв'язку з чим місія ОБСЄ заявила, що «результати виборів надзвичайно перекручені».

Обман чинився й у вигляді так званої боротьби з олігархами, що спостерігається і в Україні. Олігархія — це (у перекладі з грецької мови) правління небагатьох. Борець з олігархами В. Путін, на думку деяких експертів, піддав репресіям тільки трьох найбільших капіталістів в інтересах Потаніна і десятка інших олігархів, зберігши олігархічну владу — владу небагатьох, заявивши, що націоналізації не буде.

У нас в Україні члени блоку В. Ющенка лицемірно удають боротьбу з олігархами, хоча є прихильниками загальної приватизації, що закономірно породжує олігархів, і у своїх лавах мають олігархів, чого вони заперечувати не можуть.

І ми не сумніваємося, що такі недемократичні вибори, які позбавляють народ можливості свідомо виявити свою волю, готуються у нас в Україні.

По-друге, треба визнати, що позначилися і помилки комуністів. У компартій завжди буде менше засобів масової інформації, ніж у капіталістичних сил, що має спонукати комуністів до активної роботи у всіх верствах населення, до планомірної роботи з профспілками, ветеранськими, молодіжними та іншими громадськими організаціями. Така робота вимагає, щоб у центральних і місцевих органах партії були конкретні відповідальні особи, котрі регулярно звітували б про роботу у цих напрямах.

Крім того, сави морозови мають бути поза лавами Компартії, будь-яка ліва партія не повинна створювати блоки, союзи з капіталістичними, націоналістичними силами, інакше губиться обличчя партії, підривається авторитет, довіра до партії.

На жаль, в Україні політична сила, що називає себе соціалістичною, яка покликана бути спільницею комуністів, дедалі більше зближується напередодні президентських виборів із правим, проамериканським, націоналістичним блоком, обмовляє Компартію, що шкодить трударям, народу, призводить до втрати обличчя партії.

Газети комуністів, з одного боку, мають бути гострі, такі, як ленінська «Іскра», з другого боку, такі, що викликають великий інтерес різних, широких верств населення, і це забезпечить їм великий наклад. Приміром, у 1970 роках газета італійських комуністів «Уніта» виходила накладом у два мільйони, що сприяло значним успіхам італійських комуністів на виборах.

Підвищити відповідальність посадових осіб

Частина експертів стверджує, що блок В. Ющенка проти конституційної реформи, бо бажає продовження обраного 1991 року капіталістичного, антиросійського, пронатовського державного курсу, бачить можливість повторення російського сценарію: Єльцин із благословення США залишив після себе спадкоємця — В. Путіна, а Л. Кучмі США підкидають спадкоємця В. Ющенка.

Мешканці мого округу, котрі бідують, потерпають, як і більшість населення країни, від нинішнього курсу, які не бажають його продовження, двічі, у 1998 і 2002 роках, виявляючи довіру, обирали мене до Верховної Ради України, і я намагатимуся чесно, сумлінно виправдати високу довіру до кінця цього мого останнього терміну депутатських повноважень. Але бачу, що без ліквідації нинішньої системи виборів, без конституційної реформи життя безправного 90 відсотків населення не можна змінити на краще.

Запропоновану від імені комуністів Петром Миколайовичем Симоненком конституційну реформу підтримують поки що не тільки комуністи, а й депутати-центристи, які не бажають обрання президента — ставленика націоналістів.

Суть законодавчих пропозицій депутатів-комуністів — забезпечити відповідальність законодавців, уряду України, повноваження якого розширюються, Президента України, повноваження якого значно зменшуються.

Вибори законодавців проводити лише за партійними списками. Має бути змагання програм, а не грошових мішків. Партії, що одержали більшість на виборах, формують уряд, обирають Президента, відповідають за їхню діяльність. Компартія проти подовження терміну повноважень Верховної Ради України, проти обрання 2004 року парламентом Президента України.

Якщо партії, що перемогли і створили парламентську більшість, які обрали главу уряду, Президента України, діятимуть не відповідно до інтересів народу, то на наступних виборах вони не отримають бажаної підтримки від нього. Це буде потужним стимулом для роботи вищих органів влади в інтересах народу. Зачароване, замкнуте коло виборів, що триває від 1991 року, треба розірвати.

Будемо реалістами, тільки це спричинить прогрес у суспільстві, економіці, у всіх сферах життя країни.

Віктор МИРОНЕНКО,
народний депутат України, член фракції Комуністичної партії.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Платник податків не повинен зазнавати збитків

Від того, як почувається платник податків (підприємець) у суспільстві, залежить економічний розвиток держави. Якщо податкове законодавство стабільне й підприємець упевнений у завтрашньому дні — він планує розвиток свого підприємства, майбутнє тощо. І навпаки, якщо податкове законодавство занадто ускладнене та часто змінюється, права платника податків не визначені, перевірки дуже тривалі й відбуваються у непередбачені строки — підприємець, перестраховуючися, побоюється робити значні інвестиції. Саме таку модель розвитку нашої економіки ми маємо сьогодні, й саме це нас не задовольняє.

Як відомо, в чинних законах стосовно оподаткування виписано головним чином обов'язки платника податків, а його права — то норми майже виняткові.

Фахівці Асоціації платників податків України під керівництвом народного депутата України, президента асоціації Степана Гавриша розробили проект закону «Про статус платника податків». Під час підготовки документа використано не лише вітчизняний, а й світовий досвід урегулювання відносин: платник податків — держава. Асоціація звернулася до громадськості з пропозицією взяти участь у його обговоренні. Для цього законопроект спрямовано до об'єднань громадян в усі регіони нашої держави, а також регіональним організаціям асоціації.

Нині багато кажуть і пишуть про підтримку розвитку підприємництва, але далі розмов справа не йде. Тим часом платник податків давно заслуговує на те, щоб мати свій окремий закон і не бути беззахисним перед армією контролючих органів. Прийняття згаданого закону стане своєрідним «оберегом» для кожного платника податків.

У проекті чітко визначено обов'язки та права платників податків, механізми забезпечення цих прав з боку держави, права громадських організацій, які за своїм статутом відстоюють права та інтереси платників податків, визначено створення спеціального фонду для компенсації збитків, які утворилися у зв'язку з порушеннями законодавства з боку представників контролюючих органів держави.

На кожну норму права є норма обов'язків державних органів влади із забезпечення цих прав.

На думку розробників проекту, створення компенсаційного фонду має особливе значення. По-перше, цей фонд буде створено за рахунок штрафів і пені, які сплачують платники податків за порушення податкового законодавства. По-друге, перерахування коштів платникові податків може бути здійснено за такими умовами: рішення контролюючого органу про те, що їх представниками порушено чинне законодавство, рішення суду за позовом платника податків щодо відшкодування збитків, утворених неправомірними діями представників контролюючих органів. Держава не зазнає збитків. Збитки платника податків компенсуються за рахунок коштів, які сплачують платники податків у разі порушення ними податкового законодавства.

Володимир ПУСТОВОЙТОВСЬКИЙ,
перший віце-президент, голова правління Асоціації платників податків України, народний депутат України другого скликання, член робочої групи.

Голос України

Припинити наругу над історичною пам'яттю народу!

ФАЛЬСИФІКАТОРАМ — БІЙ!

Україною продовжує крокувати розпочата за ініціативою Організації ветеранів України естафета «Слава визволителям Вітчизни», присвячена 60-річчю визволення України від фашистських загарбників та наближенню ювілею Перемоги у Великій Вітчизняній війні. 6 листопада відсвяткував 60-річчя свого другого народження й наш славний Київ. В урочистостях, присвячених датам визволення, повсюдно беруть участь тисячі й тисячі громадян України.

Не залишаються осторонь естафети ні влада, ні ЗМІ. І це зрозуміло. Адже йдеться не просто про визволення нашого народу і землі від окупантів, а про врятування Вітчизни і всього людства від загибелі.

■ ■ ■

Варто нагадати: хоч як ненавидів все радянське Уїнстон Черчілль, але ж офіційно заявив у вересні 1944 року, що «саме російська армія випустила кишки із германської воєнної машини». А у лютому сорок п'ятого в поздоровленні з нагоди 27-ї річниці Радянської Армії написав: «Майбутні покоління визнають свій борг перед Червоною Армією так само беззастережно, як це робимо ми, хто дожили до того, щоб бути свідками цих чудових перемог»

■

Ми нагадуємо ці історичні свідчення тому, що у зв'язку з естафетою «Слава визволителям Вітчизни», зокрема в зв'язку з 60-річчям битви за Дніпро і визволення Києва, в пресі поряд з правдивими працями й спогадами, з'явилися публікації, які не можна розцінити інакше, як блюзнірське знущання над історією Великої Вітчизняної війни, над історичною пам'яттю нашого народу.

Прикладом можуть бути дві публікації В. Короля, що обіймає посаду професора кафедри новітньої історії України Київського Національного університету ім. Т. Шевченка. Одна з них подана в формі інтерв'ю у газеті «Персонал» (№ 39 від 3-9 листопада 2003 р.), друга — у вигляді статті в газеті «Київська правда» за 4 листопада 2003 року.

Про що йдеться в цих публікаціях? Може, про військово-стратегічне, політичне та історичне значення форсування Дніпра і визволення Києва, про надзвичайну складність і вагомість цієї операції в ході Великої Вітчизняної війни? В інтерв'ю про це немає й згадки, а в статті обсягом на два газетні підвали є лише одне речення: битва за Дніпро «значною мірою вплинула на подальший хід воєнних дій і сприяла розгрому ворога».

І це про битву, яка остаточно закріпила і розвинула корінний перелом у ході всієї війни, поховала надії Гітлера на «Східний вал», а з ним і на подальшу окупацію Правобережної України і сусідніх з нею країн Європи. Про битву, яка прискорила прийняття союзниками СРСР рішення про відкриття другого фронту проти Німеччини. Про битву, яка розпочала визволення від фашистів правобережних земель України і сусідніх країн і тим врятувала мільйони і мільйони людських життів. Хіба всього цього не знає автор?

Може, публікації В. Короля присвячені героїзмові та звитязі радянських воїнів у тій доленосній і тяжкій битві? Ні, і цього немає. В інтерв'ю, що займає цілу газетну полосу, про героїзм наших воїнів є лише один невеличкий абзац і три окремі фрази, а в статті із 13 колонок тексту про це лише одна колонка, а інші 12 — про «трагедію» подолання Дніпра. Такий підхід — не випадковість, а свідома позиція автора, який на початку статті в «Київській правді» заявив: події на Дніпрі «надто загероїзовані».

Так писати про битву, в якій поклали своє життя понад чверть мільйона радянських воїнів, а десятки тисяч (!) були нагороджені орденами і медалями, в тому числі майже 2,5 тис. стали Героями Радянського Союзу, можна лише тоді, коли поставлена мета розвінчати Перемогу й героїзм загиблих і живих учасників тієї битви і загалом Великої Вітчизняної війни. Аналіз публікацій В. Короля, як і подібних публікацій інших авторів, наприклад, Я. Тинченка в газеті «Киевские ведомости» (28. X.2003) і М. Павлова в газеті «Московский комсомолец в Украине» (5—12.11.2003), свідчать, що вони роблять саме цю ганебну справу.

Йдеться ось про що. Рецензовані публікації зосереджені головно на трагедії людських втрат Радянської Армії за Дніпро. При чому втрат лише Радянської Армії, бо про втрати вермахту в статті лише одна фраза. Безперечно, у дослідженні з історії війни та ще такої кровопролитної, якою була наша Велика Вітчизняна і, зокрема, битва за Дніпро, неприпустимо обходити питання людських втрат. В ім'я світлої пам'яті героїв-співвітчизників, полеглих за справедливу справу визвольної війни. В ім'я їхнього подвигу, що формує патріотизм нащадків. В ім'я уроків минулого на майбутнє... Окрім того, кожний справжній науковець, тим паче патріот, має розумом і серцем відчувати надзвичайну відповідальність й особливість цього питання, бо йдеться про жертви радянських людей заради життя на Землі, в тому числі й життя того, хто пише про ті події!

І тому висвітлення проблеми людських втрат нашої армії, підкреслимо — саме Радянської Армії, потребує абсолютної об'єктивності, врахування всіх обставин війни в цілому, тієї битви і кожного її бою зокрема. Потребує розуміння і врахування насамперед того факту, що у нашого народу і армії в тій війні взагалі не було альтернативи: потрібна була лише Перемога! Будь що! Адже йшлося про те, бути чи не бути нашому народові, жити чи бути знищеним! Йшлося про врятування, про визволення Батьківщини від окупантів!

Цього наче не помічають такі, як Король, новітні переписувачі історії! Не хочуть вони зважати й на конкретні обставини битви за Дніпро. На те, що ця велика річка була для вермахту чи не найостаннішою надією не програти війну. Що недаремно ще в серпні 1943-го Гітлер наказав створити тут «Східний вал», підкресливши, що «швидше Дніпро потече назад, ніж росіяни подолають його». Що за три місяці фашисти і на лівому, а особливо на правому березі Дніпра, встигли створити справді міцну багатолінійну оборону і перекинули сюди війська з Європи. Що в жовтні з'єднання вермахту отримали наказ не здавати Київ, «хоч яких би жертв це коштувало». Що відступаючи за наказом Е. Коха, зруйнували всі залізничні й шосейні дороги до Дніпра, всі мости через річки, спалювали населені пункти, отруювали колодязі, нищили або виганяли на Захід мирне населення...

Про все це у В. Короля лише одна фраза: мовляв, німці підготувалися до опору належно...

У публікаціях В. Короля і таких як він немає навіть натяку на ті умови, за яких нашій армії довелося після виснажливих боїв на Курській дузі поспішати форсованим маршем до Дніпра, щоб не змогли фашисти укріпити «Східний вал». Про них 26 вересня 1943 року командувач військами Воронезького фронту М. Ватутін доповідав Й. Сталіну:

■ ■ ■

«Тили армій і фронту розтяглися від Бєлгорода до Дніпра на 480 км, що зовсім не дає змоги нормально забезпечувати війська боєприпасами... Від Сум—Лебедина на 330 км усе доправляється лише автотранспортом», бо залізничні комунікації сильно зруйновано. Бракує пального, особливо для авіації, не можна підвезти важку техніку, понтони, тощо. (Див. Героїчний Київ. — К.: Україна, 2003, с. 234).

■

В. Король не може не знати цього, як і інших документів. Але обминає їх цілковитою мовчанкою. Як замовчує і ті обставини, що німецька стаціонарна оборона була на високому правому березі Дніпра. Що форсування річок, та ще й таких великих як Дніпро, є чи не найскладнішою бойовою операцією. Що завжди втрати війська, яке наступає, значно перевищують втрати тих, хто в обороні, та ще й за умов, коли оборонці — на високому березі, а наступаючі — на широкому плесі ріки, де тоне навіть легкопоранений, якого врятували б у бою на суші...

Все це оминає В. Король та його однодумці.

Вихваляючи німецькі війська як «добірні», а генералів (зокрема Гота), як «найталановитіших», В. Король на кожному кроці чорнить радянське командування:

«авантюрний штурм річки»; «ганебні прорахунки командування»; «злочин нашого командування»; Г. Жуков «вважав себе новим Наполеоном». В іншому місці автор пише: «Великий гріх нашого командування, яке фактично втопило десятки тисяч людей у Дніпрі, намагаючись у найкоротші терміни («до річниці Жовтневої революції») і не чекаючи, доки буде наведено понтони тощо, захопити згадані плацдарми».

Так змалював В. Король радянських командирів і генералів-переможців, які успішно здійснили одну з найскладніших операцій тієї війни — форсування Дніпра. Навіть німецькі генерали (приміром, А. Дорн) по війні із здивуванням писали, що «ніяка наша пильність не могла завадити росіянам з допомогою різних засобів форсувати річку вночі». А англо-американські дослідники Другої світової війни (наприклад, англієць Б. Ліддел Гарт) зробили висновок: «Росіяни швидко форсували Дніпро в кількох місцях і захопили плацдарми на західному березі. У такий спосіб було поховано надії німців...»

Чим доводить свої звинувачення В. Король? А нічим! Посилаючись на спогади письменників В. Астаф'єва, О. Довженка, А. Дімарова та своєї матері, автор змальовує жахливі картини форсування Дніпра: як «пінилися червоні буруни», як поле під Кагарликом було «встелено сотнями вбитих», як «в районі Лютежа трупами було, неначе греблею, перекрито річку. А коли вдарили морози, саперам довелося підривати ці «дамби з людських тіл», як «тіла загиблих у цій м'ясорубці прибивалися аж до берегів Туреччини»...

В. Король без жодних посилань подає фантастичні цифри загиблих і описує, як, начебто, польові військомати вчиняли «облави по хатах», хапали молодих хлопців і «необстріляних юнаків без підготовки, військового обмундирування, відповідного озброєння, навіть без прийняття присяги відразу кидали в бій. Навмисно...».

Отак «патріот» В. Король змальовує героїв тієї битви: вони гинули не в смертельному двобої, а як отара овець...

Ми, ветерани Великої Вітчизняної війни, учасники битви за Дніпро, вчені — члени Центру захисту правди історії Великої Вітчизняної війни, заявляємо: рецензовані публікації В. Короля, як і йому подібних, є свідомим паплюженням історичної правди й пам'яті, підробкою історії.

Як науковець В. Король, мав би керуватися документами, а не таким сумнівним джерелом, як спогади В. Астаф'єва або записи в щоденнику О. Довженка, зроблені, як там зазначено, «зі слів В. Шкловського»! Причому В. Король упереджено добирав спогади лише з критичним, антирадянським змістом. Він не використав жодного із безлічі спогадів справжніх учасників форсування Дніпра — маршала Г. Жукова, генералів О. Василевського, К. Москаленка, К. Рокоссовського, І. Герасимова, М. Пилипенка, П. Рибалка, С. Мартиросяна та інших, учасників тих боїв — академіка П. Тронька, письменників О. Авдєєнка, М. Бажана, Ю. Бондарєва, Б. Галіна, Л. Леонова, написаних у роки війни і опублікованих в антології художніх творів про Велику Вітчизняну війну.

Ось такий вигляд має об'єктивність В. Короля. А ще наочніше його і таких, як він, заангажованість, політична кон'юнктура й ненауковість проглядаються у тому, здавалося б, неприпустимому факті, що ні він, ні інші паплюжники героїчної історії Великої Вітчизняної війни не використовують першоджерел, документів.

Не використовують свідомо, бо документи про ту битву викривають концепції фальсифікаторів. Зокрема, показують надзвичайну складність умов, за яких здійснювалася та стратегічна операція, розкривають продуману стратегію й тактику радянського командування, пояснюють і той факт, чому доводилося поспішати, бо, як сказано в директиві Ставки ВГК від 3.11.1943 року, кожний день затягування операції «дає лише переваги ворогові, дозволяючи йому зосередити свої сили», й призводить до наших ще більших втрат. У тогочасних документах немає тих жахливих картин про, як пише В. Король, «злочини радянського командування», про загороджувальні загони і необстріляних хлопців, котрих заганяли в Дніпро. Зате там є те, про що не пише В. Король та його однодумці — про масовий героїзм радянських воїнів. Наведемо лише один приклад з політдонесення політуправління Воронезького фронту від 13 жовтня 1943 року:

■ ■ ■

«Коли наша піхота, — йдеться у політдонесенні, — 26 вересня переправлялася через Дніпро, група фашистів, які прорвалися до берега, відкрила вогонь по наших бійцях, що висаджувалися. Рядовий Боровський, перебуваючи на лівому березі, відкрив зі свого кулемета нищівний вогонь по ворогові і вбив майже 40 гітлерівців, а інших змусив відступити. Після цього він побачив, що деякі наші поранені бійці тонуть у Дніпрі. Розшукавши човна, Боровський кинувся їм на допомогу і за два рейси врятував 11 солдатів. Коли Боровський поплив утретє, ворожа куля наздогнала його»

■

Ось справжня картина бою! Але фальсифікаторів вона не цікавить.

Аналіз праць В. Короля та інших свідчить, що на правду історії війни ведеться цілеспрямований і свідомий наступ, викреслюються з історичної народної пам'яті найславетніші сторінки.

Отже, публікації статей В. Короля, а також інших авторів ми розглядаємо як спеціальне замовлення певних політичних сил, спрямоване на перекручення історичної правди про Велику Вітчизняну війну 1941—1945 років, паплюження полководницької діяльності всесвітньо відомих радянських воєначальників та героїчних подвигів воїнів Радянської Армії і Флоту.

Ми, ветерани Великої Вітчизняної війни, висловлюємо своє обурення з цього приводу і вимагаємо притягнення фальсифікаторів до відповідальності згідно із Законом України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

І. ГЕРАСИМОВ, голова ради Організації ветеранів України, народний депутат України, генерал армії; Ф. ІЩЕНКО, перший заступник голови ради Організації ветеранів України, генерал-полковник; В. ВОРОНЦОВ, заступник голови ради Організації ветеранів України, генерал-полковник; Г. КУЗЕНКО, заступник голови Всеукраїнського об'єднання Героїв Радянського Союзу, учасник битви за Дніпро і визволення Києва, полковник; Ю. КОРОТКІН, заступник голови комітету ветеранів війни Організації ветеранів України, контр-адмірал; Г. ВАНЄЄВ, голова Центру захисту правди історії ради Організації ветеранів України, професор, доктор історичних наук, капітан І рангу; Ю. ШИЛОВЦЕВ, заступник голови Центру захисту правди історії ради Організації ветеранів України, професор, доктор історичних наук, підполковник; А. СВІЛЮКОВ, повний кавалер ордена Слави, майор.

Ми, ветерани Великої Вітчизняної війни, учасники битви за Дніпро, вчені заявляємо: рецензовані публікації В. Короля є свідомим паплюженням історичної правди

«Білий» танець надії

Після шістьох операцій, які перенесла ця симпатична дівчина, вона навчилася змагатися

Лікарі, здається, зробили неможливе: все-таки поставили її на ноги, хоча недуга до кінця не відступила. Наперекір хворобі Таня, так звати нашу героїню, напередодні Новорічного свята взяла участь у конкурсі краси «Міс зачіска-2003». Перед тим здійснилася ще одна її заповітна мрія — вона навчилася танцювати...

«Ще кружлятимеш, красуне!..»

Таня навчається в одному з вінницьких вузів. Опановує спеціальність соціального працівника.

Коли конкурсантки виходили на сцену, дехто із студентів не вірив: «Невже це наша Таня?» Автор публікації бачив її фотографію на університетській дошці пошани (третій рік поспіль Таня — відмінниця навчання). Дивився на неї, коли під час конкурсу виходила на подіум. Зізнаюся по щирості, мені здалося, що це дві різні людини. Та скількох зусиль коштував їй той вихід на сцену...

Важкі експерименти

Першу операцію Тані зробили, коли була ще зовсім крихіткою: їй виповнився лише один рік.

Першу операцію хірург обласної дитячої лікарні Савицький провів бездоганно. Та радість батьків була недовга. Після другої операції, проведеної у тій само обласній дитячій лікарні, ситуація повторилася.

Батькам порадили звернутися до спеціалізованої клініки. Так їхня донька опинилася на лікарняному ліжку спеціалізованого медичного закладу — філіалу Дніпропетровського інституту експертизи працездатності інвалідів. Він розташований у Вінниці на Хмельницькому шосе. Там Таню взяли на чергу на апарат Ілізарова. Потім хірург Вадим Козловський під керівництвом кандидата медичних наук, учня знаменитого Ілізарова Василя Берка прооперував маленьку пацієнтку ще раз.

Згодом довелося операцію повторити. А своєї черги на апарат Ілізарова вона чекала довгих десять років! П'яту і шосту операції Тані робили у вже згаданій обласній дитячій лікарні.

Щоб підтримати дух дівчинки, лікарі щоразу повторювали: «Все буде гаразд, ще танцюватимеш, красуне...» Так воно зрештою й сталося.

Дівчинка переросла хворобу.

«Мамо, знайди сукню...»

Як вона хотіла танцювати!.. Бувало, очей не відводила від ніг танцюючих. Навіть людей оцінювала по-своєму: спочатку дивилася на ноги, а вже потім на обличчя. Коли сама зуміла стати на ноги, проблем не поменшало. Особливо із взуттям.

Спробувати зробити перше танцювальне па для Тані було щось на зразок стрибка без парашута. Але вона настирлива, вольова. День за днем тренувала свої ноги, повторюючи при цьому: ви в мене сильні, міцні...

Коли на одному із студентських вечорів оголосили «білий» танець, Таня не зуміла стримати свої почуття і пішла танцювати.

Конкурс на кращу зачіску, в якому брала участь Таня, відбувався у вінницькому палаці «Зоря». Вона готувалася до нього, хотіла вийти у білосніжній сукні. Знайома пообіцяла позичити, та за декілька днів до свята розчарувала.

— Такого схвильованого голосу доньки я, здається, ще не чула, — розповідає мати Тані. — Вона ніколи не телефонує з університету. А тут раптом у слухавці чую ледь не схлипування: «Мамо, прошу тебе дуже-дуже: позич у когось для мене вбрання».

Мама не була б мамою, якби не виконала це прохання. Водночас подумки бідкалася: у що та взується? Не кажучи мамі жодного слова, Таня перетворила свої кросівки на чудові туфельки. Матері приємно, що допомагав їй в цьому не казковий, а справжній принц. Схоже, донька зустріла свою долю.

Диплом стане талісманом

Нашу героїню уже попередили: як тільки вона закінчить навчання й отримає диплом, їй зменшать розмір допомоги з інвалідності. Точніше кажучи, змінять групу: замість другої матиме третю. Відповідно уріжуть платню, хоча вона й так невелика. Відверто кажучи, це не піддається логіці, але що написано пером...

Дивує інше. Фізична вада у Тані уроджена. Однак групу інвалідності дали лише коли їй виповнилося дев'ять з половиною років. Чому так пізно? Ніхто не дає відповіді. Однак, зрештою, не про це мама найбільше думає. Всі її думки — і раніше, і нині — про рідне сонечко. А ще — про тих, хто хоч чимось допоміг підтримати Тетянку. З особливою теплотою мати відгукується про обласний Фонд інвалідів. Завдяки виділеним коштам донька має можливість здобувати освіту. Дівчинка, про це вже згадувалося, на всі «сто» виправдовує довір'я: вона відмінниця. Таня добре вчиться, бо вірить, що отриманий диплом стане ще одним щасливим талісманом на її подальшій життєвій дорозі...

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Сад талантів

Конкурс «Вірю в майбутнє твоє, Україно» проводитимуть у три етапи: районний і міський — до 20 лютого, обласний, у Криму, Києві та Севастополі — до 20 березня, заключний, Всеукраїнський — до 20 квітня

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У підсумку розглядатимуться твори лише переможців регіональних конкурсів. Змагатимуться учні загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів на кращий літературний твір. Конкурс вже шостий рік поспіль проводить Фонд інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття» разом з Міністерством освіти і науки України, набули неабиякого розмаху: на всіх етапах конкурсу від дня його заснування взяло участь понад 70 тисяч школярів. Десятки переможців отримали рекомендації фонду і стали студентами вищих навчальних закладів України.

За словами ініціатора конкурсу, голови ради Фонду інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття», народного депутата України Богдана Губського, «щороку ми відкриваємо в наших дітях справжній сад талантів, якому допомагаємо розквітнути й утворитися добірними плодами на рідній землі». А першоквітами стають щорічні колективні альманахи поетичних, прозових та публіцистичних творів переможців конкурсу, що солідним тиражем виходять у світ коштом фонду.

Журі конкурсу, яке незмінно очолює відомий поет і журналіст Петро Перебийніс, аж ніяк не сковує політ юних муз певними тематичними рамками. Головне — твори мають бути українською мовою і відображати власне ставлення юних авторів до подій, характерів, явищ людського буття.

Тим, хто стане першим на останньому етапі, та їхнім наставникам-учителям вручать спеціальні дипломи, цінні подарунки. А найобдарованіші серед випускників шкіл отримають рекомендації для вступу до вищих навчальних закладів без іспитів — на правах переможців Всеукраїнської універсіади «Інтелектуал-XXI століття».

КРИМІНАЛЬНІ НОВИНИ З ІНТЕРНЕТ-ПАВУТИНИ

Екс-прем'єра обміняють на бруклінського мафіозі?

Схоже, що відомому сан-франциському в'язневі з панамським та українським паспортами гр. Павлові Л. пощастить повторити долю легендарного радянського розвідника Абеля, — сенсаційно **повідомляє «cripo. ua»**. Не в сенсі викрадення таємниці атомної бомби, а в сенсі міждержавного бартеру, простіше — обміну. Пригадуєте? Нашого розвідника свого часу обміняли на збитого над СРСР американського пілота-шпигуна Пауерса. Сайт припускає думку про домовленості високих чинів стосовно прискорення передачі нашого колишнього прем'єра і депутата в обмін на видачу Україною «представника російської мафії в Брукліні» гр. Натана Г., якого США розшукували по всьому світові за підозрою у вбивстві чемпіона Америки з боксу. Переховуючись під чужим іменем у... Бердичеві, Натан Г. потрапив до рук наших правоохоронців, і зараз житомирська прокуратура проводить з ним слідчі дії.

Чому нашого ув'язненого політика-«важковаговика» американці можуть поставити на терези з якимось злочинцем-«побутовиком»? На сайті висловлено думку, що Вашингтону вкрай важливо напередодні президентських виборів завершити слідство у справі вбивства чемпіона, яке набуло неабиякого резонансу серед заокеанських виборців.

Допитали, ще й до ліжка прикували

Екс-голову одного з міст Луганської області гр. С. Л., якого звинувачують у криміналі й тримають у слідчому ізоляторі, доставлено до кардіологічного відділення центральної лікарні в передінфарктному стані, — **повідомляє «maidan. org. ua»**.

За словами лікаря, незважаючи на тяжкий стан, колишній мер цілодобово прикутий наручниками до ліжка, біля якого чергують троє міліціонерів. До хворого не допускають навіть дружину.

У зв'язку з цим голова правління луганського Громадського комітету захисту конституційних прав і свобод громадян звернувся до Генерального прокурора України, міністрів охорони здоров'я і внутрішніх справ, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та спеціального доповідача ООН з питань тортур з проханням вжити термінових заходів.

Фотографує — по фейсу його!

Чоловік, схожий на голову одного з комітетів Держдуми Росії пана П., вчинив п'яний дебош під час вечірки в одному з московських клубів, — **повідомляють «Грани. Ру»**. Матюкаючись, він вирвав з рук фотографа клубу цифрову камеру, що необережно увічнила фейс нещодавно обраного депутата, і розбив її. Від держдумівця дісталося персоналові клубу, зокрема його охоронцеві, якому, начебто, зламали ребро. Викликана міліція відпустила дебошира після пред'явлення останнім депутатської посвідки.

Підготував Анатолій БЕНЬ.

ВІД ВЕДУЧОГО. Оскільки наше законодавство не визнає Інтернет-видання за ЗМІ, а отже, не позбавляє журналіста відповідальності за опубліковане навіть у разі посилання на конкретний Інтернет-сайт, то мусимо обходитись без прізвищ й офіційних назв. Дякуємо за розуміння.

Контрабандисти знахабніли

Група зловмисників, погрожуючи зброєю, примушувала прикордонників залишити пост, щоб переправити до Словаччини велику партію контрабандних цигарок. П'ятеро невідомих у камуфляжній формі, що підійшли до прикордонного наряду поблизу пункту пропуску Малий Березний, були «екіпіровані» радіостанцією, налаштованою на хвилю прикордонників, та мисливською рушницею.

Прикордонники, аби виграти час, вдали, що пристають на зухвалу вимогу, й викликали підмогу. Оперативно-пошукова група прибула на місце події за лічені хвилини. П'ятьох контрабандистів було затримано на нашому боці, ще сімох їхніх спільників — на словацькому. Усі вони — мешканці Великоберезнянського та Перечинського районів. За оцінками словацької сторони, вартість контрабандних цигарок становить близько 10 тисяч доларів США, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Закарпатська область.

Чорноморське приміряє

Та дехто хоче й далі бачити селище

САМОВРЯДУВАННЯ

Ще три-чотири роки тому Чорноморське зовні мало такий само вигляд, як і більшість військових містечок — невиразний і одноманітно сірий («Мов солдатська шинель», — щоразу спливало на думку при відвідинах таких населених пунктів). А нині це доволі ошатне селище міського типу з упорядкованими вулицями й прилеглими до житлових будинків територіями, з численними магазинами й об'єктами побутового призначення, вітрини яких рясніють рекламним розмаїттям. Відрадні зміни сталися після того, як 2001 року Чорноморське вийшло з підпорядкування Міноборони й розпочало цивільне життя. Хоча орган місцевого самоврядування — селищна рада — й існував тут задовго до цього, ще з 1988 року, та, маючи мізерний бюджет, якого ледве вистачало на зарплату посадовцям, він мало впливав на життєзабезпечення й розвиток Чорноморського. Все залежало від дотацій військового відомства, а вони стрімко зменшувалися, останнім часом їх уже бракувало на найнагальніше — утримання в належному стані житлового фонду.

— Це що ж, — запитую селищного голову **Олександра Ружина,** — кишені цивільного одягу, виходить, щедріші?

— Не самі по собі. Якщо про це дбати. А для порівняння, щоб конкретно відповісти на ваше запитання, назву лише дві цифри: якщо в 2000 році бюджет селища становив майже 100 тисяч гривень, то зараз — близько 1,3 мільйона. Є різниця?

Ще й яка! Але й отих грошей Чорноморському вкрай замало. Бо то лиш зовні він причепурився, а для повноцінного життєзабезпечення селища коштів потрібно у кілька разів більше. Хоча воно й під боком, як мовиться, в обласного центру, але досі не газифіковане, тут часті перебої з водою, електропостачанням, «кульгає» опалення жител узимку. Вкрай необхідно терміново провести комплекс заходів з берегоукріплення, бо над деякими будинками нависла загроза обвалу в море. Є проблеми із забезпеченням 10-тисячного селища закладами охорони здоров'я, освіти, культури. Щоб вийти зі скрути, потрібні чималі кошти.

Одним із головних фінансових джерел може і має стати земля. Точніше — здача її в оренду. Адже земля тут не проста, а, можна сказати, золота. Наприкінці 90-х років тутешнє узбережжя Чорного моря урядовою постановою оголошено рекреаційною оздоровчою зоною і визнано одним із кращих, з огляду на екологічний стан. Це оцінив тодішній начальник Одеського морського торговельного порту Микола Павлюк, нині народний депутат, Герой України. Він швидко знайшов спільну мову з Олександром Ружиним, селищною радою. Минуло небагато часу, і за півтора кілометри від колишнього військового містечка та за 200 метрів від моря з'явився не бачений досі на всьому північно-західному причорноморському узбережжі

■ ■ ■

Якщо в 2000 році бюджет селища становив майже 100 тисяч гривень, то зараз — близько 1,3 мільйона. Є різниця?

■

оздоровчий комплекс «Чабанка» (так колись називалася ця місцина): корпуси й котеджі сучасного європейського типу

оточує зелена зона зі ставками й фонтанами, у всі пори року функціонує аквапарк «Посейдон», споруджується гольф-клуб. У планах — створення яхт-клубу та басейну з штучною хвилею, де буде можливість займатися серфінгом... Якщо портовики відпочивають тут на пільгових умовах, то багаті люди з різних міст України й зарубіжжя платять за це чималі гроші. Ну, а Чорноморське має від комплексу подвійний зиск: тут знайшли непогано оплачувану роботу кілька сотень мешканців селища, а за оренду землі орган місцевого самоврядування отримує від порту щомісяця 78 тисяч гривень — майже річний недавній бюджет.

— Можна мати й більше, — вважає Олександр Ружин. — Для цього треба лише прискорити процес передачі селищній раді земель, що не використовуються Міністерством оборони за призначенням. А бажаючі освоювати тутешні рекреаційні території знайдуться... Якщо процес інвентаризації та передачі житлового містечка від Південного оперативного командування МО України Чорноморській селищній раді йде, хай і непросто, вже майже рік, то передача земель, переконаний О. Ружин, штучно гальмується. На замовлення селищної ради Одеська філія Інституту землевпорядкування навесні цього року провела інвентаризацію так званих земель оборони в межах селища Чорноморське. І що ж з'ясувалося? Маючи тут 514 гектарів землі, військовики використовують за цільовим призначенням тільки 246 гектарів. Ще 233 гектари для потреб оборони не використовують зовсім, 28 — використовують лиш епізодично, близько семи гектарів — не за цільовим призначенням. Чорноморській селищній раді, отож, може бути передано 268 гектарів землі. На яких невдовзі розташувалися б нові оздоровчі комплекси, об'єк-

Мешканці Сторожинця проти

або Навіщо лягати під танки,

ФАКТ

У прикордонному райцентрі Сторожинець, що на Буковині, вирують пристрасті європейського масштабу. Збурені недавнім рішенням XII сесії IV скликання міської ради від 9 січня 2004 року мешканці міста шлють звернення у всі інстанції — від голови облдержадміністрації до Кабміну, Верховної Ради і Президента.

Фото .

Йдеться про рішення уряду про створення на базі Сторожинецького танкового полку, який після підписання угод з ЄС передислоковано із століметрової прикордонної зони, пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, котрі незаконно опинилися в Україні. Схоже, громада, а звернення до перших посадовців держави підписали понад 800 осіб, ще ніколи так не підтримувала свій депутатський корпус, а місцеві депутати ще ніколи так активно не блокували рішення уряду. Річ у тім, що Сторожинецька міська рада діє не самостійно, а має порозуміння і підтримку Чернівецької обласної державної адміністрації. Це той випадок, коли партійні, господарські, особисті інтереси різних гілок влади цілком збігаються без жодного тиску зверху чи різного штибу агітацій.

Агітують, тобто опрацьовують саме мешканців Сторожинця, розписуючи їм у недалекому майбутньому страшні картини інфекційних епідемій, розгул криміналітету, демографічний вибух за умов порушення расової чистоти. І сторожинчани, мало не кожен з яких має родичів-остарбайтерів в Італії, Португалії, Іспанії, Греції, США, сторожинчани, котрі все життя живуть у добросусідстві з румунською, польською та українською громадами, намагаються відгородитися від світу сумнівними політичними амбіціями. Кому це вигідно?

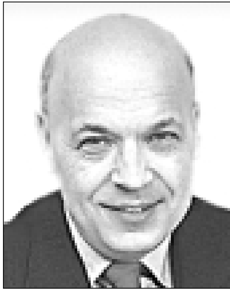
Схоже, тим, хто вже накинув оком на нерухоме майно танкового полку, хто вже подумав, де буде чий магазин, де чий бар, чия дискотека, чия квартира, а можливо, вже й узяв аванс. Тепер, коли доведеться виконувати рішення уряду, все треба повертати на круги своя. А це нелегко. Ой, як нелегко. Ясна річ, серед депутатів і серед більшості рекрутованої ними на спротив уряду громади є люди, які щиро побоюються, що із відкриттям табору життя у Сторожинці стане гіршим. Хоча куди ще гірше.

Тож спробуємо розібратися, чим загрожує табір для нелегальних емігрантів (таких у маленькій Швеції аж сім) мешканцям Сторожинця?

КОМЕНТАР

Нічого спільного з притулками-бомжатниками

Голова Держкомнацміграції Геннадій Москаль:

— В Україні буде створено два такі табори: на східному і західному кордонах. Нові еміграційні установи не матимуть нічого спільного з тими притулками-бомжатниками, в яких дотепер утримували іноземців, котрі завинили тільки тим, що, як і українці, змушені шукати кращої долі у багатій Європі. Тільки на першій стадії Євросоюз надає на модернізацію містечка 2 000 000 євро, державний бюджет України — 7 000 000 гривень та державний бюджет Литви згідно з домовленостями з комісаром з питань міграцій ЄС Людвігом Болдсманом — 500 000 євро. Ці кошти підуть на створення інфраструктури на рівні європейських вимог. Погодьтеся, що для дотаційної області, керівництво якої вишукує будь-яке надходження коштів зі сторони, це серйозна інвестиція. Окрім того, табір узяв під опіку Міжнародний Червоний Хрест. Затримані нелегальні емігранти перебуватимуть під охороною міліції і не матимуть вільного виходу за межі відведеної території. Для обслуговування контингенту буде створено понад 200 робочих місць, уже передбачено зарплату від 600 до 1000 гривень, що для Сторожинця — гроші солідні. За нелегалами наглядатиме 25 медиків, зокрема інфекціоністи. Всі затримані проходитимуть 30-денний карантин і через шість місяців підлягатимуть депортації. До речі, за 12 років незалежності жоден із нелегалів, яких затримували в Україні, не завіз серйозного інфекційного захворювання, жоден із них не вчинив тяжкого кримінального злочину.

Вибір місця під табір обумовлений кількома чинниками. По-перше, брали до уваги те, що Сторожинець — у безпосередній близькості до кордону, по-друге, район населяють представники різних національностей, а тому сподівалися на розуміння. Окрім того, для сімей військовослужбовців, які

Цивільний одяг
в затісній для нього військовій шинелі

ти малого й середнього бізнесу, даючи роботу ще сотням мешканців Чорноморського, мільйони гривень для благоустрою й розвитку селища. Де більшість населення, до речі, військовослужбовці гарнізону Гвардійське чи військові пенсіонери і члени їхніх родин.

мельних ділянок з метою поліпшення експлуатації житлового фонду смт Чорноморське. Гадаєте, в Південному оперативному командуванні поквапилися, як це належить в армії, виконувати розпорядження? Де там! Члени комісії з інвентаризації земель від Південного ОК

▪ ▪ ▪

А за оренду землі орган місцевого самоврядування отримує від порту щомісяця 78 тисяч гривень — майже річний недавній бюджет.

▪

То чому ж військові відомства зволікають? Вони що — не зацікавлені в піднесенні добробуту своїх сьогоднішніх та вчорашніх службовців? Якщо казати про відомства загалом, то, певно, таки зацікавлені. Адже, наприклад, ще у жовтні 2002 року на адреси заступника командувача військ Південного оперативного командування з розквартирування військ та капітального будівництва генерал-майора В. Гофмана і селищного голови О. Ружина надійшов лист від начальника Головного квартирно-експлуатаційного управління МО України полковника В. Драла. У ньому була вимога терміново передати житловий фонд, об'єкти комунального призначення та інженерні мережі в комунальну власність Чорноморської селищної ради та розв'язати питання передачі земельних ділянок з метою... полковники І. Берневик та В. Шепітко навіть підписати відповідні акти відмовилися, тим самим загальмувавши процес передачі земель на невизначений час.

Уже на що загартований у боях (у прямому розумінні, адже пройшов пекло Афганістану) підполковник запасу Олександр Ружин, а й той ніяк не може пробити стіну зволікань. Мало того, проти нього раз по раз влаштовують всілякі провокації і судові також.

— На території селищної ради розташовано немало генеральських дач — саме це, вважаю, значною мірою перешкоджає передачі земель до комунальної власності, — каже Олександр Ружин. — Дехто воліє не тільки не розлучатися з ласим шматочком, а ще й прихопити земельки. Та у селищної ради тут позиція тверда: у Чорноморському все має слугувати інтересам територіальної громади. В цьому маємо підтримку районних, обласних владних структур і, переконані, рано чи пізно таки переможемо

Бажано, звичайно, щоб скоріше.

Георгій ВОРОТНЮК.

Селище Чорноморське Комінтернівського району Одеської області.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

У всі пори року функціонує аквапарк «Посейдон»

табору,
яких уже нема

претендують на обіцяне місцевою владою житло у військовому містечку, передбачено збудувати коштом Євросоюзу новий будинок. Зберегти те, що залишилося від танкового полку як цілісний майновий комплекс, на чому наголошує буковинська влада, можна лише модернізувавши та розбудувавши те, що є. Нерухомість та інфраструктуру табору для нелегалів нікому не дозволять ділити на частини і її ніхто з Буковини не вивезе. А в разі послаблення міграційних проблем в Україні, коли потреба в таких закладах відпаде, вона залишиться сторожинчанам.

Стосовно самої практики створення в Україні системи утримання нелегалів, то, як то кажуть, альтернативи нема. Якщо, звичайно, Україна не збирається відмовитися від європейської інтеграції й випустити міграційні процеси з-під контролю. Україна має й міжнародні зобов'язання з дотримання прав людини.

Селище має поважати

Україна як член ООН ще підписала:

Міжнародний пакт про громадянські права (1976 року)

Декларацію про переслідування за расовими ознаками та расовими упередженнями (1963-го)

Резолюцію Європейської конвенції із захисту прав і свобод людини, Європейську хартію про права мігрантів.

Післямова

Отож місцевій владі, яка береться використовувати електорат, балансуючи на гострому лезі міжнаціональних проблем, які і на Буковині ще є, треба бути дуже обережною, навіть з огляду на те, що сторожинецькі генделики до мюнхенських пивних аж ніяк не дотягують.

Бо якщо старше покоління прожило життя за тоталітаризму, то діти й онуки тих українців, котрі вже вдихнули повітря свободи на чужих теренах, приречені жити уповазі до представників усіх націй. Бідних і багатих. Принаймні так має бути.

Сергій СУЛИМА.

Я ВАМ ПИШУ...

Душа болить

Нещодавно довелося проїжджати селами, і розболілася у мене душа від побаченого. Стоять мертві ферми: без дверей, без вікон. Потроху все валиться, спустошується. Людей не видно — більшість роз'їхалася на заробітки.

А якби була вдома робота, гідна зарплата, то жили б собі — розживалися і не їздили по чужих краях, і не тішилися чужою «зеленню». Чим наша гривня від долара гірша? Отож бо й воно, що потрібно своє виробництво піднімати, а не від закордону допомоги чекати.

Надія ДУБРОВСЬКА.

Радивилів Рівненської області.

Від зарплати до заробітків...

Мій син працював у колгоспі імені Б. Хмельницького. Звільнився, але заробітну плату так і не отримав. Порадили йому звернутися до суду. Любешівський районний суд задовольнив позов. Та й що з того? Минуло вже дев'ять місяців, а заборгованість так і не погашено. А син тим часом перебивається випадковими заробітками в сусідній державі.

Василь ПИЛИПЧУК.

Залаззя Волинської області.

Серед зими — без тепла і води

Ми, мешканці двох 16-квартирних будинків у селі Подоли, з 24 грудня 2003 року живемо в надзвичайних умовах. Через аварію артезіанської свердловини, яка постачала водою будинки, сімейну амбулаторію, середню школу та котельню, що їх опалює, близько 80 людей залишилося не лише без води, а й без тепла. Холодно і в місцевій амбулаторії, де обслуговують дві тисячі подолян.

Місцева влада не проти допомогти, але де взяти гроші для буріння нової свердловини — цього ніхто не знає. Ми змушені жити в сирих, холодних квартирах. Як знайти вихід з такого скрутного становища? Якщо вдарять морози — вся опалювальна система будинків буде зруйнована. Тоді залишимося без опалення назавжди.

Мешканці села Подоли

Куп'янського району Харківської області.

ТРИВОГА

Удар, ще удар...

Методи російських корпоративних війн клонуються на українському фондовому ринку

Хоч би що там казали наші доморощені економісти, але північний сусід Росія швидше за нас переймає здобутки країн з ринковою економікою, і сьогодні — попереду на кілька кроків.

Візьмімо за приклад сферу страхування, фондовий ринок.

Міжнародні принципи діяльності вторинного ринку цінних паперів, зокрема акцій, що дають право власності та управління підприємством, уже пройшли апробацію пострадянськими реаліями в Росії і, зазнавши певних трансформацій, почали експортуватися в інші колишні республіки Союзу. Ці технології другого етапу розподілу «загальнонародного добра» сповна використовуються і в Україні. Але чи завжди українці запозичують тільки позитивне з російського досвіду?

Столичний інститут «ВНДІХІМПРОЕКТ» було засновано у 1970 році як головний інститут у Радянському Союзі з розробки синтетичних мийних засобів, товарів побутової хімії і проектування підприємств з їх виробництва. У 1994 році інститут змінив форму власності. Трудовий колектив створив акціонерне товариство закритого типу «Інститут «ВНДІХІМПРОЕКТ». Власниками акцій стали працівники НДІ.

З травня 2003 року акції підприємства почали активно викуповувати. Власниками підприємства захотіли стати, з одного боку, ЗАТ «Он-лайн-Капітал», а з другого — ЗАТ «Міжрегіональна страхова компанія «Надра», особисто її голова, і ТОВ «Константа». Брокерами сторін відповідно виступили ТОВ «АНБ-Україна» і ТОВ «Фінансовий Альянс». На перший погляд, тут немає нічого незвичного. Йде нормальний процес. Конкуруючи між собою, два претенденти хочуть стати власниками підприємства, підвищуючи ціни на акції. Але конкуренції не вийшло, і на цьому прикладі проглядають реалії вторинного ринку цінних паперів в Україні.

«Штаб-квартири» брокерів розміщені поруч, на одній вулиці. Але незрозуміло, чому тільки одному з них — ТОВ «Фінансовий Альянс» було надано приміщення для роботи на території підприємства? На місці одразу нотаріально оформлялися довіреності, якими колишніми акціонерами засвідчувалась передача права представлення на зборах новим акціонерам. Можливо, це й посприяло тому, що працівники підприємства за кілька днів продали свої акції саме цьому брокерові, і «Надра» з партнерами скупили контрольний пакет акцій. До речі, кажуть, що власником контрольного пакета акцій СК «Надра» є російська фінансова група «ІФД КапіталЪ». За повідомленнями російських ЗМІ, ця група була створена компанією «Лукойл».

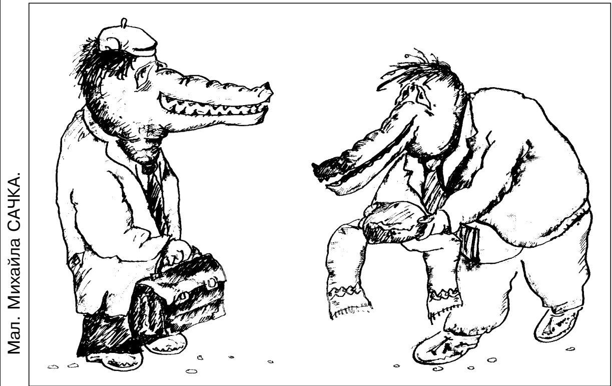
Дивує й інше. ТОВ «АНБ — Україна», пропонуючи вищу ціну, придбало лише 20 відсотків акцій, переважно у колишніх працівників інституту. І чому це раптом працівники підприємства, знаючи про можливість вигідніше продати акції, все-таки продавали їх за меншою ціною? Не віриться, що на них було здійснено тиск і їм указували, коли і кому вони мають продати свої акції. В умовах цівілізованого ринку це неприпустимо.

Далі розпочався чи то футбол, чи то бокс. Сторони ось уже тривалий час періодично «обмінюються ударами», звертаючись до судових інстанцій з різними позовними заявами та скаргами, доки одній із них не вдалося домогтися винесення судового рішення, протилежного за змістом чинному. Господарський суд столиці виніс ухвалу з вимогою витребувати у реєстратора ВАТ «Комекс-реєстратор» систему реєстру АТЗТ і передати її на відповідальне зберігання харківському товариству «Діло». Але ж і попередня ухвала голованівського місцевого суду про заборону передачі реєстру також є чинною?..

В даному випадку застосовано одну із типових схем, вже апробовану в Росії: через судові ухвали одна із сторін вилучає реєстр або блокує проведення загальних зборів акціонерів. Хоча, як вважає президент Професійної асоціації реєстраторів і депозитаріїв України Олексій Кий, на основі рішення суду реєстр акціонерного товариства не може бути вилучено, вибір та зміна реєстратора є прерогативою загальних зборів акціонерів. І навряд чи суд може перебирати на себе функції вищого органу товариства.

На жаль, це непоодинокий випадок розвитку ситуації на українському фондовому ринку за сценарієм російських корпоративних війн.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Мал. Михайла САЧКА.

Фінансова звітність АППБ "Аваль" за IV квартал 2003 р.

Баланс АППБ "Аваль" за IV квартал 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01.01.2004	01.01.2003
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	654828	497753
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ та цінні папери, емітовані НБУ	82664	169739
3	Кошти в інших банках	1164632	482990
4	Цінні папери на продаж	130733	69381
5	Кредити та заборгованість клієнтів	6770926	4029699
6	Інвестиційні цінні папери	97594	83389
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	35324	13867
8	Основні засоби та нематеріальні активи	651044	463666
9	Нараховані доходи до отримання	14922	13818
10	Інші активи	326371	153973
11	Усього активів	9929038	5978275
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	1420335	298432
13	Кошти клієнтів	7458338	5005723
14	Інші депозити	0	2
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	39936	0
16	Нараховані витрати до сплати	66841	40466
17	Інші зобов'язання	36777	34254
18	Усього зобов`язань	9022227	5378877
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	800000	500000
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	(10225)	(3038)
22	Емісійні різниці	2898	0
23	Резерви та фонди банку	90348	14425
24	Результат переоцінки основних засобів і нематеріальних активів	6611	6635
25	Результат минулих років	5473	71559
26	Утому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	5451
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	11706	9817
28	Збитки звітного року, що очікують затвердження	0	0
29	Результат поточного року	0	0
30	Усього власного капіталу	906811	599398
31	Усього пасивів	9929038	5978275

Звіт про фінансові результати АППБ "АВАЛЬ" за IV квартал 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний рік 01.01.2004	Попередній рік 01.01.2003
1	Чистий процентний дохід	461749	337197
2	Чистий комісійний дохід	416019	318427
3	Дивідендний дохід	2247	2042
4	Чистий торговельний дохід	66017	41247
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	(271)	1380
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	8	12
7	Інший операційний дохід	10549	4597
8	Усього доходів	956318	704902
9	Загальноадміністративні витрати	(431937)	(303166)
10	Витрати на персонал	(363700)	(342717)
11	Прибуток від операцій	160681	59019
12	Витрати на безнадійні борги	(141015)	(51771)
13	Прибуток до оподаткування	19666	7248
14	Податок на прибуток	(7972)	(2926)
15	Прибуток після оподаткування	11694	4322
16	Непередбачені доходи/витрати	12	45
17	Чистий прибуток / збиток банку	11706	4367
18	Чистий прибуток на одну просту акцію	0	0
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0	0

Примітка "Зобов'язання АППБ "Аваль", які обліковуються на позабалансових рахунках за IV квартал 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01.01.2004	01.01.2003	Зміни
1	Гарантії, що надані клієнтам	387535	66576	320959
2	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0	0
3	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0	0
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	1933006	46356	1886650
5	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	47052	1176	45876
6	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0	0
7	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0	0
8	Надана застава	1008468	132294	876174
9	Усього	3376061	246402	3129659

Голова Правління — *О.В. Деркач*
Головний бухгалтер — *І.П. Волощук*

Фінансовий звіт АКБ «Прем'єрбанк»

Баланс АКБ «Прем'єрбанк на 1 січня 2004 р.

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінвансового року
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	7 694	7 656
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери,емітовані НБУ	522	1 564
3	Кошти в інших банках	36 306	30 218
4	Цінні папери на продаж	34 460	12 392
5	Кредити та заборгованість клієнтів	167 460	156 534
6	Інвестиційні цінні папери	86	72
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	-	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	49 257	39 257
9	Нараховані доходи до отримання	4 399	867
10	Інші активи	18 976	9 357
11	**Усього активів**	**319 160**	**257 917**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	77 263	35 376
13	Кошти клієнтів	148 686	141 001
14	Інші депозити	1 127	7 145
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	444	6 494
16	Нараховані витрати до сплати	2 765	1 768
17	Інші зобов'язання	25 113	7 309
18	**Усього зобов`язань**	**255 398**	**199 093**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	45 000	45 000
20	Капіталізовані дивіденди	-	-
21	Акції, викуплені в акціонерів	-	-
22	Емісійні різниці	-	-
23	Резерви та фонди банку	4 820	3 961
24	Результат переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	12 700	8 730
25	Результат минулих років	288	651
26	у тому числі сума переоцінки в разі вибуття необоротних активів	15	
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	-	-
28	Збиток звітного року, що очікує затвердження	-	-
29	Результат поточного року	954	482
30	**Усього власного капіталу**	**63 762**	**58 824**
31	**Усього пасивів**	**319 160**	**257 917**

Голова Правління — **І.М. Фомін**
В.о. головного бухгалтера — **О.І. Ширіна**

Примітка "Забов"язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" АКБ "Прем'єрбанк" на 1 січня 2004р

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року	Зміни після дати останньої річної звітності (+,-)
1	Гарантії,що надані клієнтам	166	309	-143
2	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0	0
3	Зобов"язання з кредитування, які надані банкам	0	0	0
4	Зобов"язання з кредитування, які надані клієнтам	4 504	3 093	1 411
5	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0	0
6	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0	0
7	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0	0
8	Надана застава	23 077	12 999	10 078
9	Усього	27 747	16 401	11 346

Голова Правління — **І.М. Фомін**
В.о. головного бухгалтера — **О.І. Ширіна**

Звіт про фінансові результати АКБ «Прем'єрбанк на 1 січня 2004 р.

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу: поточного року	попереднього фінансового року
1	Чистий процентний дохід	5 753	4 642
2	Чистий комісійний дохід	3 704	775
3	Дивідендний дохід	15	0
4	Чистий торговельний дохід	5 151	10 240
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	4123	0
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	142	283
8	**Усього доходів**	**18 888**	**15 940**
9	Загальноадміністративні витрати	10 967	9 866
10	Витрати на персонал	7 225	5 491
11	**Прибуток від операцій**	**696**	**583**
12	Чисті витрати на формування резервів	368	200
13	**Прибуток до оподаткування**	**1 064**	**783**
14	Податок на прибуток	110	305
15	**Прибуток після оподаткування**	**954**	**478**
16	Непередбачені доходи/витрати		4
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**954**	**482**
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	-	-
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	-	-

Голова Правління — **І.М. Фомін**
В.о. головного бухгалтера — **О.І. Ширіна**

Примітка "Рахунки довірчого управління" АКБ "Прем'єрбанк" на 1 січня 2004р

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року	Зміни після дати останньої річної звітності (+,-)
1	АКТИВНІ РАХУНКИ ДОВІРЧОГО УПРАВЛІННЯ	0	0	0
2	Готівкові кошти за операціями довірчого управління	0	0	0
3	Поточні рахунки управителя з довірчого управління	0	0	0
4	Дебіторська заборгованість за операціями довірчого управління	0	0	0
5	Цінні папери в довірчому управлінні	0	0	0
6	Банківські метали в довірчому управлінні	0	0	0
7	Інші активи в довірчому управлінні	0	0	0
8	Витрати за операціями довірчого управління	0	0	0
9	Нараховані доходи за об"єктами довірчого управління	0	0	0
10	ПАСИВНІ РАХУНКИ ДОВІРЧОГО УПРАВЛІННЯ	0	0	0
11	Фонди банківського управління	0	0	0
12	Рахунки установників	0	0	0
13	Кредиторська заборгованість за операціями довірчого управління	0	0	0
14	Доходи від операцій довірчого управління	0	0	0

Голова Правління — **І.М. Фомін**
В.о. головного бухгалтера — **О.І. Ширіна**

Баланс АКБ "Київ", м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16–22, за 4 квартал 2003 р.

(тис. грн)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	39469	22076
3	Кошти в інших банках	41149	35560
4	Цінні папери на продаж	455	1018
5	Кредити та заборгованість клієнтів	424191	229026
6	Інвестиційні цінні папери	3869	1405
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	4698	2903
8	Основні засоби та нематеріальні активи	41290	30667
9	Нараховані доходи до отримання	15263	15912
10	Інші активи	8167	6078
11	**Усього активів**	**578551**	**344645**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	46862	59169
13	Кошти клієнтів	449653	219449
16	Нараховані витрати до сплати	3220	1360
17	Інші зобов'язання	7843	2943
18	**Усього зобов`язань**	**507578**	**282921**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	46000	42000
21	Акції, викуплені в акціонерів	(64)	(377)
23	Резерви фонди банку	9140	8009
24	Результат переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	6893	6893
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	9004	5199
30	**Усього власного капіталу**	**70973**	**61724**
31	**Усього пасивів**	**578551**	**344645**

Заст. Голови Правління — **(І. М. Жабська)**
Головний бухгалтер — **(Г. Г. Павлюченко)**

Фінансовий звіт АКБ "Київ", м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16–22, за 4 квартал 2003 р.

Звіт прпо фінансові результати АКБ "Київ", м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16–22, за 4 квартал 2003 р.

(тис. грн)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу: поточного року	попереднього фінансового року
1	Чистий процентний дохід	23832	16148
2	Чистий комісійний дохід	11521	8381
3	Дивідендний дохід	213	0
4	Чистий торговельний дохід	1588	3246
5	Прибуток / збиток від інвестиційних цінних паперів	5375	1137
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	225	815
7	Інший операційний дохід	1037	529
8	Усього доходів	43791	30256
9	Загально-адміністративні витрати	(12222)	(10068)
10	Витрати на персонал	(7767)	(5979)
11	Прибуток від операцій	23802	14209
12	Чисті витрати на формування резервів	(6311)	(5369)
13	Прибуток до оподаткування	17491	8840
14	Податок на прибуток	(7378)	(3209)
15	Прибуток після оподаткування	10113	5631
16	Непередбачені доходи / витрати	(1109)	(432)
17	Чистий прибуток / збиток банку	9004	5199
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,22	0
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,22	0

Заст. Голови Правління — **(І. М. Жабська)**
Головний бухгалтер — **(Г. Г. Павлюченко)**

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" АКБ "Київ", м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16-22, за 4 квартал 2003 р.

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року	Зміни після дати останньої річної звітності (+,-)
1	Гарантії, що надані клієнтам	15076	1894	13182
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	76894	7763	69131
8	Надана застава	78368	22500	55868
9	Усього	170338	32157	138181

Заст. Голови Правління — **(І. М. Жабська)**
Головний бухгалтер — **(Г. Г. Павлюченко)**

ВАТ «УкрНДІпластмаш»

Спостережна рада та правління відкритого акціонерного товариства «Український науково-дослідницький і конструкторський інститут по розробці машин і устаткування для переробки пластичних мас, гуми і штучної шкіри» повідомляють про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 20 березня 2004 року об 11 годині за адресою: м. Київ-03113, вул. І. Шевцова,1.

Порядок денний.

1. Звіт Правління про підсумки діяльності Товариства в 2003 році.
2. Про річний фінансовий звіт та розподіл прибутку ВАТ «УкрНДІпластмаш» за 2003 рік.
3. Звіт та висновок ревізійної комісії.
4. Затвердження основних показників діяльності Товариства на 2004 рік та основних напрямків діяльності на 2004-2005 роки.
5. Про часткове відчуження основних фондів.
6. Про збільшення Статутного фонду ВАТ «УкрНДІпластмаш».
7. Про додатковий випуск акцій ВАТ «УкрНДІпластмаш».
8. Про зміни до Статуту ВАТ «УкрНДІпластмаш».

Мотиви зміни Статутного фонду:

Зміцнення позицій на фінансовому ринку, збільшення обігових коштів для проведення фінансовоємких робіт та основних фондів Товариства.

Спосіб збільшення Статного фонду:

додаткова емісія простих іменних акцій номінальною вартістю 0,05 грн. (п'ять копійок) кожна у кількості 376720 (триста сімдесят шість сімсот двадцять) штук, шляхом реінвестиції дивідендів.

Проект змін до Статуту ВАТ «УкрНДІпластмаш», пов'язаних із збільшенням Статутного фонду:

1) Пункт 5.1 Статуту ВАТ «УкрНДІпластмаш» викласти у такій редакції: «Статутний фонд ВАТ «УкрНДІпластмаш» становить 75346,00 (сімдесят п'ять тисяч триста сорок шість) гривень.

2) Пункт 5.2 Статуту ВАТ «УкрНДІпластмаш» викласти у такій редакції: «Статутний фонд ВАТ «УкрНДІпластмаш» поділений на 1 506 920 (один мільйон п'ятсот шість тисяч дев'ятсот двадцять) простих іменних акцій номінальною вартістю п'ять копійок кожна».

Акціонери Товариства мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості пропорційній їх частці у Статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій.

Терміни, в які планується здійснити підписку на акції:

- дата початку підписки: — 12 квітня 2004 року.
- дата закінчення підписки — 10 травня 2004 року.

Акціонери Товариства не зазнають збитків, пов'язаних із збільшенням Статутного фонду ВАТ «УкрНДІпластмаш».

9. Вибори правління ВАТ «УкрНДІпластмаш».
10. Вибори ревізійної комісії ВАТ «УкрНДІпластмаш».

Для участі у загальних зборах акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу, а уповноваженим представникам акціонерів — довіреність на право участі й голосування на зборах та документ, що посвідчує особу.

Реєстрація учасників зборів здійснюється за місцем проведення зборів з 10.00 до 10.30 годин.

Рада та правління ВАТ «УкрНДІпластмаш».

Господарський суд Вінницької області, 21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7 Постановою по справі № 5/600-03 від 13 січня 2004 року визнав банкрутом Приватне підприємство «Скіф» (адреса: 24500, Вінницька область, м. Ямпіль, вул. Черняховського, 10, р/р 260011198, в ВОД АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 20100436), і відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Щербакова Олега Васильовича (ліцензія № 315464 від 18.07.2002 року, адреса: м. Вінниця, вул. Карла Маркса, 50, тел. 27-27-44).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду Вінницької області.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 14/77 про банкрутство закритого акціонерного товариства Футбольний клуб «Поліграфтехніка» (28000, Кіровоградська область, м. Олександрія, пр-т. Будівельників, 30) код в ЕДРПОУ 20632771, рах. № 26002420246005, 2600142024606 в АКБ «Україна», МФО 323657; рах. 26001000093001 в ФАКБ «Надра», МФО 323602; рах. № 26000301305812 в ОВ АК Промінвестбанк, МФО 323215.

Розпорядником майна призначено Ковальову Тетяну Миколаївну (адреса: 28000, Кіровоградський р-н. с. Підгайці, вул. Східна, 9), ліцензія серії АА № 047606 від 25.07.2001р.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства проводить аукціон з продажу майна підприємства-боржника — ДП «Придніпровський хімічний завод»

(справа № Б24147/00), розташованого за адресою: м. Дніпродзержинськ, вул. Аношкіна, 179. Лот № 1 —місткість з нержавіючої сталі (склад азотної кислоти), кількість — 6 одиниць, вага одиниці — 24,8 т., об'єм одиниці — 1000 куб. м. Початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 1 складає 796824 (сімсот дев'яносто шість тисяч вісімсот двадцять чотири) грн. 00 коп. з ПДВ.

Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір — 17 грн. перераховується на: п/р 26004310071301 в АКБ «Новий», МФО 305062, код ЄДРПОУ 24998369 Товарної біржі «Універсал», м. Дніпропетровськ до 01.03.04 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 01.03.2004 р. включно на Товарній біржі «Універсал» за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Глинки, 20/1, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з технічними характеристиками об'єктів звертатися за тел.: (056) 744-19-31, 740-20-46. З питань оформлення участі в аукціоні звертатися за тел.: (0562) 35-28-88, 778-59-12.

Аукціон відбудеться 04.03.04 р., об 11.00 на Товарній біржі «Універсал» за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Глинки, 20/1.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

ЗАТ «Агротон»

проводить чергові збори акціонерів 19 березня 2004 р. о 10.00 за адресою: Харківська обл., м. Куп'янськ, вул. Ювілейна, 68.

Порядок денний:

1. Річний звіт.
2. Поточна діяльність.
3. Звіт реєстратора з цінних паперів.
4. Зміна реєстратора.

Господарський суд Кіровоградської області (вул. Луначарського, 29, м. Кіровоград) постановою від 08.08.2003 р. по справі № 10/8 визнав ТОВ «Агрофірма «Правда», с. Липняжка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл. ідн. код 03756543 банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сухорукову Наталію Миколаївну, ліц. АА № 485219 від 07.05.03 р. пошт. адреса: вул. Тімірязєва, 62/2, кв. 7, м. Кіровоград, 25006.

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення, тел./факс 8-0522-24-35-67.

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушено справу за № 6/100 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Домобудівник» (м. Суми, вул. Харківська, 122, ід. код 05282241).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-й поверх).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня виходу оголошення.

Господарським судом Луганської області (91000, пл. Героїв ВВВ, № 3а) порушено справу № 10/126б про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Україна» (с. Калмиківка, Міловського району Луганської обл.), ЄДРПОУ 30814305.

Ліквідатором призначено Стамбулу Ларису Миколаївну, ліцензія АА № 249883 від 22.10.01, адреса: м. Луганськ, вул. Радянська, буд. № 66, кв. 20.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Чернігівської області порушив справу про банкрутство Замглайської виробничої дільниці житлово-комунального господарства (15005, Ріпкинський р-н, смт. Замглай, вул. Заводська, 15, код 22822286).

Розпорядником майна призначено Танську Тетяну Юріївну (Ліцензія Міністерства економіки України № 669671 від 08.09.2003 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дати опублікування оголошення.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушив справу № 8/29 про банкрутство ВАТ «Радивилівський овочесушильно-консервний завод» (35500, Рівненська обл., м. Радивилів, вул. Волковенка, 1, код 00374433, р/р 26004301290 в обласному управлінні ощадного банку м. Рівне, МФО 333368).

Розпорядником майна призначено Драгун Ірину Іванівну (ліцензія 249667, адреса: 33001, Рівне, вул. Соборна, 34/14).

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ВАТ «ВИШГОРОДЕНЕРГОБУДТРАНС»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 19 березня 2004 року о 14.00 год. за адресою: Київська область, м. Вишгород, вул. Набережна, 1. Реєстрація акціонерів з 12.00 год.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 рік.
2. Звіт Спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Довибори членів правління та спостережної ради.
5. Доповнення та зміни до колективного договору.
6. Доповнення та зміни до Статуту товариства.
7. Ліквідація структурних підрозділів.

Для реєстрації акціонер повинен мати при собі документ, що засвідчує його особу, та сертифікат акцій, а представники акціонерів, крім того, ще довіреність на право участі у зборах.

Довідки за телефоном: 8 (04496) 5-23-86.

Правління ВАТ «ВЕБТ»

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та ліквідатор Відкритого акціонерного товариства «Самбірський агросервіс»,

Львівська область, м. Самбір, вул. Промислова, 5, 04.03.2004 року проводить публічні торги з продажу майна банкрута, яке знаходиться за адресою: Львівська область, м. Самбір, вул. Промислова, 5, а саме:

1. Трактор Т150К р. в. 1986 — вартість 6728,00 грн.; 2. Трактор Т150К р. в. 1991 — вартість 7354,00 грн.; 3. Трактор Т150К р. в.; 1991 — вартість 7354,00 грн.; 4. Трактор ТЛ-3 р. в. 1985-вартість 3600,00 грн.; 5. Трактор ДЗ-42 р. в. 1989-вартість 3600,00 грн.; 6. причеп 1 ПТС-9 б/р — вартість 1600,00 грн.; 7. Причеп 1 ПТС-9 б/р — вартість 1600,00 грн.; 8. Причеп ОЗТП б/р — вартість 2295,00 грн.; 9. Причеп ГКБ 819 б/р — вартість 2295,00 грн.; 10. Причеп ОДАЗ 885, р. в. 1988 — вартість 3744,00 грн.; 11. Напівпричеп-цементовоз АРУП-8 (Розкидач АРУП 8) р. в. 1987 — вартість 3864,00 грн.; 12. Розкидач МВУ б/р -вартість 1400,00 грн.; 13. Розкидач ПРТ-10, б/р — вартість 1400,00 грн. 14. Навантажувач ПЕА — 1,0 р. в. 1988 — вартість 6904,00 грн.; 15. КАМАЗ 5511 р. в. 1987 — вартість 5250,00 грн.; 16. КАМАЗ 5511 р. в. 1987 — вартість 9449,00 грн.; 17. КАМАЗ 5511 р. в. 1988 — вартість 7525.00 грн; 18. ЗІЛ ММЗ 4502 р. в. 1989 — вартість 5997,00 грн; 19. ЗІЛ ММЗ 4502 р. в. 1990 вартість 3958,00 грн. 20. ЗІЛ ММЗ 554 М р. в. 1990 — вартість 4975,00 грн.; 21. КАМАЗ 5410 р. в. 1984 — вартість 7534,00 грн.; 22. ГАЗ 6601 р. в. 1982 — вартість 3721,00 грн.; 23. ГАЗ 52 р. в. 1991 — вартість 5600,00 грн.; 24. ГАЗ 5312 р. в. 1990 — вартість 3444,00 грн.; 25. ЗІЛ 4415 р. в. 1988 — вартість 4510,00 грн.; — загальна вартість майна становить 115701,00 грн.

Гарантійний внесок в розмірі 2,5 % від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17,00 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарних дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73, з 9-00 до 18-00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73. Додаткова інформація за тел. (0322) 393-265.

До відома кредиторів ВАТ АКБ «Західбудгазбанк»

Загальні збори акціонерів ВАТ АКБ «Західбудгазбанк» 27.01.2004 р. прийняли рішення про реорганізацію банку шляхом приєднання до ВАТ СКБ «Дністер» на правах філії. Банк — правонаступник — ВАТ СКБ «Дністер» знаходиться за адресою: 79017, м. Львів, вул. Переяславська, 6а, код ЄДРПОУ 19159542. Майнові права та обов'язки ВАТ АКБ «Західбудгазбанк» переходять до ВАТ СКБ «Дністер» з дати завершення реорганізації, яка запланована на 28.05.2004 р.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дати публікації повідомлення про реорганізацію в офіційних друкованих органах. Претензії приймаються в письмовій формі за адресою ВАТ АКБ «Західбудгазбанк»: 76000, Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 93а.

Кредитори, які не зголосились, в подальшому зможуть вирішувати майнові питання з ВАТ СКБ «Дністер».

Правління
Комісія з питань реорганізації.

Господарський суд Донецької області (83043, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 09.12.2003 р. за заявою Константинівської ОДПІ порушено справу № 15/184Б про банкрутство Виробничо-торгівельного підприємства «Экспресс» (83048, м. Донецьк, вул. Купріна, 333, код ЗКПО 21986637, р/р 26002009551001 в філії ВАТ КБ «Надра», Донецьке РУ, МФО 334862), введено мораторій строком на 6 міс. до 08.07.2004 р. і призначено розпорядником майна арбітражного керуючого Канунникова Романа Анатолійовича, ліцензія № 669685 (Донецька обл., м. Сніжне, вул. Гагаріна, 51/38).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства виступає Організатором публічних торгів (аукціону) з продажу майна підприємства-боржника — ДП «Придніпровський хімічний завод»

(справа № Б24147/00). Загальна характеристика об'єктів продажу, які, які знаходяться за адресою: м. Дніпродзержинськ, вул. Аношкіна, 179: Лот № 1 — обладнання у складі: бак (3 одиниці, 7т.), верстат токарно-вінторезний (3т.), контейнер для сміття (5 одиниць), міст підйомний для монтажу (12 т.), місткість (1т.), машина МШТС-3С (5. т.), автосамоскид КРАЗ 256 (6 т.), мотоцикл (250 кг.), автомобіль УАЗ-469 (1т.), автомобіль ЗИЛ-130 (4т.). Початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 1 складає 23153 (двадцять три тисячі сто п'ятдесят три) грн. 00 коп. з ПДВ. Лот №2 — об'єкти нерухомості розташовані на території турбази «Нептун» у складі: домик збірний дерев'яний (4 шт.), домик фанерний (3 шт.), початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 2 складає 1456 (одна тисяча чотириста п'ятдесят шість) грн.00 коп. з ПДВ.

Гарантійні внески учасників аукціону (5 % від початкової ціни) та реєстраційний збір — 17 грн. перераховується на: п/р 26008301161 в ДФ АТ «ВА-банк», МФО 305868, код ЄДРПОУ 13420399 Придніпровської товарної біржі, м. Дніпропетровськ до 01.03.04 р. включно, заявки на участь в аукціоні приймаються до 01.03.04 р. включно на Придніпровській товарній біржі за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 15А, кімн.73, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з технічними характеристиками об'єктів звертатися за тел. (056) 744-19-31, 740-20-46. З питань оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (0562) 35-77-45.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 04.03.04 р., об 11.00 у торговому залі Придніпровської товарної біржі за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 15А.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічниіх торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарським судом Автономної Республіки Крим порушено справу № 2-20/14471-03 про визнання банкрутом Сімферопольське КАТП-122801, юридична адреса: 95001, АРК, м. Сімферополь, вул. Комунальна, 27а, код ЄДРПОУ 03347626, р/р № 26002841 в КРД АППБ «Аваль» м. Сімферополь, МФО 342021.

Розпорядником майна призначено Симоненко Сергія Олександровича (ліцензія арбітражного керуючого № АА 487827 від 26.05.03 р.), адреса: 99000, м. Севастополь, вул. В. Кучера, 13, кв. 6.

Письмові заяви кредиторів направляти в місячний термін з дня опублікування до Господарського суду АР Крим.

Товариство з додатковою відповідальністю «Страхова компанія» «Магнезіт»,

код ЗКПО 31158052, зареєстроване виконкомом Дніпропетровської міської Ради 04 червня 2003 року, реєстраційний № 04052092Ю0020765 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: 49038, м. Дніпропетровськ, вул. Столярова, 3А. Контактний телефон: 8 (056) 370-57-26.

Колективне сільськогосподарське підприємство «Карапиші–Насіння»

код ЄДРПОУ 31823242 с. Карапиші, вул. Незалежності, 19, Миронівського району Київської області зареєстроване Миронівською райдержадміністрацією 17 липня 2002 р. № 628, повідомляє про свою реорганізацію в Дочірнє підприємство «Карапиші — Насіння» сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Агросвіт», у зв'язку зі зміною та виходом учасників підприємства, і виступає правонаступником КСП «Карапиші-Насіння».

Товариство з обмеженою відповідальністю промислове підприємство «ЗІП», юр. адреса: 51901, м. Дніпродзержинськ, вул. Широка, 107А (ЄДРПОУ 21875464) сповіщає про ліквідацію Київської Правобережної філії товариства з обмеженою відповідальністю промислового підприємства «ЗІП», що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Голосіївська, б. 13 (ЄДРПОУ 25778189) за рішенням загальних зборів від 08.01.2004 р.

За довідками звертатись: 51901, м. Дніпродзержинськ, вул. Широка, 107А, тел. (05692) 31465.

Господарським судом Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 25.12.2003 р. по справі № Б-24/178-03 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Ремонтно-будівельне управління № 8» (м. Харків, вул. Котлова, 19, код 03332984) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор — арбітражний керуючий Заярний А. Л. (ліц. АА № 484223 від 10.02.2003 р., 61002, м. Харків, вул. Сумська, 102-А, тел. (057) 715-69-56).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) по справі № Б15/10/03 визнано банкрутом ТОВ «Калініна» (53250, Дніпропетровська область, Нікопольський район, с. Павлопілля, вул. Центральна, 22а, р/р 26009000399001 у ДФО «Індексбанк», МФО 305017, ЄДРПОУ 03740476) та відкрито ліквідаційну процедуру у справі.

Ліквідатором призначено Гордієнко Андрія Івановича, ліцензія серія АА № 249592 (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 15а, к. 65).

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) за заявою ДПІ у Подільському районі м. Києва порушено справу про банкрутство ПП «ЛБЦ» (код 31244057) (Ухвала від 11.12.2003 р. № 23/820-б). Юридична адреса: 04073, м. Київ, вул. Сирецька, 28/2, р/р №№ 260021952/280, 810, 840, 978, 980 у ВАТ «Укргазбанк», МФО 320478.

Призначено розпорядником майна арбітражного керуючого Хринюка Олексія Сергійовича, ліцензія АА № 668329 від 03.11.2003 р. (м. Київ, просп. Героїв Сталінграду, 35, кв. 102).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 14/108 про банкрутство СТОВ «Диківське», адреса:

27428, Кіровоградська обл., Зма'янський район, село Диківка, вул. Спичака, 13. Код. ЗКПО 30798179 Розрах. рахунок № 26005301474. В Знам. від. ВАТ «ДОБУ» № 3015, МФО 323851.

Розпорядником майна призначено Кобець Ірину Володимирівну (адреса: 28000, Кіровоградська область м. Олександрія, вул. 50 Років Жовтня, буд. 22, кв.4, Ліцензія № 249536 від 11.10.2001 року).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з моменту опублікування оголошення.

Шановні акціонери!

Правління ВАТ «Луганськгаз» повідомляє, що чергові Загальні Збори акціонерів товариства відбудуться 19 березня 2004 року об 11-й годині, за адресою: м. Луганськ, вул. Радянська, 82.

Порядок денний:

1. Звіт Голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 рік та основні напрямки розвитку на 2004 рік.
2. Звіт Голови Спостережної ради.
3. Звіт Голови ревізійної комісії.
4. Затвердження річного звіту і балансу, фактичного розподілу прибутку за 2003 рік та планового на 2004 рік.
5. Зміни у складі спостережної ради.
6. Зміни у складі ревізійної комісії.
7. Внесення змін та доповнень до Статуту товариства.
8. Внесення змін та доповнень до внутрішніх нормативних документів товариства.

Реєстрація учасників Зборів 19 березня 2004 року з 9.00 до 10.45 год.

Учасники зборів повинні мати:

- документ, що посвідчує особу акціонера.
- доручення на право голосування уповноваженій особі (для довірених осіб).

Довідки за телефоном: (0642) 34-32-57.

Правління ВАТ «Луганськгаз»

Правління ЗАТ «Променергоавтоматика»

повідомляє, що загальні збори акціонерів товариства відбудуться 24 березня 2004 року об 11 годині за адресою: м. Київ, б-р Дружби народів, 19, четвертий поверх, актовий зал.

Порядок денний зборів:

1. Підсумки роботи товариства та його дочірніх підприємств за 2003 рік та задачі товариству на 2004 рік.
2. Звіт ревізійної комісії товариства. Затвердження річних звітів дочірніх підприємств. Затвердження розподілення прибутку і дивідендного фонду за 2003 рік.
3. Звіт Спостережної Ради про роботу за 2003 рік.
4. Вибори Правління товариства.
5. Вибори Спостережної ради товариства.
6. Вибори Ревізійної комісії товариства.
7. Затвердження нової редакції статутів товариства та дочірніх підприємств.
8. Затвердження внутрішніх документів товариства.
9. Про делегування загальними зборами додаткових повноважень правлінню товариства.

ВАТ «Монастириськгаз»

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 25 березня 2004 року о 10 год. в приміщенні ВАТ «Монастириськгаз», 1-й поверх за адресою: обл. Тернопільська, м. Монастириська, вул. Шевченка, 42.

Реєстрація акціонерів та довірених осіб буде проводитись з 8 до 10 год. 25 березня 2004 року.

Порядок денний зборів:

1. Звіт голови Правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 рік та основні напрямки розвитку на 2004 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Звіт Спостережної Ради.
4. Затвердження річного звіту і балансу, фактичного розподілу прибутку за 2003 рік та планового на 2004 рік.
5. Внесення змін та доповнень до Статуту та внутрішніх положень товариства.
6. Зміни у складі Спостережної ради та Ревізійної комісії товариства.
7. Перевибори членів Правління.

Господарський суд АР Крим порушив справу № 2-20/17385-03 про визнання банкрутом ООО Фірма «Корона», юридична адреса: 96100, м. Джанкой, вул. Леніна, 19, рахунок № 260003890 в КРД АППБ «Аваль», МФО 324021, код ОКПО 22301587.

Розпорядником майна боржника призначений абітражний керуючий Кухта Василь Михайлович, ліцензія № 249829, серія АА від 22.10.2001 р., адреса: м. Сімферополь, пер. Русский, 94.

Письмові заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ПП «Ладога» (код ЄДРПОУ — 31482693), зареєстроване Голосіївською РДА м. Києва 19.04.2001 р., повідомляє, що 10.12.2003 р. Господарський суд міста Києва по справі № 30/638 прийняв рішення про скасування державної реєстрації підприємства. Претензії кредиторів приймаються за адресою: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 52-А.

ВТФ «Спецодяг» ЗАТКод ЄДРПОУ 24095270 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця з моменту публікації оголошення.

Т/ф. 275-46-73.

ТОВ «Алексі» (код ЄДРПОУ 32094042) ліквідується.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Одеса, вул. Самарська, 4. Тел.: (0482) 39-14-61, 39-14-63.

В оголошенні наданому в № 5 (3255) від 13 січня 2004 року про визнання банкрутом малого підприємства «Агроброксервіс», було допущено помилку — не вірно вказано код підприємства. Замість надрукованого коду 23900462 необхідно читати код: 15741956.

Звіт про фінансові результати
за станом на 1 січня 2004 року
ВАТ "МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"
Одиниця виміру: тис.грн.
Звітний період — за 31 грудня 2003 року

Рядок	*Найменування статті*	*За звітну дату поточного кварталу*	*На кінець попереднього фінансового року*
1	Чистий процентний дохід	12602	11066
2	Чистий комісійний дохід	7220	5081
3	Дивідендний дохід		0
4	Чистий торговельний дохід	3402	2818
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	308	385
8	**Операційний дохід**	**23532**	**19350**
9	Загальноадміністративні витрати	(10513)	(8418)
10	Витрати на персонал	(9304)	(7867)
11	**Прибуток від операцій**	**3715**	**3065**
12	Чисті витрати на формування резервів	(1420)	(711)
13	**Прибуток до оподаткування**	**2295**	**2354**
14	Податок на прибуток	(1186)	(1125)
15	**Прибуток після оподаткування**	**1109**	**1229**
16	Непередбачені доходи/витрати		1
17	***Чистий прибуток/ збиток банку***	***1109***	***1230***
18	**Чистий прибуток на одну просту акцію**	**0,34**	**0,44**
	Середньозважена кількість простих акцій (шт)	3252998	2770352
19	**Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію**	**0,34**	**0,44**
	Скоригована середньозважена кількість простих акцій (шт)	3252998	2770352

Заступник Голови Правління ВАТ "Міжнародний комерційний банк" — *С.Ю.Дядченко*

Головний бухгалтер — *Н.П.Безугла*

Постановою Господарського суду Донецької області по справі № 32/93 Б від 20.01.2004 р. боржника «Управління комунальних котелень і тепломереж» ДП ДХК «Шахтарськантрацит» (86200, Донецька обл., м. Шахтарськ, вул. Крупської, 15, (р/р № 260035290 в Шахтарскому відділенні АППБ «Аваль», Код ОКПО 03365311, МФО 335076) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру строком на 12 місяців.

Ліквідатором призначено Давиденко Олексія Івановича, ліцензія № 000250.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 діб з дати опублікування оголошення.

ТОВ «Метоптторг»

(І. к. 31482777), зареєстроване Голосіївською РДА м. Києва, ліквідується. Претензії приймаються протягом 2-х місяців за адресою: м. Київ, вул. Лятошинського, 14.

ЗАТ «Готель «Юність»

повідомляє про те, що 17.03.2004 р. о 15 годині 00 хвилин у приміщенні конференц-залу готелю «Юність», розташованому за адресою: м. Одеса, вул. Піонерська, 32, відбудуться чергові збори акціонерів товариства.

Порядок денний:

1. Про результати діяльності товариства за 2003 рік.
2. Висновки Спостережної ради про діяльність товариства за 2003 рік.
3. Звіт ревізійної комісії про діяльність товариства за 2003 рік.
4. Про порядок розподілу прибутку товариства за 2003 рік.
5. Затвердження основних напрямків розвитку товариства на 2004 рік.

Реєстрація акціонерів відбудеться з 14.00 до 15.00.

Господарським судом АР Крим (м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18, 95000) порушено провадження по справі про банкрутство: ухвала від 13.01.04 р. № 2-11/2368-2004 по відношенню до фірми «Южный кристалл», код ЄДРПО 31091428, 97520, АР Крим, Сімферопольський район, с. Трудове, вул. Общественная, 1а, р/р 26006012029801 в ВАТ «Об'єднаний комерційний банк», м. Сімферополь, МФО 324485.

Арбітражним керуючим призначено Вудуда Г. І. (м. Сімферополь, а/с 2769, 95048).

Письмові заяви кредиторів направляти в 30-ти денний термін з моменту обпулікування в Господарський суд АР Крим, банкруту і арбітражному керуючому.

Кіровоградська державна сільськогосподарська дослідна станція

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади заступника директора з наукової роботи.

Житлом забезпечує.

Довідки за телефоном: 22-77-82.

Дочірнє підприємство «Фірма «Фіаніт — Омега», код ЄДРПОУ 30365125, розташоване в м. Києві по вул. Артема, буд. 55-Б, ліквідується. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) 22.12.2003 року порушено провадження у справі № 23/58-б про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Телекомпанія «Нова мова» (03062, м. Київ-62: пр-т Перемоги, 65, ідентифікацій код 21579334, поточний рахунок № 26001301457 в ГОУ Промінвестбанку, код банку 300012).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Щербаня Олексія Миколайовича (ліцензія серія АА, № 047812 від 19.10.01 р., 01030, а/с 157, тел: 8-044-235-28-89).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення).

Постановою Господарського суду Донецької області від 06.11.2003 № 33/70 Б визнано банкрутом товариство, з обмеженою відповідальністю «Фенікс Плюс» (код ЄДРПОУ 13525885, 83121, м. Донецьк, вул. Собинова, 2а), відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначена Карпачова Людмила Анатоліївна, ліцензія 668300, 83015, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 196, кв.70.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (вул. Артема, 157, м. Донецьк, Україна, 83048) від 04.12.2003 р. порушено справу № 33/217Б, про банкрутство Відкритого акціонерного товариства Горлівське підприємство «Металуніверсалторг» (вул. Ртутна, 1, м. Горлівка, Донецької області, Україна, 84643. Код ЄДРПОУ 01881480).

04.12.2003 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Перцов Е. Ю., ліцензія № 047749, який мешкає за адресою: м. Донецьк-00, пр. Комсомольский, 28/94.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Юна хокеїстка шукає захисту у Президента країни

Капітан харківської юнацької хокейної команди «Дружба-78» Ліза Рябкіна звернулася до Президента України та інших високопосадовців країни з... проханням дозволити їй грати в хокей. Півроку Державний спорткомітет забороняє спортсменці брати участь у будь-яких змаганнях з хокею, пояснюючи це тим, що грати в чоловічій команді жінка не має права. Перше коло чемпіонату України Ліза вже просиділа на лаві запасних. І в «Дружбі-78» побоюються, що капітан команди проведе на ній усе своє спортивне життя.

Єдину в Україні дівчину-капітана чоловічої хокейної команди неприємності переслідують майже всю її спортивну кар'єру. У листопаді минулого року через те, що Ліза брала участь у першості України з хокею серед юнаків, «Дружбі-78» не зарахували три виграні матчі, і команда не одержала жодної медалі, хоча претендувала на перше місце. Тепер Лізі взагалі заборонили виходити на лід у складі чоловічої команди. Вона, як і раніше, залишається капітаном, але виходить перед грою на лід тільки для того, щоб потиснути суперникам руку, а потім піти на лаву запасних. Гірше, ніж у ці хвилини, каже, ніколи не почувалася.

Тренер «Дружби-78» Іван Правилов називає заборону виходити Лізі на лід безглуздям і вважає, що через це команда втратила чи не найкращого гравця. Якщо Ліза не закидає шайбу у ворота суперника, то результативну передачу робить у кожному матчі. Як аргумент на користь дівчини в чоловічому хокеї тренер наводить приклад Міжнародної федерації хокею. Там, за її правилами, чоловіки не можуть грати в жіночих командах, а навпаки — будь ласка. Цього він хоче домогтися і в Україні, вважаючи, що тільки Президент може скасувати це нелогічне рішення чиновників: як можна так просто поставити хрест на кар'єрі спортсменки, котра є гордістю країни.

Це звернення Лізи до Президента — вже друге. На перше відповідь надійшла з Держкомспорту, у якому було відмовлено в її проханні грати в чоловічій хокейній команді. Хоча дівчина щиро зізнається, що не уявляє свого життя без хокею, що не хоче з цієї причини залишати батьківщину і що їй дуже сумно дивитися із лави запасних на те, як інші ганяють шайбу.

Дивна, погодьтеся, історія. У своєму русі до демократії держава Україна виявила бажання розширити громадянські права жінок, дозволивши їм нарівні з чоловіками навчатися по-справжньому військової справи, боротися зі злочинністю, тобто ставати солдатами, стражами законності, священний обов'язок яких — захищати країну від зовнішніх і внутрішніх зазіхань, а якщо буде потрібно — то і заплатити за неї життям. Але невже хокей (до речі, дуже привабливий і видовищний вид спорту, що занепадає в Україні) став небезпечнішим заняттям, ніж армійська та правоохоронна служба?

Микола КОСИЙ.

Харків.

ФОТОФАКТ

Бокс. Український суперважковаговик Володимир Вірчис захистив свій титул інтерконтинентального чемпіона за версією IBF. На турнірі в Києві Вірчис нокаутував у восьмому раунді колишнього росіянина Заура Абдулгамідова, котрий нині виступає за німецький клуб Universum Box Promotion під іменем Балу Зауер.

Фото Віктора ПОБЄДИНСЬКОГО (УНІАН).

Бобо — король «Інтера»

У СЯЙВІ «ЗІРОК»

Третій гол, забитий Крістіаном Вієрі за «Інтер» у зустрічі з «Лечче» в нинішньому чемпіонаті Серії А, мало що додав до перемоги міланців з рахунком 3:1. Однак для самого форварда з цього моменту почалося небувале свято.

За якусь мить після того, як Вієрі приніс своєму клубу сотий гол, партнери увінчали його короною. П'ять років тому він одержав запрошення від «Інтера» і лише за 138 матчів у складі міланців зумів записати на свій рахунок 100 м'ячів.

— Цей жарт придумав Марко Матерацці, — сказав Вієрі під час інтерв'ю на базі «Інтера» у Міланелло. — Він два місяці під'юджував мене, запевняючи, що після сотого гола надіне мені на голову корону — і таки доп'яв свого.

Вієрі, якого в Італії називають «Бобо», нечасто спілкується з пресою — граючи за «Атлетико», він заробив ще й прізвисько «il muto» (німий). Однак радісна подія змусила футболіста «скуадри адзурри» зрадити свої звички і висловити в інтерв'ю подяку своїм партнерам.

— Для мене було дуже важливо принести «Інтеру» сотий гол, — сказав він. — Я хочу подякувати товаришам по команді, які протягом п'яти років допомагали мені досягти цієї значної цифри. Якби не вони, то мені ніколи не вдалося б забити стільки м'ячів.

Утім, Вієрі занадто скромний — якби у розпорядженні клубу не було його бомбардирських талантів, «Інтер», напевне, не зумів би домогтися за останні роки таких результатів. На даний момент форвард посідає дев'яте місце в історії клубу за результативністю. Однак, щоб посунути з вершини Джузеппе Меаццу, який вразив ворота супротивників «чорно-синіх» 282 рази, «Бобо» доведеться неабияк попрацювати.

Сотня м'ячів, забитих за «Інтер», важлива для 30-річного Вієрі ще й тому, що в цьому сезоні вперше з часу переходу до «Інтера» у 1999 році фани висловили невдоволення його виступами. Особливо невдалим був у форварда і всієї команди початок осені, коли після серії поганих результатів було звільнено тренера Ектора Купера.

— Всяке трапляється, та для мене це не проблема, — сказав уродженець Прато, який провів дитинство в Австралії. — Уболівальники оплатили квиток і вправі робити все, що їм заманеться.

Вієрі поміняв дев'ять клубів, перш ніж надійно закріпився в «Інтері». Він каже, що, усупереч заявам преси, не збирається залишати його. «Газети то повторюють, що я піду, то повідомляють про моє бажання залишитися, — сказав форвард. — Мені добре тут. Як завжди, перед початком наступного сезону ми з президентом клубу Массімо Моратті обговоримо плани, але я чудово почуваюся в «Інтері».

Шанувальники київського «Динамо» уже, напевно, не ображаються на Вієрі та його «Інтер», який і сам не пішов далі в нинішньому розіграші Ліги чемпіонів, і киянам не дозволив. Здається, багато хто з динамівських фанів симпатизують збірній Італії. І бажатимуть їй успішних виступів на Євро-2004. Тому нашу розповідь не можна вважати закінченою без обговорення такої «дрібнички», як фінал чемпіонату Європи в Португалії.

Вієрі пропустив попередній чемпіонат Європи через травми, і тепер, зрозуміло, рветься захистити честь країни на португальських стадіонах. «Італія має сильну команду. У нас є всі підстави сподіватися на перемогу цього літа», — сказав він.

Чотири роки тому італійці дійшли до фіналу і без форварда «Інтера». Можливо, цього разу новоспечений король допоможе їм зробити останній крок?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: Крістіан Вієрі у матчі з київським «Динамо».

ЗВІДУСІЛЬ

■ Футбол

Турки всю обідню зіпсували

Представники семи національних асоціацій, команди яких утворили другу відбіркову групу чемпіонату світу-2006, майже дванадцять годин у київському готелі «Національний» «ламали списи», намагаючись узгодити календар матчів свого змагання. Але марно — бажаного консенсусу так і не досягли. Цікаво, що представники п'яти делегацій підтримали український варіант календаря. Та, на жаль, важку роботу нанівець звели турки, які відкинули всі пропозиції.

Тренер збірної України **Олег Блохін** одразу після п'ятничного марафону сказав кореспондентові «Голосу України», що ніколи нічого просто так не відбувається: «Либонь, представники Туреччини щось знають і на щось сподіваються. А взагалі пан Гюнеш, схоже, після фіаско його команди у відбірковому турнірі Євро-2004 у матчах з Латвією намагається відновити реноме, демонструючи непоступливість. Ми навіть погодилися провести останній матч турніру з турками на їхньому полі. Отож вони в попередньому турі не грали б і отримали додатковий час для відпочинку. Та й після цього відмова...»

На прес-конференції, яка підводила рису тривалій роботі, президент Федерації футболу України **Григорій Суркіс** дуже делікатно і з повагою висловився про всіх гостей, відзначив важливість зустрічі.

— Ми як гостинні господарі намагалися якомога більше сприяти досягненню єдиної думки. Однак турецька делегація чомусь була непоступлива. Зберемося через певний час, щоб усе-таки узгодити календар матчів.

А ось висловлювання ще кількох учасників зустрічі:

Вассіліс Гагаціс, президент ФА Греції:

— Добре розуміли, що відразу досягти компромісу буде досить складно, адже сьогодні на переговорах зібралися представники різних країн. Я вдячний президентові ФФУ Григорію Суркісу, який доклав усіх зусиль, щоб ми якнайшвидше досягли компромісу у всіх спірних питаннях. Шість країн проголосували за прийняття календаря, однак Туреччина не погодилася. Переконаний, що ми зустрінемося до 18 лютого і владнаємо всі спірні питання, адже жеребкування ФІФА — це найгірший з можливих варіантів.

Джим Хансен, генеральний секретар ФА Данії:

— Єдина і найсерйозніша сьогодні проблема у створенні календаря, як на мене, — протистояння між Туреччиною та Грецією. Досить важко дійти згоди, коли відразу сім команд намагаються розробити єдиний календар. Хочу подякувати українській федерації за теплу зустріч і сподіваюся, що на наступній ми підпишемо меморандум про єдиний календар відбіркового турніру в нашій групі.

І насамкінець «пояснення» головних винуватців зриву переговорів. **Чабаноглу Кан**, менеджер збірної Туреччини:

— На початку роботи без вагань погодилися на підписання меморандуму про визначення дат для офіційних матчів у нашій групі. В останню мить з'явилася версія календаря, підтримана шістьма національними асоціаціями, але в головного тренера команди вона не здобула підтримки. Адже запропонована стратегія для нас неприйнятна.

Марсельський «Олімпік» у гостях програв матч чемпіонату Франції клубові «Сошо» — 1:2. Рахунок на 6-й хвилині відкрив марселець Дрогба. Але на 28-й і 59-й хвилинах господарі відповіли влученнями. А на 62-й хвилині «Олімпік» залишився удесятьох. За дві жовті картки з поля вилучили Фламіні.

А тим часом «Дніпро» на зборі в Туреччині переміг у контрольній зустрічі австрійський «Штурм» — 4:0 (Рикун — два, Максим'юк, Мотуз).

Юнацька збірна України (U-17) виграла і другий товариський поєдинок в Ізраїлі у своїх одноліток. Цього разу — 2:0 (Олійник, 12, Заневський, 72).

■ Футзал

Трнава (Словаччина). Кваліфікаційний раунд чемпіонату Європи-2005. Група 2. Україна—Білорусь. 4:1. Наша команда виграла всі три матчі на турнірі і посіла перше місце. Вона здобула путівку на фінальну частину Євро-2005, яка відбудеться в Остраві (Чехія).

■ Плавання

Нью-Йорк (США). Етап Кубка Світу (коротка вода). Яна Клочкова виграла золоті медалі на дистанціях 200 і 400 м комплексного плавання.

■ Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. «Сокіл» (Київ) — «Металургс» (Лієпая). 6:2 і 5:1.

■ Теніс

Мельбурн. Australian open. Фінали. Жінки. Жостін Енін-Арденн (Бельгія) — Кім Клейстерс (Бельгія). 6:3, 4:6, 6:3. Чоловіки. Роже Федерер (Швейцарія) — Марат Сафін (Росія). 7:6 (7:3), 6:4, 6:2.

■ Гандбол

Словенія. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Фінал. Німеччина—Словенія. 30:25.

▼

Допоможіть малій батьківщині

Днями Чернігівське земляцтво зібралося на свою восьму традиційну щорічну зустріч

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чернігівське земляцтво в Києві об'єднує майже 1700 членів, на його рахунку безліч добрих справ. Це і відродження культурних святинь малої батьківщини. Тут серед перших Прилуцьке та Новгород-Сіверське відділення. За сприяння столичних земляків, вихідців із Бобровиці, у Піськах — на батьківщині Павла Тичини, відбудовують дерев'яну церкву на місці собору, спаленого фашистами з майже 900 мирними мешканцями. Надається вагома практична допомога у відновленні історико-культурного заповідника «Ганнина пустинь» що в Борзнянському районі, храмів у Ніжині та Борзні. У Корюківському районі, завдяки зусиллям регіонального земляцтва, а в ньому багато молоді, росте і незабаром дасть свої плоди фруктовий сад. А ще там допомагають школам, дитячим будинкам, лікарням.

Марина **КРИВДА**.

На знімку: відомі вихідці з Чернігівщини — професор КДУ Анатолій Погрібний **(праворуч)** та художник Іван Просяник.

Відомий і забутий кобзар

У Холмівській загальноосвітній школі Бахчисарайського району відзначають 100-річчя українського бандуриста, композитора, автора «Запорозького маршу» Євгена Адамцевича.

Музикант осліп у три роки, але самотужки навчився грати на бандурі і присвятив себе кобзарському мистецтву. У його репертуарі було понад сто дум і пісень. У Холмівці, на невеличкому сільському цвинтарі, він знайшов свій останній притулок.

Організували врочистості Холмівський будинок культури, кримські регіональні громадські організації «Український дім» і «Просвіта» ім. Т. Шевченка. На переконання учасників, святкування має привернути увагу передусім державних органів влади до забутих сторінок власної історії. Хоча б тому, що давно вже час належно впорядкувати могилу автора «Запорозького маршу», який став візитною карткою України і її Збройних сил.

Віктор **ХОМЕНКО**.

За сто літ лише раз була у лікарні

Ганна Семаньків із села Підмихайла Калуського району на Івано-Франківщині, яка днями відзначила 100-й день народження. І той єдиний візит був до... масажиста —радикуліт загострився. Баба Ганна переконана, що в усіх життєвих ситуаціях її рятувала віра в Бога, а щирим і незрадливим порадником була Біблія. Символічно, що живе Ганна Семаньків біля підніжжя Святомихайлівської гори, де раніше стояв монастир «Святе місце». Попри свій вік, баба Ганна енергійна, активна, жвава. Робить усю домашню роботу, без окулярів читає правнукам казки.

Дарина **НАЗАРЧУК**.

ЦЬОГО ДНЯ

3 ЛЮТОГО

■ 1864 р. Народився поет Володимир Самійленко. ■ 1918 р. Більшовицька Росія анулювала всі державні внутрішні та зовнішні позики царського і Тимчасового урядів. ■ 1921 р. У Польщі почала діяти Рада Республіки — тимчасовий верховний орган влади УНР. (Проіснувала до серпня того ж року.) ■ 1929 р. У Відні закінчив роботу Конгрес українських націоналістів. ■ 1947 р. Помер український фізик Георгій Де-Метц. У 1891—1930 — професор Київського університету. ■ 1966 р. Радянська автоматична станція «Луна-9» здійснила посадку на Місяць і передала телевізійне зображення місячної поверхні.

АКТУАЛЬНО

Вдалого приземлення!

«Оскільки випав сніг, пропоную приставам негайно розпорядитися про очищення тротуарів і посипання їх піском», — такий наказ Житомирського поліцмейстера було опубліковано в газеті «Жизнь Волыни» у січні 1911 року. За 93 роки змінилося небагато: без спеціальної вказівки про безпеку перехожих турбуватися нікому. Тільки за десять днів січня через слизоту травмовано мало не три сотні житомирян, більшість яких — діти. Тож у міськвиконкомі довелося провести спеціальну нараду, на якій зобов'язали керівників підприємств і організацій, власників магазинів та кафе навести порядок на прилеглій території. А на керівників житлово-експлуатаційних підприємств складено цілий стос адмінпротоколів.

Олексій **КАВУН**.

Житомир.

РЕПОРТЕР

Пера гострять на стіннівках

Майже 300 столичних шкіл із 520 мають свої видання

Їх представники і зібралися в суботу у Палаці дітей та юнацтва, щоб себе показати і на інших подивитися. Треба зазначити, шкільним редакціям було що продемонструвати. Від листівок до друкованого видання дорослого формату з чудовими ілюстраціями і змістовними матеріалами побачили учасники семінару шкільної преси. Його організували відоме в Україні, і не тільки, юнацьке інформаційне агентство «Юн-прес» та Головне управління освіти і науки Київської міськдержадміністрації.

На семінарі, який, до речі, проводили вп'яте, діти обмінювалися досвідом, спілкувалися з професіоналами, наводили мости між редакціями. Одне слово, було цікаво й весело.

— Ця зустріч — лише одна з форм роботи з юнкорами, — каже керівник агентства «Юн-прес», координатор шкільної преси столиці Надія Іллюк. — Під час канікул ми проводимо виїзні навчально-оздоровчі семінари в таборах, «круглі столи» та диспут-клуби. Обговорюючи ті чи ті проблеми в майстер-класах, діти вчаться оцінювати ситуацію, шукають шляхи подолання труднощів, визначають орієнтири тощо.

Більшість нинішніх юнкорів мріє стати журналістами. Гадаю, за такої підтримки їхні бажання справдяться.

Іван **ІЛЛЯШ**.

На знімку: зразки шкільної преси.

Музей небезпечних технологій

Фоторепортаж наших кореспондентів з Чорнобильської зони

(Початок на 1-й стор.).

Багато хто з них, як, наприклад, сімдесятилітні мешканці Паришева Михайло Матвійович і Марія Адамівна Урупи, радо приймають численних візитерів. Лише останнім часом гостинний будинок відвідали канадські, німецькі, словацькі, російські і, звичайно, вітчизняні журналісти. Найекзотичнішим гостем був, певно, кореспондент із далекої Бразилії.

Історія цієї родини, втім, справді яскраво характеризує проблеми цілого краю, що одразу перетворився на «зону». Третього травня, саме напередодні Великодня, до села заїхав загін міліції і тимчасово евакуював усіх жителів. Тоді їм казали, що на три дні, «поки пожежу не погасять». Так і кинули прибрані до свята хати. Місяць чекали в Бородянському районі поки «загасять». Михайла Матвійовича, що працював шкіпером на баржі, забрали возити пісок до реактора, а Марія Адамівна зі свекрухою повернулися додому.

Доводилося ховатися від вертольотних облітів, коли видивлялися самоселів. Через деякий час приїхала міліція, вмовляли виїхати з будинку. «Ми вас відвеземо куди захочете». Не погодилася: хочете везти — вбивайте і везіть, а сама не поїду. Махнули рукою, залишили.

До 88-го року в село повернулися 157 людей. Сподівалися, що життя нормалізується. Багато хто, не дочекавшися, знову подався на «велику землю». Залишилися переважно літні. П'ятдесят осіб на сьогодні вже померли, нині в Паришеві живуть 17 пенсіонерів. У будинку Урупів працює єдиний в селі телефон для зв'язку з Чорнобилем. Можна і «швидку» викликати, з пошти знову-таки телефонують, попереджають, коли пенсію привезуть. Збираються всі в центрі —новинами обмінятися, побачитися. Сюди також щотижня приїжджають автокрамниці.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Адміністрації зони і підприємств, розміщених поруч (у Паришеві, зокрема, розташовано лісництво об'єднання «Чорнобильліс»), намагаються як можуть допомагати людям, не кидають їх напризволяще. Щоправда, під час перевірки комісія Рахункової палати вказала на дрібні фінансові порушення: допомога самоселам держбюджетом не передбачена, а тому начебто й незаконна... Тут, зрештою, «гуманітарне» налаштування, навіяне характером візиту пана Еґеланда, переходить з «музейної» у площину економічних і технічних проблем.

Заступник Генсека ООН, который одержав більш повне уявлення про стан справ у зоні і на станції, підкреслив, що організація, яку він представляє, не займається фінансуванням технічних проектів. Однак він завірив, що готовий до продовження діалогу з представниками країн-донорів, які фінансують, зокрема, будівництво нового укриття. У районі саркофага тим часом уже розгорнуто роботи зі спорудження допоміжних виробництв, необхідних для здійснення цього проекту. Сподіватимемося, що завдяки й зусиллям ООН нам буде продемонстровано, як висловився пан Еґеланд, «приклад об'єднання зусиль місцевої і центральної влади, міжнародного співтовариства з виправлення минулих помилок».

Олег **ДЕНИСОВ**.

Київ—Чорнобиль—Прип'ять—Київ.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 3011019. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos